

مدنی قانون

لوسری کتاب-حق
(دوہم-توک)

فہرست

کتاب اول - حق

مادہ (۴۸۴ - ۱۰۳۴)

صفحہ	
۱۴۳	باب اول - احکام عمومی
۱۴۵	باب دوم - منابع حق
۱۴۵	فصل اول - احکام عمومی
۱۴۶	فصل دوم - تصرف حقوقی
۱۴۶	قسمت اول - عقود
۱۴۶	مبحث اول - احکام عمومی
۱۴۸	مبحث دوم - ارکان عقد
۱۴۸	فرع اول - رضاء
۱۵۵	فرع دوم - نیابت در عقد
۱۵۷	فرع سوم - صحت رضاء در عقد
۱۵۷	جزء اول - اہلیت عقد
۱۶۰	جزء دوم - عیب رضاء در عقد
۱۶۰	اول - اکراه
۱۶۲	دوم - غلطی
۱۶۶	جزء سوم - فریب و غبن
۱۶۷	فرع چارم - موضوع عقد
۱۷۱	فرع پنجم - سبب
۱۷۱	مبحث سوم - شرایط عقد

(الف)

۱۷۱	فرع اول - احکام عمومی
۱۷۵	فرع دوم - حکم شرط
۱۷۵	جزء اول - احکام عمومی
۱۷۶	جزء دوم - عقد باطل
۱۷۷	جزء سوم - عقد فاسد
۱۸۱	جزء چهارم - عقد موقوف
۱۸۵	جزء پنجم - عقد فاقد غیر لازم
	فرع سوم - خیار اینکه لزوم عقد را به تاخیر
۱۸۶	می اندازد
۱۸۶	جزء اول - خیار شرط
۱۸۹	جزء دوم - خیار تعیین
۱۹۳	جزء سوم - خیار رویت
۱۹۵	جزء چهارم - خیار عیب
۱۹۷	مبحث چهارم - آثار عقد
۱۹۷	فرع اول - آثار عقد در مورد طرفین
۲۰۰	فرع دوم - آثار عقد در مورد شخص ثالث
۲۰۴	فرع سوم - تفسیر عقد
۲۰۸	فرع چهارم - آثار عقد در مورد ضمان عقد
۲۱۱	فرع پنجم - آثار عقد در مورد انحلال عقد
۲۱۱	جزء اول - فسخ
۲۱۳	جزء دوم - اقاله
۲۱۴	قسمت دوم - اراده انفرادی
۲۱۶	فصل سوم - حوادث قانونی
۲۱۶	قسمت اول - فعل مضارع

۲۱۶	مبحث اول - فعلیکه برمال واقع میشود
۲۱۶	فرع اول - اتلاف
۲۱۸	فرع دوم - غصب
۲۲۰	مبحث دوم - فعلیکه بر نفس واقع میشود
۲۲۱	مبحث سوم - احکام مشترک
۲۲۵	مبحث چارم - مسؤولیت از عمل غیر
۲۲۶	مبحث پنجم - مسؤولیت از حیوان و اشیاء
۲۲۸	قسمت دوم - فعل مفید
۲۲۸	مبحث اول - پر داخت بدون حق
۲۳۲	مبحث دوم - عقد فضولی
۲۳۳	باب سوم - آثار وجبیه
۲۳۳	فصل اول - وجبیه طبیعی
۲۳۳	فصل دوم - تنفیذ عینی
۲۳۶	فصل سوم - تنفیذ از طریق تهدید به غرامت
۲۳۷	فصل چارم - تنفیذ از طریق جبران خساره
۲۳۹	فصل پنجم - تضمین حقوق دائنین
۲۳۹	قسمت اول - احکام عمومی
۲۴۰	قسمت دوم - وسایل تنفیذ
۲۴۰	مبحث اول - دعوی غیر مستقیم
۲۴۱	مبحث دوم - دعوی عدم نفاذ تصرف
۲۴۴	قسمت سوم - مسایل ضمان
۲۴۴	مبحث اول - حق نگهداشت
۲۴۶	مبحث دوم - حجر مدیون مفلس
۲۵۲	فصل ششم - تعدد طرفین وجبیه
۲۵۲	قسمت اول - دین مشترک و غیر مشترک

۲۵۶	قسمت دوم - تضامن
۲۵۶	مبحث اول - احکام عمومی
۲۵۶	مبحث دوم - تضامن دائین
۲۵۸	مبحث سوم - تضامن دیونین
۲۶۶	فصل هفتم - وفاء دین
۲۶۶	قسمت اول - طرق اداء
۲۶۶	قسمت دوم - طر فین وفا
۲۷۴	قسمت سوم - موضوع ادای دین
۲۷۸	قسمت چهارم - ادای دین به عوض
۲۷۹	قسمت پنجم - تجدید و نیابت
۲۸۱	قسمت ششم - مجرائسی
۲۸۵	قسمت هفتم - اتحاد ذمه
۲۸۶	باب چهارم - انقضاء حق
۲۸۶	فصل اول - ابراء
۲۸۸	فصل دوم - عدم امکان تنفیذ
۲۸۹	فصل سوم - سقوط حق به مرور زمان
۲۹۷	باب پنجم - اثبات حق
۲۹۷	فصل اول - قواعد عمومی
۲۹۸	فصل دوم - اسناد
۲۹۸	قسمت اول - سند رسمی
۳۰۰	قسمت دوم - سند فرعی
۳۰۳	فصل سوم - اقرار
۳۰۵	فصل چهارم - قسم
۳۰۵	قسمت اول - قسم قاطع
۳۰۸	قسمت دوم - قسم متمم
۳۰۹	فصل پنجم - شهود
۳۱۱	فصل ششم - قرائن

لمری کتاب

حقوق

لمری باب

عمومی حکمونه

ماده - ۴۸۴

مالی حقوق په عینی او شیخه-حقوقو تقسیمیری .

ماده - ۴۸۵

(۱) عینی حق دعین په ذات باندی دشخص دداسی مستقیمی سلطی شیخه عبارت دی چه دقانون په وسیله ورکول کیږی .
(۲) عینی حقوق به یا اصلیوی او یا تبعی .

ماده - ۴۸۶

اصلی عینی حقوق دتصرف او گته اخستلو دحقوقو شیخه عبارت دی ، او په لاندنیو حقوقو کښی منحصر دی :

۱- درقبی دملکیت حق او دعین شیخه گته اخستل .

۲- دعین دگته اخستلو دملکیت حق بی درقبی دملکیت شیخه .

۳- دارتفاق حقوق .

ماده - ۴۸۷

تبعی عینی حقوق دهغه حقوقو شیخه عبارت دی چه دقرض دتضمین دپاره پرعین مرتب کیږی او په لاندنیو حقوقو کښی منحصر دی :

کتاب اول

حقوق

باب اول

احکام عمومی

ماده - ۴۸۴

حقوق مالی به حقوق عینی و شخصی تقسیم می گردد .

ماده - ۴۸۵

(۱) حق عینی عبارت است از تسلط مستقیم شخص بر ذات عین که توسط قانون اعطا می گردد .
(۲) حقوق عینی ، اصلی یا تبعی میباشد .

ماده - ۴۸۶

حقوق عینی اصلی عبارت است از حقوق تصرف و انتفاع بر عین که منحصر به حقوق آتی می باشد :

۱- حق ملکیت رقبه و منفعت عین .

۲- حق ملکیت منفعت عین بدون ملکیت رقبه .

۳- حقوق ارتفاق .

ماده - ۴۸۷

حقوق عینی تبعی عبارت است از حقوق مرتب بر عین برای تضمین دین که منحصر به حقوق آتی میباشد :

- ۱- حقوق رهن رسمي .
 - ۲- حق رهن حيازي .
 - ۳- حق حبس عين .
 - ۴- حق اختصاص .
 - ۵- حق تقدم (امتياز) .
- ماده ۴۸۸-

حق شخصي يا تعهد عبارت از رابطه ايست بين ذمه دائن و مديون كه باساس آن دائن مي تواند اعطاء شي ، اجراي عمل يا امتناع از آن را از مديون مطالبه نمايد .

ماده ۴۸۹ -

(۱) تعهد بدین، آنست که موضوع آن نقود يا شيای مثلي باشد .
(۲) تعهد در ذمه شخص متعهد ، بموجب عقد يا تضمين لازم می گردد .

ماده ۴۹۰ -

تعهد به عين ، آنست که موضوع آن را ذات عين معين ، بغير تضمين عين يا منفعت آن و يا بغير تسليم يا حفاظت عين تشكيل بدهد .

ماده ۴۹۱ -

حقوق معنوي که برشي غيرمادي وارد میگردد ، تابع احکام قوانين خاص مي باشد .

- ۱- درسي گروي حق .
 - ۲- دحيازي گروي حق .
 - ۳- دعین دحبسولو حق .
 - ۴- اختصاص حق .
 - ۵- دامتياز حق .
- ماده ۴۸۸-

شخصي حق يا التزام دپور و ز کونکي اوپور اخستونکي د ذمي ترمنځ دداسي رابطي څخه عبارت دی چه دهفي په اساس پور ور کونکي کولي شي چه دپور اخستونکي څخه ديوشي داخستلو، دپو کار دکولو يا دهفي څخه دمنع کيدو غوښتنه وکي .

ماده ۴۸۹ -

(۱) په پور التزام هغه دی چه موضوع ئي پيسي يا مثلي شيان وي .
(۲) التزام دتعهد کونکي شخص به ذمه دعقد يا دتضمين په موجب لازميری .

ماده ۴۹۰ -

په عين التزام هغه دی چه موضوع ئي دټاکلي عين ذات دعين دتملیک يا دهفي دگټي په غرض يا دعين دتسليميدو يا ساتني په غرض تشكيلوي .

ماده ۴۹۱ -

معنوي حقوق چه په غير مادي شي وار دپري دخاصو قوانينو دحکمونو تابع دی .

دوهم باب
د حق منابع
لمړی فصل
عمومي حکمو نه

۴۹۲- ماده

د حق منابع دهغه حقوقي عواملو څخه عبارت دی چه حق پیدا کوي او په حقوقي تصرف او حقوقي حادثی مشتمل دی .

۴۹۳- ماده

حقوقي تصرف دهغه قولي تصرف څخه عبارت دی چه دشخص د قاطعی ازادی څخه د ټاکلي حقوقي اثر د پیدا کیدو دپاره د قانون د حکمونوسره سم پیدا شوی وی .

۴۹۴- ماده

به عقودو کښی حقوقي تصرف د عقد د دواړو خواوو دارادی په موافقه پوره کیری او دهغی په اثر د دواړو خواوو څخه پریوه التزام مرتبیری .

۴۹۵- ماده

کوم تصرف چه د دواړو خواوو څخه پریوه التزام مرتبوی ، یواخی د تعهد کونکی به ایجاب پوره کیری .

۴۹۶- ماده

حقوقي حادثه د داسی فعل د تصرف څخه عبارت ده چه دشخص په اختیار یا دهغه داخیار څخه به غیر واقع شوی وی او قانون ور باندی ټاکلی تاثیرونه مرتب کړی وی .

یاب دوم
منابع حق
فصل اول
احکام عمومی

۴۹۲- ماده

منابع حق عبارت از عوامل حقوقي ایست که حق را بوجود آورد و مشتمل بر تصرف حقوقي و حادثه حقوقي می باشد .

۴۹۳- ماده

تصرف حقوقي عبارت از تصرف قولي ایست که از اراده قاطع شخص برای ایجاد اثر حقوقي معین مطابق با حکام قانون بوجود آمده باشد .

۴۹۴- ماده

تصرف حقوقي در عقود باتوافق اراده طرفین عقد ، تکمیل گردیده و به اثر آن بر یکی از طرفین ، وجیبه مرتب می گردد .

۴۹۵- ماده

تصرفیکه و وجیبه را بر یکی از طرفین مرتب میسازد ، تنها با ایجاب شخص متعهد تکمیل می گردد .

۴۹۶- ماده

حادثه حقوقي عبارت از تصرف فعلی ایست که به اختیار یا بدون اختیار شخصی ، واقع گردیده و قانون بر آن آثار معین را مرتب نموده باشد .

دوهم فصل

حقوقی تصرف

لمری قسمت

عقدونه

لمری مبحث - عمومی حکمونه

ماده ۴۹۷-

(۱) عقد، عقد کونکی ددوار و خواور و خنجه دیوه دایجاب ارتباط دی دلی خوا دقبولو سره خود قانون د حکمونو په حدودو کښی (۲) په عقد سره دهریو عقد کونکی التزامونه دیوه دبل په مقابل کښی مرتبیری .

ماده ۴۹۸-

عقد په منقولو یا نا منقولو عیاو په بدل یابی له بدله دتملیک په غرض صحیح دی .

ماده ۴۹۹-

عقد داعیانو دساتنی په غرض دودیت په توگه یا دهغی داستهلاک په غرض دگڼی اخستلو له لاری دقرض په ډول او دبدل دور کولو په ډول جواز لری .

ماده ۵۰۰-

عقد داعیانو په گټو دهغی خنجه دگڼی اخستلو په غرض دبدل سره داجاری په توگه یابی له بدله دعازیت په توگه اومالک ته دهغی دعین بیرته وړکول ، جواز لری .

فصل دوم

تصرف حقوقی

قسمت اول

عقود

مبحث اول - احکام عمومی

ماده ۴۹۷-

(۱) عقد، عبارت از توافق دو اراده است به ایجاد یا تعدیل یا نقل یا از ائله حق در حدود قانون . (۲) به اثر عقد وجایب هریک از عاقدین در برابر یکدیگر مرتب میگردد .

ماده ۴۹۸-

عقد بر اعیان منقول یا غیر منقول، بابدل یا بدون آن ، بغرض تملیک صحیح میباشد :

ماده ۴۹۹-

عقد بغرض نگهداشت اعیان طور ودیعت یا بغرض استهلاک آن از طریق انتفاع طور قرض و تادیه بدل، جواز دارد .

ماده ۵۰۰-

عقد بر منافع اعیان بغرض انتفاع از آن یا بدل طور اجاره یا بدون بدل طور رعایت ورد عین آن به مالک، جواز دارد .

۵۰۱- ماده

عقد دیو تا کلي کار یا دتا کلي خدمت داجراء کولو په غرض صحيح دی .

ماده ۵۰۱ -

عقد بفرض اجرای عمل معین یا خدمت معین صحيح میباشد .

۵۰۲- ماده

(۱) د عقد د منعقدیدو شرط عبارت دی د عقد د دواړو خواوو د وجود، د عقد د مخصوصو لفظونو او دهغه موضوع څخه چه عقد پری وارد پری .

ماده ۵۰۲

(۱) شرط انعقاد عقد عبارت است از وجود عاقدین ، الفاظ مخصوص عقد و موضوعیکه عقد بر آن وارد می گردد .

(۲) د عقد د صحت شرط عبارت دی

د عقد د دواړو خواوو د اهلیت څخه . هغه شی چه عقد پری شوی باید د عقد د حکم قابلیت ولری او د نظام او عمومی آدابو سره دهغی مفیدیت اونه مخالفت .

(۲) شرط صحت عقد عبارت است از اهلیت عاقدین ، قابلیت معقود علیه برای حکم عقد ، مفیدیت وعدم مخالفت آن با نظام و آداب عامه .

۵۰۳- ماده

که د عقد د صا دریدلو په وخت کتبی، هغه څوک چه د عقد د اجازی ورکولو او نافذیدلو حق لری، موجودنه وی، دارنگه عقد باطل گنل کیږی .

ماده ۵۰۳ -

هرگاه حین صدور عقد شخصیکه حق اجازه و انفاذ آن را دارد موجود نباشد ، چنین عقد باطل پنداشته میشود .

۵۰۴- ماده

د عقد پوری مربوطی عمومی قاعدی پرتولو عقدونو تطبیق پری ، او د هر عقد خصوصی قاعدی دهغی پوری د مربوطو حکمونو په وسیله تنظیم پری .

ماده ۵۰۴ -

قواعد عمومی مربوط به عقد پرتام عقود تطبیق می گردد و قواعد خصوصی هر عقد توسط احکام مربوط به آن تنظیم می گردد .

دوهم مبحث - دعقد وکنونه

مبحث دوم - ارکان عقد

لمیری فرعه - رضاء

فرع اول - رضاء

ماده ۵۰۵

ماده ۵۰۵ -

دعقد دصحت شرط عبارت دی
دعقد کورنکو درضائیت شخه بی ل.
زور او جبر شخه .

شرط صحت عقد عبارت است
از رضائیت عاقدین بدون ا کراه
واجبار .

ماده ۵۰۶

ماده ۵۰۶ -

(۱) عقد ددوارو خواوو په ایجاب
او قبول منعقدیږی .

(۱) عقد به ایجاب و قبول طرفین
منعقد می گردد .

(۲) ایجاب او قبول دهغه الفاظو
شخه عبارت دی چه په عرف کښی
دعقد دپیدا کیدو دپاره استعمالیږی .

(۲) ایجاب و قبول عبارت است
از الفاظیکه در عرف برای انشاء عقد
استعمال می گردد .

ماده ۵۰۷

ماده ۵۰۷ -

ایجاب او قبول دماضی په صیفه
وی او دمضارع یا امر په صیفه هم
جایز دی خو په دی شرط چه دحال
اراده ور شخه شوی وی .

ایجاب و قبول به صیفه ما ضی
بوده و بصیفه مضارع یا امر نیز
جایز می باشد . مشروط بر اینکه
زمان حال از آن اراده شده باشد.

ماده ۵۰۸

ماده ۵۰۸ -

عقد دراتلونکی زمانی په صیفه
هغه وخت منعقدیږی چه دعقد ددوارو
خواوو به دی صیفی باندى دعقد
دپیدا کیدو قصد کړی وی .

عقد به صیفه استقبال و قتی
منعقد می گردد که عاقدین قصد
انشاء عقد را باین صیفه نمود
باشند .

ماده ۵۰۹

ماده ۵۰۹ -

دارادی ظاهرول دوینا، لیک یا
دداسی اشارو په وسیله چه په عرف
کښی مروج وی کیری. همدارنگه
دورکړی را کړی دارادی ظاهرول چه

اظهار اراده توسط گفتار، نوشته
و یا اشاراتیکه عرفاً متداول باشد ،
صورت می گیرد . همچنان اظهار

اراده به داد و ستد يکه بر حقيقت يك عقد صراحتاً دلالت نمايد، صورت گرفته می تواند .

ماده ۵۱۰ -

اظهار اراده طور ضمنی صورت گرفته می تواند ، مگر اينکه صريح بودن آنرا قانون و يا عاقدین شرط گذاشته باشند .

ماده ۵۱۱ -

وقتی بر اظهار اراده آثار مرتب می گردد که طرف مقابل به آن علم حاصل نمايد . وصول اظهار اراده بطرف مقابل قرينه حصول علم به آن پنداشته میشود ، مگر اينکه دليلی برخلاف آن وجود داشته باشد .

ماده ۵۱۲ -

اظهار اراده در حالت بيهوشی و يا اختلال عقلي ايکه موجب فقدان قوه مميزه گردد ، گرچه اين اختلال موقت هم باشد ، باطل پنداشته می شود .

ماده ۵۱۳ -

اراده ايکه خلاف مافی الضمير شخص اظهار شده باشد ، باطل پنداشته نمی شود ، مگر اينکه طرف مقابل به مخالفت اراده اظهار شده يانیت شخص علم داشته باشد .

ديوه عقد به حقيقت باندي په صراحت سره دلالت وکی صورت نيولی شی .

ماده ۵۱۰ -

دارادی ظاهرول په ضمنی توکه صورت موندلای شی ، مگر داچه قانون يا دعقد دواړو خواړو دهغی صراحت شرط کړی وی .

ماده ۵۱۱ -

دارادی په ظاهره ولو هغه وخت اړونه مرتب کيږی چه مقابلی خوا ورباندي علم حاصل کړی وی . مقابلی خواته دارادی دظاهرولو رسييدل دهغی دعلم دحاصليدلو قرينه گڼل کيږی مگر داچه دهغی په خلاف کوم دليل پيدا وی .

ماده ۵۱۲ -

دارادی ظاهرول دبیهوشی يادداسی عقلي اختلال په حالت کښی چه دمیزی قوی دنشتوالی موجب وگرخی ، که څه هم دا اختلال موقتی وی ، باطل گڼل کيږی .

ماده ۵۱۳ -

هغه اراده چه دشخص په ضمير کښی ارادی په خلاف ظاهره شوی وی باطله نه گڼل کيږی ، مگر داچه مقابله خوا دشخص د اظهار شوی ارادی يا نیت په خلاف علم ولری .

۵۱۴- ماده

هر خوك دخپل ايجاب په سبب ملزم كېږي مگر داچه دخپل التزام په نشتوالی یی تصریح كړی وی یا دظاهری قرینو او یا دمعاملسی دطبیعت څخه داسی معلومه شی چه په ايجاب كېنسی دالزام قصد وجود نه لرلو .

۵۱۵- ماده

دغه چا څخه چه ايجاب یا قبول صادر شوی وی، مړ شی ، یا ترهغی دمخه چه په ايجاب یا قبول یی مطلوب اثر مرتب شی داهلیت فاقد وگرځی، کوم وخت چه مقابل لوری دداسی ايجاب یا قبول څخه علم حاصل کی، عقد صحیح گڼل كېږي او مطلوب اثر ور باندي مرتب كېږي خو په دی شرط چه دارادی ظاهرو یا دمعاملی طبیعت ددی حکم په خلاف دلالت ونه کی .

۵۱۶- ماده

(۱) که دقبولو دپاره مده ټاکل شوی وی، ايجابه وونکی نه شی کولی ددی مدی دپای پوری دخپل ايجاب څخه منصرف شی .

(۲) په هغه صورت كېنسی چه دقبولو دپاره په ټاکلی مدی تصریح نه وی شوی نو کله کله دظاهری قرینو یا دمعاملی دطبیعت څخه معلو میدی شی .

ماده ۵۱۴ -

هر شخص به سبب ايجاب خود ملزم قرار می گیرد ، مگر اینکه بعدم الزام خود تصریح نموده یا ازقرائن ظاهری و یا طبیعت معا مله چنان معلوم گردد ، که در ايجاب قصد الزام وجود نداشته باشد .

ماده ۵۱۵ -

هرگاه شخصیکه ازوی ايجاب یا قبول صادر گردیده وفات نماید یا قبل از آنکه بر ايجاب یا قبول وی اثر مطلوب مرتب شده باشد، فاقد اهلیت گردد ، حینیکه طرف مقابل از همچو ايجاب یا قبول علم حاصل نماید ، عقد صحیح پنداشته شده و اثر مطلوب بر آن مرتب می گردد . مشروط براینکه اظهار اراده یا طبیعت معامله بخلاف این امر دلالت ننماید .

ماده ۵۱۶ -

(۱) هرگاه برای قبول، میعاد تعیین شده باشد، ايجاب کننده نمی تواند تاختم میعاد معینه از ايجاب خود منصرف گردد .

(۲) در صورت عدم تصریح میعاد ، قبول احياناً ازقرائن ظاهری و یا طبیعت معا مله معلوم شده می تواند .

۵۱۷- ماده

دعقد دواړه خواوی دایجاب څخه وروسته دعقد دمجلس تر پای پوری دقبلولو یار ده ولو اختیار لری. که ایجاب وونکی دایجاب د صا دریدو وروسته او دمقابل لوری دقبلو لو ترمنځ دخپل ایجاب څخه رجوع وکی یا دعقد ددواړو خواوو څخه دیونه داسی وینا یا کار صادر شی چه دقبلولو څخه په انصراف دلالت وکی، نو دارنگه ایجاب باطل دی او ترهغی وروسته قبلول هم داعتبار څخه ساقط دی.

ماده ۵۱۷ -

عاقدين بعد از ایجاب تا ختم مجلس عقد يقبول یارد آن اختیار دارند. اگر ایجاب کننده بعد از صدور ایجاب وقبل از قبول طرف مقابل، از ایجاب رجوع نموده و یا چنان گفتار یا عملی از یکی از عاقدین صادر شود که دلالت بر انصراف از قبول نماید، چنین ایجاب باطل بودموقبول بعد از آن نیز از اعتبار ساقط می گردد.

۵۱۸- ماده

که دقبلولو ترمنځ ایجاب پسه تکراری ډول صادر شی، وروستنی ایجاب ته اعتبار ور کول کیږی.

ماده ۵۱۸ -

هرگاه ایجاب قبل از قبول مکرر صادر شود، به ایجاب آخرین اعتبار داده میشود.

۵۱۹- ماده

هغه چاته چه ایجاب متوجه شوی، کولی شی چه هغه رد کی او که ایجاب بخیله دهغه دغوښتنی به اثر صادر شوی وی، هغه نه شی ردولی مگر دا چه دهغی به ردولو معقول دلیلونه ولری.

ماده ۵۱۹ -

شخصیکه ایجاب متوجه وی گردیده است، می تواند آنرا رد نماید. اگر ایجاب به اثر مطالبه خود او صادر شده باشد، نمیتواند آنرا رد نماید، مگر اینکه دلایل معقولی به رد آن داشته باشد.

۵۲۰- ماده

که به ایجاب کښی دزیاتوالی، دتقیید او یا دتعديل قبلول واردکی، نو دارنگه قبلول دایجاب ردول گڼل کیږی او ودنوی ایجاب به حیث پیژندل کیږی.

ماده ۵۲۰ -

هرگاه قبول، زیادت، تنقیدویا تعدیلی را در ایجاب وارد نماید، چنین قبول، رد ایجاب پنداشته شده وبهیث ایجاب جدیده شناخته می-شود.

۵۲۱- ماده

دایجاب او قبلولو ترمنخ هغه وخت مطابقت حاصلیری چه دعقد به تولو اساسی مسألو ددواړو خواوو موافقه شوی وی، پر ځینسی ددی مسألو موافقه ددواړو خواوو دالزام دپاره کافی نده.

ماده ۵۲۱ -

مطابقت بین ایجاب و قبول وقتی حاصل میشود که موافقه طرفین بر جمیع مسایل اساسی عقد بعمل آمده باشد. موافقه بر بعضی ازین مسایل برای الزام طرفین کافی نمی باشد.

۵۲۲- ماده

(۱) که دواړه خواوی دعقد په تولو اساسی مسألو موافقه وکی او دمسألو تفصیل راتلونکی وخت ته وسپاری، دارنگه عقد پوره شوی گنهل کیری، مگر دا چه په موافقی سره دعقد پوره کیدل دمسألو په تفصیل مشروط شوی وی.

ماده ۵۲۲ -

(۱) هرگاه طرفین بر جمیع مسایل اساسی عقد موافقه نموده و تفصیل مسایل را به آینده موکول نمایند، چنین عقد تمام پنداشته میشود. مگر اینکه اتمام عقد به موافقه بر تفصیل مسایل مشروط گردیده باشد.

(۲) که دواړه خواوی دهغه مسألو په باره کښی چه ترمنخه پری موافقه نه ده حاصله شوی، اختلاف ولری او دعوی اقامه کی، محکمه به په داسی حالت کښی دمعاملسی طبیعت په نظر کښی نیولو سره دقانون دحکمونو، عرف او عدالت دقاعده سره سم حکم کوی.

(۲) اگر طرفین در مورد مسایلی که قبلاً موافقه بر آن حاصل نگردیده اختلاف داشته و اقامه دعوی نمایند، محکمه در چنین حالت بادر نظر داشت طبیعت معامله مطابق باحکام قانون، عرف و عدالت حکم می نماید.

۵۲۳- ماده

(۱) ددوه غایبو خواوو ترمنخ عقد په هغه زمانی او ځای کښی پوره گنهل کیری چه ایجاب و ونکی دمقابل لوری دقبلولو څخه علم حاصل کړی وی، به دی شرط چه دواړو خواوو

ماده ۵۲۳ -

(۱) عقد بین طرفین غایب در زمان و مکانی کامل پنداشته میشود که ایجاب کننده از قبول طرف مقابل علم حاصل کرده باشد. مشروط

براینکه طرفین یا احکام قانون، مخالف
آنها تصریح نکرده باشد .

(۲) قبول بمجرد وصول به ایجاب
کننده چنان فرض میشود که به آن
علم حاصل شده است .
ماده ۵۲۴ -

عقد بوسیله تلیفون یا و سا یل
مائل آن از حیث زمان ، مانند عقد
بین طرفین حاضر و از حیث مکان ،
مانند عقد بین طرفین غایب پنداشته
می شود .

ماده ۵۲۵ -

هیچ قولی به سکوت کنند
نسبت داده نمی شود . سکوت در
موردیکه محتاج به بیان است قبول
پنداشته میشود .
ماده ۵۲۶ -

سکوت و قتی قبول پنداشته
میشود که بین عاقدین تعامل سابقه
وجود داشته و ایجاب نیز به اساس
این تعامل صورت گرفته باشد و یا
ایجاب به منفعت خالص طرف مقابله
باشد .

ماده ۵۲۷ -

عقد مزایده با آخرین داو طلبی
کامل می گردد . داو طلبی اول وقتی
از اعتبار ساقط می گردد که زاید بر
آن داو طلبی صورت گرفته باشد*

یا قانون دهفی به خلاف تصریح نه
وی کپی .

(۲) ایجاب و ونکی ته دقبلولو
درسیدو سره داسی فرض کیزی چه
بری علم حاصل شوی دی .
ماده ۵۲۴ -

عقد په تلیفون یا نورو داسی
وسیلوسره دزمانی له حیثه لکه ددوه
حاضرو خواوو ترمنخ عقدا ودخای
له حیثه لکه ددوه غایبو خواوو ترمنخ
عقد، گنل کیزی .

ماده ۵۲۵ -

سکوت کورونکی ته دهیخ قول
نسبت نه ورکول کیزی، سکوت به
هغه مواردو کبسی چه بیان ته احتیاج
لری دقبلولو معنی لری .

ماده ۵۲۶ -

سکوت هغه وخت قبول شوی
گنل کیزی چه دعقد ددواړو خواوو
ترمنخ پخوانی تعامل موجودوی او
ایجاب هم دهمدی تعامل په اساس
صورت موندلی وی او یا دا چه
ایجاب یواخی دمقابل لوری په گټه
وی .

ماده ۵۲۷ -

دمزایدی عقد دوروستنی داو طلبی
سره پای ته رسیزی . لمړنی داو طلبی
هغه وقت داعتبار ولیزی، چه پرهنی
زیاته داو طلبی شوی وی که څه هم

دا داوطلبی باطله وی یا داچه مزایده بی له دی چه دشخص پوری تعلق ونیسی معطله شی .

ماده ۵۲۸-

په ډله نيزه عقدونو کښی که اکثریت راضی شو نو دقبليدو متحقق گڼل کیږی اواقلیت دهغوی دقبليدو تابع گڼل کیږی

ماده ۵۲۹

داذعان په عقدونو کښی قبول دهغه شرطونو په حلو دو کښی چه ایجاب وونکی وضع کړی دتسلیمیدو سره سم تحقق مومی ، داشروطونه دمناقشی قابلیت نه لری .

ماده ۵۳۰-

(۱) دهغی موافقی په موجب چه دعقد دواړه خواوی یا یوه خوا یی دیو ټاکلی عقد تړون په راتلونکی وخت کښی تعهد کوی، داعقد هغه وخت پوره کیږی چه دنظر لاندی عقد په باره کښی ټولی اساس مسالی سره دهغی مدی چه باید دعقد تړون په کښی وشی، ټاکل شوی وی.

(۲) که قانون دعقد دپوره کیدو دپاره دخینو ټاکلو شکلیاتو مراعت شرط کړی وی، نو ددارنگه شکلیاتو وجود په هغه ابتدائی موافقه کښی چه ددی عقد دتړون دوعدی متضمن وی، هم ضروری گڼل کیږی .

گرچه این داوطلبی باطل باشد یا مزایده بدون اینکه به شخصی تعلق گیرد ، معطل قرار داده شود .

ماده ۵۲۸ -

در عقود دسته جمعی قبول برضایت اکثریت متحقق گردیده و اقلیت تابع قبول آنها شناخته می شود.

ماده ۵۲۹ -

قبول در عقود اذعان بمجرد تسلیمی در حدود شرایطیکه ایجاب کننده وضع نموده ، متحقق می گردد. این شرایط غیر قابل مناقشه میباشد .

ماده ۵۳۰ -

(۱) اتفاقیکه بموجب آن عاقدین یایکی از آنها ، ابرام عقد معینی را درآینده تعهد می نماید، این عقد وقتی تمام میگردد که جمیع مسایل اساسی عقد مورد نظر با مد تیکه باید در آن عقد ابرام یابد ، تعیین شده باشد .

(۲) اگر قانون برای انمام عقد، رعایت شکلیات معینی را مشر و ط گردانیده باشد، وجود همچوشکلیات دراتفاق ابتدائی که متضمن وعده به ابرام این عقد می باشد، نیز ضروری پنداشته میشود .

۵۳۱- ماده

(۱) د عقد د تړون په وخت کېښی د بیانی وړ کول د عقد پر قطعیت دلیل ګڼل کیږی، مګر داچه د دواړو خواوو موافقه یا عرف هغی په خلاف تصریح کړی وی .

(۲) که بیانه وړ کوونکی د عقد د تړون څخه منصرف شی، نو د بیره اخستلو حق یی نه لری، او که بیانه اخستونکی منصرف شی نو د اصلی بیانی او دهغی د معادل دورکولو موجب ګرځی .

۵۳۲- ماده

که هغه التزام چه دهغی په اثر بیانه ورکول شوی نافذ شی نو بیانه د اصلی قیمت څخه وضع کیږی .

۵۳۳- ماده

که د عقد تنفیذ دهغه علتونو په بنا چه د عقد د دواړو خواوو څخه د یوه د تصور څخه هم نه وی پیدا شوی، ناممکن شی ، یا عقد د دواړو خواوو د خطا یا موافقی په اثر فسخ شی، بیانه بیره ورکول کیږی .

دوهمه فرعه - په عقد کېښی نیابت

۵۳۴- ماده

عقد د اصالت یا نیابت په توګه جواز لری، مګر داچه قانون دهغی په خلاف حکم کړی وی .

۵۳۱- ماده

(۱) تادیه بیعانه حین ابرام عقد، دلیل بر قطعیت عقد شمرده می - شود . مګر اینکه موافقه طکر فین و یا عرف خلاف آنرا تصریح کرده باشد .

(۲) اگر بیعانه دهنده از ابرام عقد منصرف شود ، حق استر داد آن را ندارد . انصراف بیعانه گیرنده موجب پر داخت اصل بیعانه و معادل آن می گردد .

۵۳۲- ماده

هرگاه تصدیکه به اثر آن بیعانه پرداخته شده نافذ گردد ، بیعانه از اصل قیمت وضع می گردد .

۵۳۳- ماده

هر گاه تنفیذ عقد بنابر علیکه ناشی از تصور هیچ یکی از عاقدین نباشد ، غیر ممکن گردد یا عقد با اثر خطا و یا موافقه طرفین فسخ گردد، بیعانه مسترد می شود .

فرع دوم - نیابت در عقد

۵۳۴- ماده

عقد طور اصالت یا نیابت جواز دارد، مګر اینکه قانون مخالف آن حکم کرده باشد .

۵۳۵- ماده

که خوک داصالت به توگه يو عقد ترسره کوي ، دهغي حقوق اووجايب پخپله هغه ته متوجه دي .

ماده ۵۳۵ -

شخصيکه اصالتاً عقدي را انجام ميدهد ، حقوق ووجايب مربوط بان به شخص او متوجه مي گردد .

۵۳۶- ماده

(۱) په عقد کښي نيابت ددواړو خواوو په موافقه يا دقانون په حکم صورت مومي .

ماده ۵۳۶ -

(۱) نيابت در عقد بموا فقه طرفين يا بحکم قانون صورت مي-گيرد .

(۲) ددواړو خواوو دموافقي په صورت کښي دنايب دواک حدود داصيل له خوا او په قانوني نيابت کښي دقانون له خوا ټاکل کيږي .

(۲) حدود صلاحيت نسا يبدر صورت موافقه طرفين از طرف اصيل ودر نيابت قانوني توسط قانون تعيين مي گردد .

۵۳۷- ماده

دارادي دعيبونو پوري مربوطي کښي ، يا دبعضي خاصو حالو نو پوري دريدلو اثرونه يا دداسي دريدلو هرو مرو والي ، پخپله دنايب پوري تعلق لري نه داصيل پوري .

ماده ۵۳۷ -

ملا حظات مربوط به عيوب اراده يا اثرات وقوف به بعضي از احوال خاص وياحتملي بودن چنين و قوف به شخص نايب ، تعلق مي گيرد، نه شخص اصيل .

۵۳۸- ماده

که نايب دخپل واک په حدود کښي دخپل اصيل په نامه يو عقد ترسره کي، دهغي څخه پيداشوي حقوق او وجايب پخپله داصيل پوري تعلق نيسي .

ماده ۵۳۸ -

هرگاه نايب در حدود صلاحيت خود عقدي را باسم اصيل انجام دهد ، حقوق ووجايب ناشي از آن به شخص اصيل تعلق مي گيرد .

۵۳۹- ماده

که دعقد په وخت کښي دنيايت دصفت اظهارونه شو ، دهغي څخه پيدا شوي اثرونه پخپله دنايب پوري تعلق نيسي ، مگر په هغه صورت

ماده ۵۳۹ -

در صورت عدم اظهار وصف نيابت در حين عقد ، آثار ناشي از آن به شخص نايب تعلق مي گيرد ، مگر

کښې چه د عقد مقابله خوا دهغه د نیابت څخه خبروی .
اینکه طرف مقابل عقد از نیابت وی واقف باشد .

۵۴۰- ماده

ماده ۵۴۰ -

که نایب او دهغه مقابله خود عقد په وخت کښې د نیابت د پای ته رسیدو دمندی څخه خبر نه وو ، دهغی څخه پیدا شوی تاثیرونه د اصیل یا دهغه د قایم مقام پوری تعلق نیسی .

۵۴۱- ماده

ماده ۵۴۱ -

نایب نه شی کو لی چه عقد دخپل خان دپاره یا د اصیل په نامه ترسره کی مگر داچه اصیل تر مخه اجازه ور کړی وی یا هغه وروسته تائید کی . کوم حالونه چه د تجارت په قانون کښې یی بل رنگه وړاندی لیدنه شوی ددی حکم څخه مستثنی دی .

دویمه فرعه - په عقد کښې درضا صحت

لمړی جزء - د عقد اهلیت

۵۴۲- ماده

ماده ۵۴۲ -

هر څوک د عقد کولو اهلیت لری ، مگر داچه دهغه اهلیت د قانون په وسیله سلب یا محدود شوی وی .

۵۴۳- ماده

ماده ۵۴۳ -

دنا ممیز صغیر تصرف باطل گنل کیږی که څه هم ولی یی اجازه ور کړی وی .

تصرف صغیر غیر ممیز باطل گنل کیږی که څه هم ولی یی اجازه داده شوی .

۵۴۴- ماده

(۱) دمميز صغير تصرف چه پوره دهغه په گټه وی جواز لری ، که څه هم ولی یی اجازه نه وی ورکړی . په هغه صورت کښی چه دمميز صغير تصرف پوره دهغه په ضرروی باطل گڼل کیږی که څه هم ولی یی اجازه ورکړی وی .

(۲) کوم تصرف چه دگټی یا ضرر متضمن وی ، دولی دا جازی پوری دهغه دواک په حدودو کښی یا داهلیت دنقصان لرونکی دا جازی پوری دهغه درشد عمر ته درسیدو وروسته ، موقوفه ده .

۵۴۴- ماده

(۱) تصرف صغير ممیز که کاملاً به منفعت وی باشد ، جواز دارد ، اگرچه ولی وی اجازه نداده باشد . در صورتیکه تصرف مذکور کاملاً بضرر وی باشد ، باطل پنداشته میشود گرچه ولی وی اجازه داده باشد .

(۲) تصرف متضمن نفع و ضرر با اجازه ولی در حدود صلاحیت وی یا اجازه شخص ناقص اهلیت بعد از رسیدن به سن رشد موقوف میباشد .

۵۴۵- ماده

(۱) دلیونی یا معتوه تصرف دهغه دحجر دقرار دثبتیدلو وروسته باطل گڼل کیږی .

(۲) دحجر دثبتیدلو دقرار تر مخه تصرف باطل نه گڼل کیږی ، مگر داچه د عقد په وخت کښی دلیونتوب یا معتوهیت حالت ، خپور وی یا مقابل لور په هغی علم ولری .

۵۴۵- ماده

(۱) تصرف مجنون و معتوه بعد از ثبت قرار مبنی بر حجر باطل پنداشته میشود .

(۲) تصرف قبل از ثبت قرار مبنی بر حجر باطل پنداشته نمی شود ، مگر اینکه حالت جنون و معتوه بودن حین عقد شایع بوده یا طرف مقابل به آن علم داشته باشد .

۵۴۶- ماده

(۱) دسغیه تصرف یا دهغه چاچه په غفلت اخته وی دحجر دقرار دثبتولو وروسته دمميز صغير دتصرفونو دحکمونو تابع دی .

(۱) تصرف سفیه یا شخص مبتلا به غفلت بعد از ثبت قرار مبنی بر حجر ، تابع احکام تصرفات صغير ممیز می باشد .

(۲) تصرف قبل از ثبت قرار مبنی بر حجر صحیح بوده قابل ابطال پنداشته نمی‌شود، مگر اینکه در نتیجه استثمار یا توطئه صورت گرفته باشد.

ماده ۵۴۷ -

وصیت یا وقف شخصیکه بسبب سفاهت یا غفلت محجور علیه قرار گرفته، وقتی صحیح می‌گردد که محکمه در مورد اجازه داده باشد.

ماده ۵۴۸ -

تصرف شخصیکه به سبب سفاهت محجور علیه قرار گرفته، در امور مربوط به اداره اموالیکه تسلیمی آن از طرف محکمه بوی اجازه داده شده، در حدود احکام قانون صحیح می‌باشد.

ماده ۵۴۹ -

هرگاه برای شخصی مسا عد قضاعی تعیین گردیده باشد، بعد از ثبت قرار مبنی بر تعیین مسا عد، هر نوع تصرف وی بدون اشتراك مساعد قضائی قابل بطلان می‌باشد.

ماده ۵۵۰ -

شخص ناقص اهلیت می‌تواند بطلان عقد را مطالبه نماید. در صورتیکه برای

(۲) دحجر دقرار دثبتیدلو ترمخه تصرف، صحیح دی، دباطلیدلو وور نه گنل کیری، مگر دا چه داستمار یا توطیی به نتیجه کبئی یی صورت موندلی وی.

ماده ۵۴۷ -

دهفه چا وصیت یاوقف چسه دسفاهت یا غفلت په سبب محجور کپی شوی وی هغه وخت صحیح کیری چه محکمی په دی باره کبئی اجازه ور کپی وی.

ماده ۵۴۸ -

دهفه چا تصرف چه دسفاهت په وسیله محجور کپی شوی وی دهغه مالونو داداری پوری دمربوطوکارونو چه تسلیمیدل یی دمحمکی له خوا ورته اجازه ورگول شوی، دقانون دحکمونوبه حدودو کبئی صحیح دی.

ماده ۵۴۹ -

که دچا دباره قضایی مرستیال ټاکل شوی وی، مرستیال دټاکل کیدو دقرار دثبتیدلووروسته، دهغه هر نوعه تصرف دقضایی مرستیال دگډون څخه په غیر دبطلان ورگنل کیری.

ماده ۵۵۰ -

داهلیت نقصان لرونکی کولی شی چه دعقد دباطلیدلو غوښتنه وکلی. په هغه صورت کبئی چه

- دخیل اهلیت دنقصان دپته و لـ و دپاره یی دخیلی خخه کار اخستی وی دهغه داکار دخساری دجیبری دالزام نه مانع کیبری .
- دوهم جزء - په عقد کبسی درضا عیبونه لمری - زور**
۵۵۱- ماده
- زور عبارت دی دیو شخصس دمجبوره ولو خخه په ناحقه، دداسی کار په کولو چه ورباندی راضی نه وی، عام له دی چه زور مادی و ی یا معنوی.
- ۵۵۲- ماده**
- زور په دوه نوعه دی: پوره او ناقص.
- ۵۵۳- ماده**
- پوره زور عبارت دی دفاحشس بدنی یا مالی خطر د تهدید و لـ و خخه . په غیر فاحش خطر باندی تهدیدولو ته ، ناقص زور ویل کیبری .
- ۵۵۴- ماده**
- پوره زور رضا دمینځه وړی او اختیار فاسده وی . ناقص زور رضا دمینځه وړی خو اختیازنه فاسده وی.
- ۵۵۵- ماده**
- خیلو والدینو، خسری یا محارموته دضرر رسولو تهدید یادداسی خطر
- اخفای نقص اهلیت خود حیله بکار برده باشد ، این امر مانع الزام وی بجبران خساره نمی گردد .
- جزء دوم - عیوب رضا در عقد اول - اکراه**
ماده ۵۵۱ -
- اکراه عبارت است از مجبور گردانیدن شخص ، بدون حق، به اجرای عملیکه به آن رضا نیست ندارد ، خواه اکراه مادی یا معنوی باشد .
- ماده ۵۵۲ -**
- اکراه دونوع است تام و ناقص .
- ماده ۵۵۳ -**
- اکراه تام عبارت است از تهدید به خطر فاحش جسمی یا مالی تهدید بخطر غیر فاحش ، اکراه ناقص گفته میشود .
- ماده ۵۵۴ -**
- اکراه تام رضا را از بین برده اختیار را فاسد می گرداند . اکراه ناقص رضا را از بین برده اختیار را فاسد نمی گرداند .
- ماده ۵۵۵ -**
- تهدید برسانیدن ضرر بوالدین، همسر یا محارم شخص و یا تهدید

بخطر يکه منافى حيثيت باشد، اکراه پنداشته شده ، محکمه مى تواند با در نظر داشت حالات و کوايف ، تهديد را ارزيايى نمايد .

ماده ۵۵۶ -

اکراه نظر باشخاص ، سن ، حالت اجتماعى ، اوصاف واندازه تاثير آن ، منحيت شدت وخفت نوع تهديد ، فرق ميکند .

ماده ۵۵۷ -

اکراهيکه رضاء را از بين مى برد ، وقتى اعتبار دارد که شخص تهديد کننده ، باجراي عمل تهديد قادر بوده وشخص تهديدشده وقوع اکراه را در صورت عدم اجراي موضوع تهديد ، بگمان غالب حتمى پندارد .

ماده ۵۵۸ -

هرگاه و قوع يکي از انواع اکراه درابرام عقد ثابت گردد ، عقد صحيح نمى باشد .

ماده ۵۵۹ -

هرگاه اکراه در مورد عقدى از عقود قابل فسخ صورت گرفته باشد ، تهديد شده مى تواند ، بعد ازرفع آن ، عقد را فسخ نمايد . اين حق با مرگ تهديد کننده يا طرفين عقد

تهديد چه دحيثيت منافى وي ، زور گنل کيبرى ، محکمه کولى شسى دخالونو او کيفيتونو دپه نظر کنبى نيولو سره ، تهديد دغور لاندى ونيسى .

ماده ۵۵۶ -

زور داشخاصو ، عمر ، اجتماعى حالت ، صفتونو او دهغى دتاثيرر داندازي له نظره دتهديد دنوعى دشدت اوخفت له حيثه ، فرق کوى .

ماده ۵۵۷ -

کوم زور چه رضاء دمينخه وپى هغه وخت اعتبار لرى چه تهديدونكى دتهديد دععمل په کولو قادروى او هغه خوک چه تهديد شوى وي دتهديددنه اجراء کيدو په صورت کنبى ، دزور واقع کيدل په غالب گمان سره هرو مرو وگنې .

ماده ۵۵۸ -

که دعقد په تړون کنبى دزورديوه نوعى واقع کيدل ثابت شى ، عقد صحيح نه دى .

ماده ۵۵۹ -

که زور دفسخ کيدو وپ عقدونو دجملې څخه په کوم يو کنبى صورت موندلى وي ، تهديد شوى کولى شى دهغى ددعوى وروسته عقد فسخ کى . داحق دتهديد کوونكى دمرگ سره يا دعقد ددواړو خواوو څخه ديوه

به مرگ دمیخته نه شی، دمسری وارثان دهغه قایم مقام پیژندل کیزی .

ماده - ۵۶۰

دتهدید شوی شخص عقد به فاسد صورت منعقد کیزی ، که دتهدید دلری کیدو و روسته تهدید شوی شخص به ضمنی یا صریحه توگه دهغی اجازه ورکی ، عقد صحیح کیزی .

ماده - ۵۶۱

دتهدید شوی شخص دعقدونو نفاذ دتهدید دلری کیدو و روسته دهغه داجازی پوری موقوف نه دی، دمیعی قبضه ول فاسد ملکیت افاده کوی. په داسی حالت کنبی هر نوع تصرف چه دتقضه ولو قابلیت ونه لری صحیح دی ، تهدید شوی دتسلیمیدلو دورخی قیمت یادتصرف دورخی دقیمت په غوښتنه کنبی اختیار لری .

دوهم - غلطی

ماده - ۵۶۲

که دعقد په موضوع کنبی غلطی شوی وی اوڅه شی چه عقد پری شوی وی مسمی یا اشاره ورته شوی وی، دراتلونکو حکمونو مراعت کیزی :

۱- دجنس داختلف په صورت کنبی، عقد دمسمی پوری تعلق

از بین نرفته ، ورگه متوفی قایم مقام او شناخته میشود .

ماده - ۵۶۰

عقد شخص تهدید شده، بصورت فاسد منعقد میگردد . هر گاه بعداز رفع تهدید شخص تهدید شده ، طور صریح یا ضمنی به آن اجازه دهد، عقد صحیح میگردد .

ماده - ۵۶۱

نفاذ عقود شخص تهدید شده به اجازه وی بعد از رفع تهدیدموقوف نبوده، قبض مبیعه، ملکیت فاسد را افاده می نماید . در چنین حالت هر نوع تصرف غیر قابل نقض ، صحیح بوده شخص تهدید شده در مطالبه قیمت روز تسلیم یا قیمت روز تصرف ، مخیر می باشد .

دوم - غلطی

ماده - ۵۶۲

هر گاه در موضوع عقد غلطی صورت گرفته و معقود علیه مسمی ومشار الیه باشد ، احکام آتی رعایت می گردد :

۱- در صورت اختلف جنس ، عقد به مسمی تعلق گرفته ونسبت

عدم وجود مسمی عقد باطل شناخته میشود .

۲- در صورت ایجاد جنس و اختلافوصف ، عقد به مشار الیه تعلق گرفته و نسبت موجود بو دن مشار الیه منعقد میگردد . در ین حالت عقدکننده، نسبت عدم موجودیت وصف، درفسخ و ابرام عقد مخیر می باشد .

ماده ۵۶۳ -

شخصیکه در غلط اساسی واقع گردیده ، بشرطی می تواند فسخ عقد را مطالبه نماید که طرف مقابل وی نیز در عین غلطی واقع شده یا از غلطی واقف بوده و یا اینکه بسهولت می توانست به آن واقف گردد .

ماده ۵۶۴ -

هرگاه غلطی باندازه فاحش باشد که عقد کننده در صورت وقوف بر آن از ابرام امتناع می ورزید، چنین غلطی ، اساسی پنداشته میشود .

ماده ۵۶۵ -

هرگاه غلطی در شخص یا در وصفی از اوصاف عقدکننده واقع شده باشد، به نحویکه شخصیت یا وصف عقد

نیسی او دمسمی دشتوالی به صورت کنبی عقد باطل گنل کیزی .

۲- دجنس دیو والی او دصفت داخلاف به صورت کنبی عقد دهغه شی پوری تعلق نیسی چه اشاره ورته شوی وی . او داشاری کری شوی شی دوجود به صورت کنبی عقد منعقد کیزی، به دی حالت کنبی عقد کوونکی دصفت دشتوالیله امله دعقد دفسخ کولو او ترون ترمنخ اختیار لری .

ماده ۵۶۳ -

که خوک به اساسی غلطی کنبی واقع شوی وی به دی شرط کولی شی چه دعقد دفسخ کیدو غوینتنه وکی چه مقابله خوا یی هم به عین غلطی کنبی واقع شوی وی یا دغلطی خخه خبروی یا دا چه به آسانتیا سره یی کولی شو به هفی خبرشی .

ماده ۵۶۴ -

که غلطی به دومره اندازی فاحشه وی چه عقد کوونکی به هفی دخبریدو به صورت کنبی دعقد دترو ن خخه خان ژغوره نو دارنگه غلطی ، اساس گنل کیزی .

ماده ۵۶۵ -

که غلطی به شخص یا دعقد کوونکی دصفتونو خخه به یوه صفت کنبی واقع شوی وی به دی دولچه

دعقد کونکی شخصیت یا صفت
دعقد دمنعقد کیدو عمدہ سبب وی،
نو دارنگه غلطی اساسی گنل کیزی.

۵۶۶- ماده

کننده سبب عمدہ انعقاد عقد بوده باشد،
چنین غلطی، اساسی پنداشته
میشود.

ماده ۵۶۶ -

به قانون کبسی دغلطی به سبب
هغه وخت عقد فسخ گنل کیزی چه
دغلطی شرطونه دعقد پوری به
مربوطو واقعو کبسی متحقق شی مگر
داچه قانون دهفی به خلاف تصریح
کری وی.

۵۶۷- ماده

عقد به سبب غلطی در قانون وقتی
قابل فسخ پنداشته میشود که
شرایط غلطی در و قایع مربوط به
عقد متحقق گردد، مگر اینکه قانون
مخالف آن تصریح کرده باشد.

ماده ۵۶۷ -

حسابی یا مادی غلطی دعقد به
صحت تاثیر نه لری او تصحیح
کول پی هر مرو دی.

۵۶۸- ماده

غلطی حسابی یا مادی در صحت
عقد تاثیر نداشته و تصحیح آن حتمی
میباشد.

ماده ۵۶۸ -

که خوک به غلطی کبسی واقع شوی
وی نه شی کولی چه به هفی به
داسی ډول تمسک وکی چه هغه خه
چه بنه نیت پی تقاضا کوی دهفی
معارض واقع شی. که مقابل لوری
ددی عقد دتنفید دباره خپله تیاری
اظهار کی دعقد به ترون ملزم گنل
کیزی.

۵۶۹- ماده

شخصیکه در غلطی واقع گردیده،
نمی تواند به آن طوری تمسک نماید که
معارض آنچه حسن نیست مقتضی
آنست باشد. اگر طرف مقابل برای
تنفید این عقد اظهار آماجگی نماید،
با ابرام عقد ملزم پنداشته میشود.

ماده ۵۶۹ -

دغلطی پوری مربوط حکمونه
دقاصد یا دهری واسطی به باره کبسی
چه دعقد دیوی خوا اراده بلی خوانه
تحریف شوی نقل کی، دتطبيق وږ
دی.

احکام مربوط به غلطی در مورد
مقاصد یا هر وسیطیکه اراده یکی
از طرفین عقد را تحریف شده بدیگری
نقل نماید، قابل تطبیق میباشد.

جزء سوم - فریب و غبن
ماده ۵۷۰ -

فریب عبارت از بکار بردن وسایل
حیله آمیز قولی یا فعلی ایست که
طرف مقابل عقد را به راضی شدن
انعقاد عقد بکشاند ، به نحو یک
این وسایل اگر بکار برده نمیشد ،
رضایت وی در عقد بمیان نمی آمد .
ماده ۵۷۱ -

(۱) هر گاه به سبب فریب
یکطرف عقد ، غبن فاحش متوجه
طرف مقابل گردد ، فریب خورده
می تواند فسخ عقد را مطالبه نماید .
(۲) غبن و قتی فاحش گفته می-
شود که تفاوت بین قیمت حقیقی مال
در هنگام عقد و قیمتی که مال بفروش
رسیده به (۱۵) فیصد یا بیشتر از آن
بالغ گردد .
ماده ۵۷۲ -

شخصیکه در عقود امانت فریب
خورده ، وقتی می تواند فسخ عقد را
مطالبه نماید که غش و تدلیس طرف
مقابل را ثابت نماید .
ماده ۵۷۳ -

فریب سلبی ، بمحض کتمان حقیقت
بوجود می آید . این فریب تدلیس
پنداشته میشود .

دریم جزء - دوکه کول او غبن
ماده ۵۷۰ -

دوکه کول دداسی حیله ناکو قولی
یا فعلی وسیلو په کار اچول دی چه
دعقد مقابله خوادعقد دمنعقیدوراضی
کیدو ته مجبور کی ، په داسی توکه
که داوسیلی په کارنه وای اچول
شوی نو دهغه رضائیت په عقد کبسی
منخ ته نه راتلل .
ماده ۵۷۱ -

(۱) که دعقد دیوی خوا ددوکه کولو
له امله بلی خواته فاحش غبن متوجه
شی ، دوکه شوی کولی شی چه دعقد
دفسخ کیدو غوښتنه وکی .
(۲) غبن ته هغه وخت فاحش
ویل کیږی چه دعقد په وخت کبسی
دمال دحقیقی قیمت او دهغه قیمت
ترمنخ چه مال پری خرخ شوی
پنخلس په سلو کبسی یا تر هغی څخه
زیات توییر ولری .
ماده ۵۷۲ -

که څوک دامانت په عقدو نو کبسی
دوکه شی نو هغه وخت کولی شی
چه دعقد دفسخ کیدو غوښتنه وکی
چه دبلې خوا ټکی او تدلیس ثابت
کی .
ماده ۵۷۳ -

سلبی دوکه دحقیقت دپتیدوسره
سمه پیدا کیږی . دی دو کی ته
تدلیس ویل کیږی .

۵۷۴- ماده

په هغه صورت کښی چه ددریم شخص له خوا په عقد کښی دو که واقع شی ، دوکه شوی هغه وخت کولی شی چه دعقدو فسخ کیسو غوښتنه وکی چه دمقابلی خواخبرتیا دعقد په وخت کښی ددریم شخص په دوکه یا په داسی خبرتیا دهغه قادریدل ثابت کی .

۵۷۵- ماده

(۱) فاحش غښ دعقد دفسخ کیدو موجب گرخی .

(۲) که هغه خوګ چه دهغه په باره کښی غښ صورت موندلی دی دعقد په وخت کښی په غښ خبر وی او په هغی راضی شوی وی نه شی کولی چه عقد فسخ کی، مگر په هغه صورت کښی چه رضائیت یی ددروغجن معلومات ، یا دحقیقت دپتیدو او یا دمقابلی خوادوکه کیدو ته راجع وی .

(۳) ددولت دمالونو، وقف او دحجر کړی شوی شخص دمالونوپه باره کښی چه فاحش غښ په هر ترتیب صورت موندلی وی، دعقد دفسخ کیدو موجب گرخی .

۵۷۶- ماده

په هغه عقدونو کښی چه دعلسی مزایدی دلاری صورت مومی ، دغښ دوجود په باره کښی اعتراض جواز نه لری .

۵۸۴- ماده

درصورت وقوع فریب از طرف شخص ثالث در عقد ، فریب خورده وقتی میتواند فسخ آنرا مطالبه نماید که آگاهی طرف مقابل را به فریب شخص ثالث هنگام عقد یا قادر بودن او را به کسب چنین آگاهی ، ثابت نماید .

۵۷۵- ماده

(۱) غښ فاحش، موجب فسخ عقد میگردد .

(۲) اگر شخصیکه در مورد او غښ صورت گرفته ، هنگام عقد بر غښ واقف بوده وبه آن رضایت نشان داده باشد ، نمی تواند عقدا فسخ نماید، مگر اینکه رضایت وی ناشی از معلومات دروغ، کتمان حقیقت و یا به فریب طرف مقابل راجع باشد .

(۳) غښ فاحش در مورد اموال دولت ، وقف و مال شخص محجور بهر نحویکه صورت گرفته باشد، موجب فسخ عقد می گردد .

۵۷۶- ماده

در عقودیکه از طریق مزایده علنی صورت می گیرد ، اعتراض مبنی بر وجود غښ جواز ندارد .

۵۷۷- ماده

ماده ۵۷۷ -

که د عقد کونکو دیوی خوا
د احتیاج ، بی تجربه گی یا د ادراک
د ضعف له امله ، بده استفاده و شی
او دهغی په اثر په عقد کبسی فاحشی
غبن موجود شی، دوکه شوی شخص
کولی شی چه د عقد د منعقیدوله نیتی
خخه دیوه کال په مده کبسی د عقد
د باطلیدو یا په معقولی اندازی دخپلو
التزاماتو د تنقیص غوښتنه وکی .

هرگاه از احتیاج یا عدم تجربه به
و یا ضعف ادراک یکی از عاقدین
سوء استفاده به عمل آمده و با اثر
آن غبن فاحشی در عقد موجود گردد،
شخص فریب خورده می تواند در
خلال مدت یکسال از تاریخ انعقاد
عقد ، بطلان عقد یا تنقیص و جایب
خود را باندازه معقول مطالبه نماید.

۵۷۸- ماده

ماده ۵۷۸ -

که دغبن دلری کیدو دپاره هغه
خه چه قاضی پاکلی کافی و گنل شی
مقابله خوا کولی شی چه د معاوضی
په عقدونو کبسی دفسخ کیدو د دعوی
خخه انصراف وکی .

هرگاه برای رفع غبن ، پرداخت
آنچه را قاضی تعیین نموده ، کافی
پنداشته شود، طرف مقابل می تواند
در عقود معاوضه از دعوی فسخ
انصراف نماید .

خلورمه فرعه - د عقد موضوع

فرع چهارم - موضوع عقد

۵۷۹- ماده

ماده ۵۷۹ -

د عقد خخه د هر نوع پیدا شوی
التزام دپاره، دهغی موضوع وجود
چه د عقد نسبت ورته شوی او د عقد
د حکم قابلیت ولری، هرو مرو دی.
د عقد موضوع عین، پور، گته یا نور
مالی حقوق تشکیلولی شی، همدارنگه
دیوه کار اجراء کول یا دهغی خخه
دخان ژغورل، د عقد موضوع کیدای
شی .

برای هر نوع وجوبه ناشی از عقد،
وجود موضوعیکه عقد به آن نسبت
داده شده و قابلیت حکم عقد را داشته
باشد ، حتی پنداشته میشود ..
موضوع عقد را عین ، دین ، منفعت
یا سایر حقوق مالی تشکیل دا ده
می تواند . همچنان اجراء یا امتناع
یک عمل موضوع عقد قرار گرفته
می تواند .

۵۸۰- ماده

دعقد خنجه دپیدا شوی التزام موضوع باید چه ممکنه ، ټاکلی یا دټاکلو وړ او جایزه وی، دهغی به غیر عقد باطل گنل کیږی .

ماده ۵۸۰ -

موضوع وجیبه ناشی از عقد باید ممکن ، معین یا قابل تعیین و مجاز باشد، در غیر آن عقد باطل پنداشته میشود .

۵۸۱- ماده

(۱) که دالتزام موضوع دذات له حیثه نا ممکنه وی ، عقد باطل گنل کیږی .

ماده ۵۸۱ -

(۱) هر گاه موضوع وجیبه ذاتاً مستحیل باشد ، عقد باطل پنداشته میشود .

(۲) که دالتزام موضوع د ذات له حیثه نا ممکنه نه وی او یواخی دپوروونکی شخص په باره کنبسی ناممکنه و گنل شی، عقد صحیح دی خو پوروونکی دالتزام دنه ادا کولو له امله دخساری په جبیړه کولو مکلف دی .

(۲) در صورتیکه موضوع وجیبه ذاتاً مستحیل نبوده و تنها در مورد شخص مدیون مستحیل پنداشته شود ، عقد صحیح و مدیون نظر بدم ایفای وجیبه، مکلف به جبران خساره می باشد .

۵۸۲- ماده

دالتزام موضوع باید چه به داسی ډول ټاکلی او معلومه وی چه دفاحش جهالت مانع وگرخی. که دالتزام دموضوع جهالت جگری ته منجر شی، عقد فاسد گنل کیږی .

ماده ۵۸۲ -

موضوع وجیبه باید طوری معین و معلوم باشد که مانع جهالت فاحش گردد . اگر جهالت موضوع وجیبه منجر بمنزاعه گردد ، عقد فاسد پنداشته میشود .

۵۸۳- ماده

(۱) دالتزام دموضوع ټاکل دجنسیت او ممیزه صفتونو دبیان سره یا دهغی دانندازی دټاکلو سره صورت مومی. که دالتزام موضوع دعقد په مجلس کنبی موجوده وه، ټاکل په اشاری سره او دهغی په غیر دخای

ماده ۵۸۳ -

(۱) تعیین موضوع وجیبه بابیان جنسیت و اوصاف ممیزه یا تعیین مقدار آن صورت می گیرد. در صورت وجود موضوع و جیبه در مجلس عقد، تعیین به اشاره و در غیر آن به تعیین

په ټاکلو صورت مومی خو دټولو هغو شیانو بیان چه فاحش جهالت دمیښخه ولری هرو مرو دی .

(۲) دجنسیت دښودلو موضوع داندازی او صفت نه پرته په هیڅ صورت کافی نه گڼل کیږی .

ماده - ۵۸۴

ماده ۵۸۴ -

که دالتزام موضوع دیوه کارکول وی، باید چه ذکر شوی کار وټاکل شی او یا دټاکلو قابلیت ولری .

ماده - ۵۸۵

هرگاه موضوع و جیبه را اجرای يك عمل تشكيل دهد، عمل مذکور باید معین گردیده یا قابلیت تعیین را داشته باشد .

ماده ۵۸۵ -

که په عقد کښی دالتزام موضوع ټاکل دعقد ددراړو خواوو څخه دیوه یا ددریم شخص په غاړه کښیښودل شی نوکه په ټاکلو کښی وروسته والی راغی یا عادلانه نه وو، محکمه به دالتزام موضوع ټاکی .

ماده - ۵۸۶

ماده ۵۸۶ -

هرگاه تعیین موضوع و جیبه به اختیار شخص ثالث گناشته شود، درحالیکه شخص مذکور به تعیین آن قادر نبوده یا اراده آنرا نداشته یا تعیین موضوع و جیبه طور عادلانه یا درخلال مدت مناسب صورت نگرفته باشد، عقد باطل پنداشته می شود .

که دالتزام دموضوع ټاکل ددریم شخص په اختیار کښی کښیښودل شی، نوکه ذکر شوی شخص دموضوع په ټاکلو قادر نه وی یا دهغی اراده ونه لری یا دالتزام دموضوع ټاکل په عادلانه توگه یا دنناسیې مدی په اوږدو کښی صورت نه وی موندلی، عقد باطل گڼل کیږی .

ماده ۵۸۷-

دالتزام موضوع باید به داسی توگه دمعاملی قابلیت ولری چه داصلی هدف سره چه موضوعدهفی پوری اختصاص موندل منافاتونه لری .

ماده ۵۸۸-

که دالتزام موضوع پیسی وی ، پور ورنکی دهفی اندازی پورکولو مکلف دی چه به عقد کنبی ذکر شوی دی ، دپیسو دنرخ پورتهوالی یا قیوتوالی دپور په ورکولو تاثیرنه لری، مگر داچه په قانون یا ددراور خواور په موافقه کنبی بل رنگه صراحت شوی وی .

ماده ۵۸۹-

(۱) که دالتزام دموضوع موجودیت په راتلونکی وخت کنبی حقیقت پیدا کی، عقد په دی شرط جواز لری چه په اکل صورت نه وی، جهالت اوضرر په کنبی موجود نه وی .
(۲) دشخص دمتر وکی په باره کنبی معامله چه هغه ژوندی وی جواز نه لری، که څه هم مالک په هفی راضی وی، مگر دا چه قانون دهفی په خلاف حکم کری وی .

ماده ۵۸۷ -

موضوع وجیبه باید طوری قابلیت معامله را داشته باشد که با هدف اصلی ایکه موضوع به آن اختصاص یافته ، منافات نداشته باشد .

ماده ۵۸۸ -

هرگاه موضوع وجیبه را نقوده تشکیل بد هد ، مدیون به پرداخت مقناریکه در عقد ذکر گردیده مکلف می باشد . صعود یا تنزیل نرخ پول در پرداخت دین تاثیر ندارد ، مگر اینکه در قانون یا موافقه طرفین طور دیگری تصریح یافته باشد .

ماده ۵۸۹ -

(۱) هرگاه موجودیت موضوع وجیبه در آینده متحقق گردد ، عقد بشرطی جواز دارد که بصورت تخمین نبوده ، جهالت و ضرر در آن موجود نباشد .
(۲) معامله در مورد مترو که شخص در حال حیات اوجواز ندارد، گرچه مالک به آن رضایت داشته باشد ، مگر اینکه قانون مخالف آن حکم نماید .

۵۹۰- ماده

که دالتزام موضوع دنظام اوعمومی آدابو مخالفه وی ، باطله گنل کیری .

پنځمه فرعه - سبب

۵۹۱- ماده

سبب دهغه اصلی مقصد څخه عبارت دی چه عقد هغی ته درسیندو دپاره مشروعه وسیله شوی وی .

۵۹۲- ماده

که دالتزام سبب دنظام اوعمومی آدابو مخالف وی یا اصلا وجودونه لری ، باطل گنل کیری .

۵۹۳- ماده

دمشروع سبب وجود په هراتزام کښی ، اصلی حالت گنل کیری ، مگر داچه دهغی په نفی دلیل موجودشی .

۵۹۴ - ماده

کوم سبب چه په عقد کښی تصریح شوی وی ، حقیقی سبب گنل کیری ، مگر داچه دهغی خلاف ثابت شی .

دریم مبحث - دعقد شرطونه

لهری فرع -عمومی احکام

۵۹۵- ماده

(۱) شرط عبارت دی دراتلونکی وخت دالتزام څخه په هغه کار کښی چه دراتلونکی زمانی پوری تعلق لری اوپه خاصه صیغه صورت مومی .

ماده ۵۹۰ -

هرگاه موضوع و جیبه مخالف نظام و آداب عامه باشد ، باطل پنداشته میشود .

فرع پنجم - سبب

ماده ۵۹۱ -

سبب عبارت از مقصد اصلی است که عقد وسیله مشروع رسیدن به آن قرار گرفته باشد .

ماده ۵۹۲ -

هرگاه سبب و جیبه مخالف نظام و آداب عامه بوده یا اصلا وجود نداشته باشد ، عقد باطل پنداشته میشود .

ماده ۵۹۳ -

وجود سبب مشروع در هر وجیبه ، حالت اصلی پنداشته میشود ، مگر اینکه دلیل به نفی آن موجود گردد .

ماده ۵۹۴ -

سببیکه در عقد تصریح یافته ، سبب حقیقی پنداشته میشود ، مگر اینکه خلاف آن ثابت گردد .

مبحث سوم - شرایط عقد

فرع اول- احکام عمومی

ماده ۵۹۵ -

(۱) شرط عبارت است از تعهد به آینده در امر متعلق به زمان آینده که بصفیه خاص صورت می گیرد .

(۲) تعلیق، عبارت دیو کار در مرتب کولو خخه چه دراتلونکی زمانی پوری متعلق وی، بهزاتلونکی زمانی کبسی دیوبل کار په متحقق کیدو، دشرط دادواتو خخه دیوه به وسیله .

ماده - ۵۹۶

که دعقد صیغه دشرط پوری معلقه نه وی او راتلونکی زمانی ته منسوب نه وی، دارنگه عقد سرته رسیدلی گڼل کیږی او فی الحال نافذیږی.

ماده - ۵۹۷

دواقف شرط پوری معلق عقدهغه وخت منعقد او حکم یی لازم گڼل کیږی . چه شرط موجود شوی وی .

ماده - ۵۹۸

عقد چه دیو موجود کار پوری معلق وی فی الحال واقع کیږی ، شرط دناممکن کارپوری معلق کول یاشرط چه دنظام او عمومی آدابو مخالف وی، اعتبار نه لری .

ماده - ۵۹۹

(۱) کوم عقد چه فسخ کیدل یی دفسخ کوونکی شرط پوری معلق وی، نافذ او غیر لازم گڼل کیږی، که شرط موجود شونو عقد فسخ کیږی. په دی صورت کبسی پورور کوونکی په رده ولو دهغه خه چه یی اخستی دی او که درده ولو امکان یی نه لرلو

(۲) تعلیق، عبارت است از مرتب گردانیدن امر متعلق به آینده بر متحقق شدن امر دیگری در زمان آینده، توسط یکی از ادوات شرط .

ماده ۵۹۶ -

هرگاه صیغه عقد غیر معلق به شرط بوده به زمان آینده منسوب نباشد، چنین عقد منجز بوده فی الحال نافذ می گردد .

ماده ۵۹۷ -

عقد معلق به شرط واقف، وقتی انعقاد یافته و حکم آن لازم می شود که بشرط موجود گردیده باشد .

ماده ۵۹۸ -

عقد معلق به امر موجود، فی الحال واقع می شود . تعلیق بامر مستحیل یا شرطیکه مخالف نظام و آداب عامه باشد اعتبار ندارد .

ماده ۵۹۹ -

(۱) عقدی که فسخ آن معلق بشرط فسخ باشد، نافذ و غیر لازم بنده است می شود . هرگاه شرط موجود گردد، عقد فسخ می گردد، درین صورت داین برد آنچه اخذ نموده و در صورت

دضمان به ورکولو مکلف گنل کپیری .
که شرط موجود نه شونو عقد
لازمیری .

عدم امکان ، به پرداخت ضمان مکلف
پنداشته میشود . اگر شرط موجود
نگردد ، عقد لازم میشود .

(۲) دشرط دتحقق سره سره
دپور ور کونکی تصرفونه دشیانو
داداری په باره کبسی نافذگنل کپیری .

(۲) تصرفات داین در مورد اداره
اشیاء باوجود تحقق شرط ، نافذ
پنداشته میشود .

ماده ۶۰۰ -

۶۰۰- ماده

په معلق عقد کبسی دشرط دتحقق
سره یو خای دهغی اثرونه دعقد
دواقع کیدو له وخته داعبارورگنل
کپیری ، مگر دا چه دعقد کونکو
دارادی یا دعقد دطبیعت خخه
معلومه شی چه دالتزام وجود یازوال
دشرط دتحقق دوخته پوری مربوط
شوی .

باتحقق شرط در عقد معلق ، آثار
آن از زمان وقوع عقد قابل اعتبار
پنداشته میشود . مگر اینکه از اراده
عاقدين یا طبیعت عقد معلوم شود که
وجود یازوال وجیبه یوقت تحقق
شرط ، مربوط گردیده است .

ماده ۶۰۱

۶۰۱- ماده

که دعقد تنفیذ دشرط دتحقق خخه
ترمخه دیو دباندنی سبب په اساس
بی دپور وونکی دمداخلی نا ممکن
شی نو په شرط باندی رجعی اثرنه
شی مرتبیدلی .

هرگاه تنفیذ عقد، قبل از تحقق
شرط ، بنابر سبب خارجی بدون
دخالیت مدیون غیر ممکن گردد ، اثر
رجعی پر شرط مرتب شده نمیتواند .

ماده ۶۰۲ -

۶۰۲- ماده

راتلونکی وخت ته سپارل شوی
عقد، دهغه عقد خخه عبارت دی چه
دنافذیدلو نسبت یی راتلونکی زمانی
ته شوی وی، دارنگه عقد فی الحال
منعقدیری او حکم یی تر تا کلی وخته
پوری په تعویق اچول کپیری .

عقد موکول به آینده، عبارت است
از عقدی که نفاذ آن بزمان آینده
نسبت داده شده باشد. چنین عقد
فی الحال انعقاد یافته و حکم آن الی
زمان معینه به تعویق انداخته می-
شود .

۶۰۳- ماده

به عقد کنبسی تأجیل دیورونکی به گته گنل کیزی ، مگر داجه دعقد، دقانون دنص یا دمربوطو حالونو سخه داسی معلومه شی چه تأجیل دیور ورکونکی یادعقد د و ا پرو خواوو به گته صورت موندلی دی .

۶۰۴- ماده

که تأجیل دهر چا به گته صورت موندلی وی، کولی شی چه به خپله اراده ورسخه منصرف شی .

۶۰۵- ماده

دهغه چا به گته چه تأجیل صورت موندلی، که دافلاس به سبب دهغه دمالونو دحجز حکم صادر شی یا دیوروری تا مینات تنقیص یا بیخی ورکول شوی نه وی ، نو د تأجیل حق ساقطیری .

۶۰۶- ماده

تأجیل دیور وپی به مرگ دمینخه خی مگر دا چه دین عینی تا مینات ولری یا پور وز کونکی دیور وپی دمرگ سبب شوی وی یا داسی موافقه شوی وی چه تأجیل دیور وپی دمرگ به صورت کنبسی هم دمینخه نه شی . دیور ور کونکی مرگ دیور به تأجیل کنبسی تاثیر نه لری .

ماده ۶۰۳

تأجیل در عقد به مصلحت مدیون پنداشته میشود، مگر اینکه از عقد، نص قانون یا احوال مربوط طوری معلوم گردد که تأجیل بمنظور مصلحت دائن یا طرفین عقد، صورت گرفته است .

ماده ۶۰۴ -

شخصیکه تأجیل به نفع او صورت گرفته است ، میتواند به اراده خود از آن منصرف شود .

ماده ۶۰۵ -

هرگاه حکم حجز اموال به سبب افلاس شخصیکه تأجیل به نفع او صورت گرفته ، صادر گردیده یا تأمینات مدیون تنقیص و یا اصلا پرداخته نشده باشد ، حق تأجیل ساقط میگردد .

ماده ۶۰۶ -

تأجیل بامرگ مدیون از بین میرود ، مگر اینکه دین تا مینات عینی داشته یا داین سبب مرگ مدیون گردیده باشد و یا طوری موافقه شده باشد که تأجیل در صورت مرگ مدیون نیز از بین نمی رود . مرگ داین در تأجیل دین تأثیر ندارد .

دوهم فرعه - دشرط حکم
لمړی جزء - عمومي احکام

ماده ۶۰۷-

کوم شرط چه د عقد سره مناسب وي يا هغه شرط چه عقد دهغی اقتضاء کوي يا د عقد حکم ټينګ کي، همدارنگه هغه شرط چه دروان تعامل سره موافق وي يا د عقد د اقتضاء منافی نه وي، صحيح گڼل کيږي.

ماده ۶۰۸-

په شرط کښي چه د عقد کونکو گڼه نه وي لغودي، دهغی سره يوځای عقد صحيح گڼل کيږي.

ماده ۶۰۹-

په کوم عقد کښي چه دهغی رکن يا د شرطونو څخه يو شرط موجود نه وي، باطل گڼل کيږي.

ماده ۶۱۰-

د عقد سره نا مناسب شرط يا داسی شرط چه چه عقد دهغی اقتضاء نه کوي يا د عقد حکم ټينګ نه کي، همدارنگه هغه شرط چه دروان تعامل سره موافق نه وي يا په کښي د دوکه کولو څخه کار اخستل شوی وي فاسد گڼل کيږي.

ماده ۶۱۱-

په کوم عقد کښي چه د پوره تصرف واک يا د تصرف يوه نوعه

فرع دوم - حکم شرط
جزء اول - احکام عمومي

ماده ۶۰۷-

شرط مناسب با عقد يا شرطیکه عقد مقتضی آن بوده يا حکم عقد را موکد گرداند، همچنان شرطیکه موافق يا تعامل جاريه بوده و يا منافی اقتضای عقد نباشد، صحيح پنداشته ميشود.

ماده ۶۰۸-

شرطیکه در آن نفع عاقدین نباشد، ملغی بوده و عقد مقرر به آن صحيح پنداشته ميشود.

ماده ۶۰۹-

عقدیکه رکن يا شرطی از شرایط آن موجود نباشد، باطل پنداشته ميشود.

ماده ۶۱۰-

شرط غير مناسب با عقد يا شرطیکه عقد مقتضی آن نبوده يا حکم عقد را موکد نگرداند، همچنان شرطیکه موافق با تعامل جاريه نبوده و يا در آن فریب بکار رفته باشد، شرط فاسد پنداشته ميشود.

ماده ۶۱۱-

عقدیکه صلاحیت تصرف کامل يا نوعی از انواع تصرف در آن سلب

گرددیده باشد ، عقد موقوف پنداشته میشود .

ماده ۶۱۲ -

هرگاه عقد متضمن شرطی باشد که رجوع از عقد را افاده کند ، عقد غیر لازم پنداشته میشود .

جزء دوم - عقد باطل

ماده ۶۱۳ -

عقد باطل آنست که اصلاً و وصفاً غیر مشروع باشد .

ماده ۶۱۴ -

عقد باطل اصلاً منعقد نگردیده و افاده حکمی را نمی نماید ، گرچه قبض صورت گرفته باشد .

ماده ۶۱۵ -

هرگاه عقد باطل نافذ گردیده باشد ، رد بدلین و اعاده حالت اصلی حتمی میباشد . در صورتیکه رد بدلین متعذر باشد ، محکمه بضمن عادلانه حکم می نماید .

ماده ۶۱۶ -

اجازه بر عقد باطل اثر قانونی نداشته ، اشخاص ذی علاقه می توانند به بطلان عقد تمسک نمایند .

سلب شوی وی ، عقد موقوف گنبل گیری .

ماده ۶۱۲ -

که عقد دداسی شرط متضمن وی چه دعقد خخه رجوع افاده کی ، عقد غیر لازم گنبل گیری .

دوهم جزء - باطل عقد

ماده ۶۱۳ -

باطل عقد هغه دی چه داصل او صفت له حیثه نا مشروع وی .

ماده ۶۱۴ -

باطل عقد بیخی نه منعقدیری اود حکم عقد بیخی نه منعقدیری او د حکم افاده نه کوی که خه هم قبض صورت موندلی وی .

ماده ۶۱۵ -

که باطل عقد نافذ شوی وی ددواړو بدلونو رده ول او داصلی حالت اعاده هرو مروده . به هغه صورت کنبی چه ددواړو بدلونو رده ول متعزروی محکمه به به عادلانه بضمن حکم کوی .

ماده ۶۱۶ -

به باطل عقد اجازه ، قانونی اثر نه لری ، علاقه لرونک کولی شی چه دعقد به بطلان تمسک وکی .

٦١٧- ماده

که د عقد دیوی حصی بطلان ظاهر شی، پاتی حصه یی دیو خانگړی عقد په حیث صحیح گڼل کیږی مگر په هغه صورت کښی چه عقد تجزیی وړنه وی.

٦١٨- ماده

که په باطل عقد کښی دبل صحیح عقد رکنونه موجود شی، ذکر شوی عقد د دوهم عقد په اعتبار صحیح گڼل کیږی، په دی شرط چه د عقد دواړو خواوو دهنی اراده کړی وی.

٦١٩- ماده

باطل عقد دقانونی عقد دتائیرونو نتیجه نه ورکوی مگر دعادی حادثی په حیث دضمان مستوجب گرخی.

دریم جزء - فاسد عقد

٦٢٠- ماده

فاسد عقد هغه دی چه داصل له حیثه مشروع او دصفت له حیثه نا مشروع وی په داسی توگه چه اصل یی صحیح وی دهنی په رکن او موضوع کښی خلل وجود ونه لری، مگر دخینو خارجی سببونو په اساس فاسد وگڼل شی.

٦٢١- ماده

فاسد عقد دهغه شی ملکیت چه عقد پری شوی، نه افاده کوی، مگر

ماده ٦١٧ -

هرگاه بطلان قسمتی از عقد ظاهر گردد، قسمت متباقی بحیث عقد مستقل صحیح پنداشته میشود. مگر اینکه عقد قابل تجزیه نباشد.

ماده ٦١٨ -

هرگاه درعقد باطل ارکان صحیح عقد دیگری موجود گردد، عقد مذکور باعتبار عقد دوم صحیح پنداشته میشود. مشروط بر اینکه عا قدین آنرا اراده نموده باشند.

ماده ٦١٩ -

عقد باطل منتج باثرات عقد قانونی نگردیده، مگر بحیث حادثه عادی مستوجب ضمان می گردد.

جزء سوم - عقد فاسد

ماده ٦٢٠ -

عقد فاسد آنست که اصلاً مشروع ووصفاً غیر مشروع باشد، بنحویکه اصلاً صحیح بوده در رکن و موضوع آن خللی وجود نداشته باشد. مگر باعتبار بعضی اوصاف خارجی فاسد باشد.

ماده ٦٢١ -

عقد فاسد ملکیت معقود علیه را افاده نمی کند، مگر اینکه قبضی به

داچه قبض دهنی دمالک په رضاء صورت موندلی وی .

ماده ۶۲۲-

په هغه عقد کښی چه په عین مال وی دهنی تعلیق او یو ځای والسی د فاسد شرط سره جواز نه لری او عقد فاسد گڼل کیږی .

ماده ۶۲۳-

د مال بدلون د غیر مال سره یا په عقد کښی د داسی تغییرونو واردول چه د فاسد شرط سره یو ځای وی ، صحیح دی او شرط لغو دی . په فاسد شرط د عقد تعلیق دهنی د بطلان موجب گرځی .

ماده ۶۲۴-

هغه عقدونه چه محض اسقاطات وپیژندل شی سره ددی چه د مناسب یا نا مناسب شرط پوری معلق شوی وی منعقد کیږی ، او یایی د فاسد شرط سره یو ځای والی صحیح گڼل کیږی ، په دی صورت کښی شرط لغو کیږی .

ماده ۶۲۵-

کوم عقدونه چه اطلاقونه وپیژندل شی دهنی تعلیق د مناسب او فاسد شرط پوری صحیح دی ، شرط لغو گڼل کیږی .

رضای مالک آن صورت گسرتنه باشد .

ماده ۶۲۲ -

در عقود معاوضوی ، تعلیق و اقتران عقد ، بشرط فاسد جواز نداشته در اثر چنین شرط عقد فاسد پنداشته میشود .

ماده ۶۲۳ -

در صورت اقتران عقود غیر معاوضه وی بشرط فاسد ، عقد صحیح بوده ، شرط ملغی می باشد . تعلیق عقد به شرط فاسد موجب بطلان آن می گردد .

ماده ۶۲۴ -

عقودیکه اسقاطات محض شناخته شود ، با وجود تعلیق آن به شرط مناسب یا غیر مناسب منعقد گردیده و یا اقتران آن به شرط فاسد صحیح پنداشته میشود . شرط درین صورت ملغی می گردد .

ماده ۶۲۵ -

عقودیکه اطلاقات شناخته شود ، تعلیق آن به شرط مناسب و شرط فاسد صحیح بوده ، شرط فاسد ملغی پنداشته میشود .

۶۲۶- ماده

د عقد د دواړو خواوو څخه هریو یا دهغوی وارثان کولی شي چه فاسد عقد فسخ کی مگر داچه د فساد سبب د مینځه تللی وی .

۶۲۷- ماده

په فاسد عقد اجازه، قانونی اثر نه لری او د فسخ کولو د حق څخه تنازل جواز نه لری .

۶۲۸- ماده

که پخپله عقد کښی فساد موجود شي نو د عقد دواړه خواوی کولی شي چه عقد د قبض تر مخه یا تر هغی وروسته فسخ کی .

۶۲۹- ماده

که فساد د شرط په اثر موجود شي، دواړه خواوی کولی شي چه عقد د قبض تر مخه فسخ کی، مگر داچه د دواړو خواوو په رضا، فاسد شرط د مینځه لاړ شي. همدارنگه د عقد دواړه خواوی کولی شي په هغه صورت کښی چه د فاسد شرط خاوند دخپل شرط څخه تیرنه شي، عقد د قبض څخه وروسته فسخ کی .

۶۳۰- ماده

د فاسد شرط خاوند کولای شي د عقد د صحیح جزء په تمسک شرط ساقط کی او د مقابل لوری

۶۲۶- ماده

هر يك از طرفین عقد یا و رته شان می توانند ، عقد فاسد را فسخ نماید ، مگر اینکه سبب فساد از بین رفته باشد .

۶۲۷- ماده

اجازه بر عقد فاسد اثر قانونی نداشته و تنازل از حق فسخ، جواز ندارد .

۶۲۸- ماده

هرگاه فساد در نفس عقد موجود شود ، طرفین می توانند عقد را پیش از قبض وبعد از آن فسخ نمایند .

۶۲۹- ماده

هرگاه فساد به اثر شرط موجود گردد ، طرفین می توانند عقد را پیش از قبض فسخ نمایند ، مگر اینکه شرط فاسد برضایت طرفین از بین برود . همچنان طرفین عقد می توانند در صورتیکه صاحب شرط از شرط خود منصرف نگردد ، عقد را بعد از قبض فسخ نمایند .

۶۳۰- ماده

صاحب شرط فاسد ، می تواند به تمسک جزء صحیح عقد شرط را ساقط و تنفیذ عقد را از طرف مقابل

شخه دعقد دتفید غوبنتنه وکی .
مقابل لور دشرط دساقطه ولسو
وروسته نه شی کولی دعقد، دفسخ
کیدلو غوبنتنه وکی . دعقد دصحیح
جزء تاثیر هغه وخت ظاهر یزی چه
دیو خانگری عقد په حیث مینخ ته
راشی .

ماده - ۶۳۱

په فاسد عقد کبسی قبض دفسخ
کیدو وپ ملکیت افاده کوی ، او
نصرف کوونکی دقیمت یا مثل په
ورکولو مکلف کیزی نه دمسعی .
داعقد دقبض شوی مال تصرف بیرته
اعاده کوی اودهغی شخه دکبسی اخستل
نه افاده کوی .

ماده - ۶۳۲

په فاسد عقد کبسی قبض کوونکی
دقبض شوی مال عقد ددریم شخص
سره وکی دفسخ کیدو حقیق
ساقطیزی . په دی صورت کبسی
اصلی مالک کولی شی دعقد کپه
شوی مال داعادی غوبنتنه ددریم
شخص شخه وکی . همدارنگه دریم
شخص کولی شی چه دعقد کپه
شوی مال قیمت یا مثل دقبض
کوونکی شخه وغواپی .

ماده - ۶۳۳

په قبض شوی مال کبسی دمتصل
یا منفصل زیادت په اساس تغییر
دفسخ کیدو مانع نه گرخی . په دی

مطالبه نماید . طرف مقابل نمیتواند
بعد از اسقاط شرط ، فسخ عقد را
مطالبه کند . اثر جزء صحیح عقد
وقتی ظاهر می گردد که بحیث عقد
مستقل در آید .

ماده ۶۳۱ -

قبض در عقد فاسد ، ملکیت قابل
فسخ را افاده نموده و متصرف به
پرداخت قیمت یا مثل مکلف میگردد
نه مسمی ، این عقد تصرف مال قبض
شده را افاده نموده و انتفاع از آن را
افاده نمی کند .

ماده ۶۳۲ -

هرگاه قبض کننده در عقد فاسد ، مال
قبض شده را با شخص ثالث عقد نماید ،
حق فسخ ساقط میگردد . درین صورت
مالک اصلی می تواند ، اعاده معقود
علیه را از شخص ثالث مطالبه نماید .
همچنان شخص ثالث می تواند ،
قیمت یا مثل معقود علیه را از قبض
کننده مطالبه کند .

ماده ۶۳۳ -

تغیر در مال قبض شده با اساس
زیادت متصل یا منفصل مانع فسخ

نمی‌گردد ، درین صورت رد مال قبض شده بازایات لازم میگردد .

ماده ۶۳۴ -

هرگاه تغییر در مال قبض شده ، باین نقصان صورت گرفته باشد ، صاحب مال میتواند ، اعاده مال مذکور را باجبران خساره مطالبه نماید . مگر اینکه نقص ناشی از عمل مالک باشد .

ماده ۶۳۵ -

هرگاه مال قبض شده تغییر شکل نماید ، نسخ باطل و قیمت‌روز قبض مال لازم می‌گردد .

ماده ۶۳۶ -

عقد فاسد منتج با ثرات عقد قانونی نگردیده ، مگر بحیث یک حادثه عادی مستوجب ضمان می‌گردد .

جزء چارم - عقد موقوف

ماده ۶۳۷ -

(۱) عقد موقوف غیر نافذ ، فاقد اثر حقوقی بوده ، ثبوت ملکیت از آن افاده نمی‌گردد . مگر با اجازه شخصیکه بر موضوع عقد تصرف در آن صاحب صلاحیت بوده و اجازه وی دارای جمله شرایط صحت باشد .

صورت کبسی دقبض شوی مال ردول دزیادت سره ، لازمیری .

ماده ۶۳۴ -

که په قبض شوی مال کبسی دنقصان په سنبب تغییر راغلی وی ، دمال خاوند کولی شی دخساری دجبران سره دذکرشوی مال داعادی غوښتنه وکی ، مگر داچه نقص دمالک دعمل څخه پیدا شوی وی .

ماده ۶۳۵ -

که دقبض شوی مال شکل تغییر وکی نو فسخ باطله او دقبض دورخی قیمت لازمیری .

ماده ۶۳۶ -

فاسد عقد دقانونی عقد دتأیرونو نتیجی ته نه رسییری مگر دیوی عادی حادثی په حیث دضمان مستوجب گرخی .

خلورم جزء - موقوف عقد

ماده ۶۳۷ -

غیر نافذ موقوف عقد دحقو قسی اثر نشتوالی لری ، او دهفی څخه دملکیت ثبوت نه افاده کییری مگر دهغه شخص په اجازه چه دعقد په موضوع او په هفی کبسی دتصرف دواک خاوند وی ، او دهغه اجازه دصحت دټولو شرطونو لرونکی وی .

- درا تلو نگو اشخاصو عقد موقوف گنل کیری :
- ۱- فضولی .
 - ۲- هغه خرخوونکی چه عین مال دوه یم کرتی داخستونکی څخه په غیر په بل چا خرخ کی .
 - ۳- غصبه وونکی .
 - ۴- نایب یا دنایب وکیل چه دنیابت دټاکلو حدو دو څخه عدول وکی .
 - ۵- دعین مرهونی مالک .
 - ۶- دهغه مخکو مالک چه مخکه بی په دهقان وی مگر داچه په خاصس قانون کبسی بل رنگه حکم شوی وی .
 - ۷- دمرگ دمرض رنخور چه پخپل وارث یی خرخ کی .
 - ۸- مختار وصی چه په خپل وارث یی خرخ کی .
 - ۹- هغه وارث چه پخپل رنخور مورث یی چه دمرگ په مرض کی وی خرخ کی .
 - ۱۰- هغه وارث چه په قرض باندی مستفرقه متروکه خرڅه کی .
 - ۱۱- ممیز صغیر .
 - ۱۲- ممیز معتوه .
 - ۱۳- سفیه .
 - ۱۴- په غفلت اخته .
- (۲) عقد اشخاص ذیل موقوف پنداشته میشود ::
- ۱- فضولی .
 - ۲- بانعیکه عین مال را بار دیگر به شخص غیر مشتری ، بفروشد .
 - ۳- غاصب .
 - ۴- نایب یا وکیل نایب که از حدود معینه نیابت ، عدول نماید .
 - ۵- مالک عین مرهونه .
 - ۶- مالک اراضی به زراعت داده شده ، در حالیکه بند از زراعت باشد . مگر اینکه در قانون خاص طور دیگر حکم شده باشد .
 - ۷- مریض مرض موت که بوارث خود بفروشد .
 - ۸- وصی مختار که بوارث خود بفروشد .
 - ۹- وارثیکه بمورث مریض د ر مرض موت بفروشد .
 - ۱۰- وارثیکه متروکه مستفرقه بدین را بفروشد .
 - ۱۱- صغیر ممیز .
 - ۱۲- معتوه ممیز .
 - ۱۳- سفیه .
 - ۱۴- مبتلا به غفلت .

۶۳۸- ماده

که څوک بې له وکالته یا نیابته د بل چا له خوا یو تصرف ترسره کړی ورته فضولی ویل کیږي .

ماده ۶۳۸ -

شخصیکه بدون وکالت یا نیابت تصرفی را از طرف شخص دیگری انجام دهد ، فضولی گفته میشود .

۶۳۹- ماده

د فضولی تصرف صحیح دی اود مالک د اجازې پورې موقوف دی که مالک اجازه ونه کړه عقد باطل گڼل کیږي .

ماده ۶۳۹ -

تصرف شخص فضولی ، صحیح بوده و به اجازه مالک موقوف می-باشد . در صورت عدم اجازه عقد باطل پنداشته میشود .

۶۴۰- ماده

که قانونی تصرف کوونکي د فضولی تصرف به قول یا فعل تائید کړي ، دا تائید د پخواني وکالت حکم لري ، فضول دو کیل به شان د کوموشیانو چه دهغه په تصرف شوی دهغي په ښودلو او رده ولو مکلف دی .

ماده ۶۴۰ -

هرگاه متصرف قانونی ، تصرف فضولی را قولاً یا فعلاً تائید نماید، این تائید حکم وکالت قبلی را داشته شخص فضولی مانند وکیل به اراده ورد آنچه به تصرف او قرار گرفته مکلف می باشد .

۶۴۱- ماده

که فضولی هغه مال چه د تصرف موضوع شوی د عقد بلي خواته تسلیم کړي ، او مال د اجازې تر مخه تلف شي ، مالک کولی شي دهغي قیمت د فضولی څخه یا د عقد د بلي خوا څخه وغواړي .

ماد ۶۴۱ -

هرگاه شخص فضولی ، مالی را که موضوع تصرف قرار گرفته ، بطرف دیگر عقد تسلیم نموده و مال قبل از اجازه تلف گردد ، مالک می تواند قیمت آنرا از شخص فضولی یا طرف دیگر عقد مطالبه کند .

۶۴۲- ماده

که فضولی شخص هغه مال چه د تصرف موضوع شوی د عقد بلي خواته تسلیم کړي ، او کوم شخص چه مال یې تسلیم کړی د مال عقد د بل چا شونده آنرا باشخص دیگری عقد

ماده ۶۴۲ -

هرگاه شخص فضولی ، مالی را که موضوع تصرف قرار گرفته بطرف دیگر عقد تسلیم نموده و تسلیم یې تسلیم کړی د مال عقد د بل چا شونده آنرا باشخص دیگری عقد

سره وکی، مالک کولی شی چه ددی دواړو عقدونو څخه دیوه اجازة ورکی .

ماده - ۶۴۳

فضولی او دعقد بله خوا کولی شی چه دمالک داجازی ترمخه عقد فسخ کی .

ماده - ۶۴۴

که خو فضولی اشخاص په یوه عقد کښی گډون وکی یو دبل دضامن په صورت ، مسئول گڼل کیږی .

ماده - ۶۴۵

(۱) که فضولی شخص مړشونو دهغه دوارثانو مکلفیت دوکیل دوارثانو په شان دی .
(۲) که مالک مړ شو نو فضولی شخص دهغه دوارثانو په مقابل کښی عیناً داسم مکلفیت لری چه دمالک په مقابل کښی یی لرلو .

ماده - ۶۴۶

دفضولی دتصرف داجازی دپاره، پخپله دفضولی وجود، دمقابلی خوا، داصلی مال دمالک، دمال او دهغی دبدل موجودیت داجازی دصادریدلو په وخت کښی شرط دی. همدارنگه دتصرف دصادریدلو په وخت کښی داجازی ور کوونکی وجود لازم گڼل کیږی .

نماید ، مالک می تواند یکی از این دو عقد را اجازه دهد .

ماده ۶۴۳ -

شخص فضولی و طرف دیگر عقد می توانند قبل از اجازه مالک ، عقد را فسخ نمایند .

ماده ۶۴۴ -

هرگاه چند شخص فضولی در عقد واحد اشتراک نمایند ، بصورت متضامن مسئول پنداشته میشوند .

ماده ۶۴۵ -

(۱) در صورت و فات شخص فضولی ، مکلفیت ورثه او مانند مکلفیت ورثه وکیل پنداشته میشود.
(۲) شخص فضولی ، در صورت وفات مالک در برابر ورثه او عین مکلفیت نزد مالک را دارا می باشد .

ماده ۶۴۶ -

برای صحت اجازه تصرف فضولی، وجود شخص فضولی ، طرف مقابل مالک اصل مال و بدل آن ، حین صدور اجازه شرط می باشد. همچنان وجود اجازه دهنده ، حین صدور تصرف لازم پنداشته میشود .

۶۴۷- ماده

دموقوف عقد اجازه دهغه شخص له خوا چه واك يی لری په صریحه یا ضمنی توگه صورت موندلی شی. هغه خوك چه داجازی واك لری کولی شی چه پر عقد باندی خپل اعتراض دیوه کال په اوږدو کی، په تصرف باندی دعلم یا داهلیت دنقصان دمینځه تللو یا دعقد موقوف کیدلو دسبب دمینځه تللو دنیتهی څخه وړاندی کی .

۶۴۷- ماده

اجازه عقد موقوف از طرف شخصیکه صلاحیت آنرا دارد ، طور صریح یا ضمنی صورت می گیرد . شخصیکه صلاحیت اجازه را دارد ، می تواند اعتراض خود را مبنی بر عقد حداکثر در خلال یکسال از تاریخ علم بر تصرف یا ازبین رفتن سبب نقصان اهلیت و یا ازبین رفتن سبب موقوف بودن عقد ، تقدیم نماید .

۶۴۸- ماده

په موقوف تصرف کښی اجازه دتصرف دصا دریدلو وخت ته راجع کیری نه داجازی دصا دریدلو وخت ته .

۶۴۸- ماده

در تصرف موقوف ، اجازه بزمان صدور تصرف راجع می گردد ، نه بزمان صدور اجازه .

۶۴۹- ماده

په موقوف تصرف کښی، تصرف کوونکی نه شی کولی په هغه وخت کښی چه دعقد دموضوع ملکیت دهغه پوری تعلق ونیسی، ورڅخه انصراف وکی .

۶۴۹- ماده

در تصرف موقوف، متصرف نمیتواند چینیکه ملکیت موضوع عقد باوتعلق می گیرد ، از آن انصراف نماید .

۶۵۰- ماده

که عقد دخپل طبیعت له حیثه دعقد په دواړو خواوو یا پریوه خوا دالزام موجب نه شی یا په هغی کښی دعقد دواړو خواوورته یایوی خواته

۶۵۰- ماده

هرگاه عقد طبیعتاً موجب ا لزام یکی یا طرفین عقد نگردد و یا در آن خیار فسخ برای یکی از طرفین

فسخ کیدو خیار موجودوی، نو
غیر لازم نافذ عقد گنل کیری .

عقد موجود باشد ، عقد نافذ غیر
لازم پنداشته میشود .

ماده ۶۵۱ -

ماده ۶۵۱ -

که دعقد یوه خوا چه عقد دهغه
دالزام موجب شوی نه دی دهغی
خخه رجوع وکی ، عقد درجوع دنیته
خخه فسخ کیری ، او په هغی باندى
مرتب تاثیرونه درجوع دنیته پوری
پخپل حال باقی دی .

هرگاه یکی از طرفین که عقد
موجب الزام او نگردیده ، از آن رجوع
نماید ، عقد از تاریخ رجوع ، فسخ
گردیده و آثار مرتب به آن الی
تاریخ رجوع ، بحال خود باقی
می باشد .

دریمه فرعه - هغه خیارونه چه

فرع سوم - خیاراتیکه لزوم عقد

دعقد لزوم وروسته اجوی

را بتأخیر می اندازد

لمری جزء - دشرط خیار

جزء اول - خیار شرط

ماده ۶۵۲ -

ماده ۶۵۲ -

(۱) عقد کونکی په ټولو عقدونو
کښی کولی شی چه دعقد په وخت
کښی یا تر هغی وروسته چه زیاته
مه یی دری ورخی وی دفسخ کیدو
خیار یا دعقد ددوام شرط کښیږدی.
(۲) دخیار دشرط مه دوقف،
کفالی او دپور دحوالی اخستونکی په
پاره کښی په استثنایي ډول ددری
ورخو خخه زیات جواز لری. که
شرط دعقد په وخت کښی کښیښودل
شوی وی، نو دخیار مه دعقد د وخت
او که دعقد خخه وروسته کښیښودل
شوی وی دشرط دموجودیدو له
وخت پیل کیری .

(۱) عاقدین در جمیع عقود می-
توانند، حین عقد یا بعد از آن حداکثر
برای سه روز ، خیار فسخ یا بقای
عقد را شرط بگذارند .

(۲) مدت خیار شرط در مورد
وقف ، کفاله وحواله گیرنده دین
استثناء بیش از سه روز جواز دارد.
اگر شرط حین عقد گذاشته شده
باشد ، مدت خیار از وقت عقد ودر
صورتیکه بعد از عقد گذاشته شده
باشد ، از زمان موجود شدن شرط ،
آغاز میگردد .

ماده - ۶۵۳

دشروط خيار په هغه لازمی عقد کښی چه دفسخ کیدو احتمال ولری، صحیح دی، دنکاح، طلاق، صرف، سلم، اقرار، وکالت، هبی او وصیت په عقد کښی صحیح نه گڼل کیږی.

ماده ۶۵۳ -

خيار شرط در عقد لازمی ایگه احتمال فسخ را داشته باشد، صحیح بوده و در عقد نکاح، طلاق، صرف، سلم، اقرار، وکالت، هبه و وصیت، صحیح پنداشته نمی شود.

ماده - ۶۵۴

دشروط دخيار ورکول د عقد دواړو خواوو ته یا یوی خواته یا دهغوی څخه غیر بل چاته جواز لری .

ماده ۶۵۴ -

اعطای خيار شرط برای هر دو یا یکی از طرفین عقد یا غیر آنها جواز دارد .

ماده - ۶۵۵

(۱) که په معاوضه کښی دشروط دخيار د عقد دواړو خواوو ته مال ورکول شوی وی د عقد بدلونه دیوه دملکیت څخه هم نه وخی .

ماده ۶۵۵ -

(۱) هرگاه در معاوضه، مالی برای طرفین عقد خيار شرط اعطاء شده باشد، بدلین عقد از ملکیت هیچیک آنها خارج نمی گردد .

(۲) که دشروط خيار د عقد یوی خواته ورکول شوی وی، دخیار د خاوند مال دهغه دملکیت څخه نه وخی او اودبلی خوامال هم دخیار د خاوند په ملکیت کښی نه داخلیری .

(۲) در صورتیکه خيار شرط، برای یکی از طرفین عقد اعطا شده باشد، مال صاحب خيار از ملک وی خارج نگردد و مال طرف دیگر نیز بملک صاحب خيار داخل نمی گردد .

ماده - ۶۵۶

دکوم عقد فسخ کیدل چه دخيار پوری شرط شوی وی، هغه وخت فسخ کیږی چه دخيار خاوند هغه په ټاکلی مده کښی په قول یا فعل فسخ کی، په قولی فسخ کیدو کښی په ټاکلی مدی کښی د عقد په فسخ کیدو علم شرط دی .

ماده ۶۵۶ -

عقدیکه فسخ آن مشروط بخيار گردیده باشد، هنگامی فسخ می - گردد که صاحب خيار قولاً یا فعلاً آنرا در مدت معینه فسخ نماید .
در فسخ قولی، علم طرف مقابله به فسخ عقد، در مدت معینه، شرط می باشد .

ماده - ۶۵۷

که دشرط دخیار خوانند به تا کالی مدی کنبی داسی قولی یا فعلی اجازه وکی چه دعقدد په لزوم دهغه رضاء افاده کی ، نو هغه عقد چه فسخ کیدل یی دخیار پوری مشروط شوی ، پوره او لازم گرځوی ، که څه هم بله خوا په هغی علم ونه لری .

ماده ۶۵۷ -

اجازه قولی یا فعلی صاحب خیار شرط در مدت معینه که رضائیت او را بلزوم عقد افاده نماید ، عقدی را که فسخ آن مشروط بخیار گردیده ، تمام و لازم میگرداند ، گرچه طرف دیگر به آن علم نداشته باشد .

ماده - ۶۵۸

(۱) که دعقدد دواړو خواوو ته دشرط خیار ورکول شوی وی یواځی دهغی خوا خیار چه ورته اجازه ورکول ساقطیږی او دبللی خواخیار ، دخیار دمدی ترپایه پوری پاتی کیږی .
(۲) که بودعاقدينوڅخه عقد فسخ کی دبللی خوا اجازه اعتبار نه لری .

ماده ۶۵۸ -

(۱) هرگاه خیار شرط بطرفین عقد اعطا شده باشد ، تنها خیار طرفیکه به آن اجازه میدهد ، ساقط گردیده و خیار طرف دیگر الی ختم مدت خیار ، باقی می ماند .
(۲) اگر یکی از طرفین عقد را فسخ نماید ، اجازه طرف دیگر اعتبار ندارد .

ماده - ۶۵۹

که په مشروط عقد کنبی دخیار مده دخیار دخوانند دفسخ کیدو یا اجازی په غیر ، تیره شی ، عقد لازم او پوره گنل کیږی .

ماده ۶۵۹ -

هرگاه مدت خیار در عقد مشروط بخیار بدون فسخ یا اجازه صاحب خیار منقضی گردد ، عقد لازم و تمام پنداشته میشود .

ماده - ۶۶۰

(۱) که دخیار خوانند دخیار مدی په اوږدو کنبی دعقدد دفسخ کیدو یا اجازی ترمخه مړشی ، عقدلازمیږی او وارثان دخیار دحق څخه گټه اخستی شی . مگر داچه موافقه دهغی په خلاف شوی وی .

ماده ۶۶۰ -

(۱) هرگاه صاحب خیار در خلال مدت خیار قبل از فسخ یا اجازه عقد وفات نماید ، عقد لازم گردیده و ورته از حق خیار استفاده کرده می تواند مگر اینکه به خلاف آن موافقه صورت گرفته باشد .

(۲) اگر خيار شرط بطرفين عقد اعطا شده و یکی از طرفين و فسات نمايد ، عقد درمو رد متوفی لا زم گردیده و خيار طرف ديگر الی ختم مدت خيار باقی می ماند .

ماده ۶۶۱ -

لزوم عقد، از وقت صدور آن، اعتبار دارد .

جزء دوم - خيار تعيين

ماده ۶۶۲ -

(۱) قرار دادن یکی از اشیاء معين بحيث مو ضوع عقد، مجاز بوده و طرفين عقد می توانند از خيار تعيين استفاده نمایند .

(۲) اگر خيار تعيين بصورت مطلق ذکر گردیده باشد ، متصرف الیه صاحب خيار پنداشته میشود. مگر اینکه قانون طور دیگری حکم نموده و یا موافقه طرفين بخلاف آن صورت گرفته باشد .

ماده ۶۶۳ -

اشیائیکه بحيث مو ضوع خيار تعيين قرار می گیرد ، بیش از سه شیء بوده نمی تواند.

ماده ۶۶۴ -

مدت خيار تعيين از سه روز تجاوز نمیکند ، آغاز مدت از وقت موافقه اعتبار دارد .

(۲) که دخيار شرط ددعقد ددواړو خواوو ته ورکول شوی وی اودعقد یوه خوا مه شیء ، عقددمری په باره کښی لایزمیری او دپلی خواپه باره کښی دخيار دمدي ترپای پوری پاتی کیری .

ماده ۶۶۱ -

دعقد لا زمیدل دهغی دصداریدلو له وخته اعتبار لری .

دوهم جزء - دټاکلو خيار

ماده ۶۶۲ -

(۱) دیوه ټاکلی شیء ددعقد دموضوع په حیث قرار ورکول جایز دی ، ددقد دواړوخواوی کولی شی دټاکلو دخيار څخه گټه واخلي.

(۲) که دټاکلو خيار به مطلق صورت ذکر شوی وی نو چاته چه به شیء کښی تصرف کولو ارتباط پیدا کړی وی، دخيار خواند گڼل کیری مگر دا چه قانون یا موافقی دهغی په غیر حکم کړی وی .

ماده ۶۶۳ -

کوم شیءان چه دخيار دموضوع په حیث ټاکل کیری باید چه ددري شیءانو څخه زیات نه وی .

ماده ۶۶۴ -

دټاکلو دخيار مده ددري ورځو څخه نه شی زیاتیدلی، دمدي پیل دموافقی دوخته اعتبار لری .

۶۶۵- ماده

ترخو چه دخیار خخه کار اخستل کیزی ترهغی وخته عقد غیرلازم دی، که خیار په صریحه یا ضمنی توگه پوره شو، په هغه خه کبسی چه خیار پوره شوی په هغی کبسی عقد نافذ لازم گنل کیزی .

۶۶۶- ماده

خیار تاکل دعقد دصا دریدلو وخت ته راجع کیزی .

۶۶۷- ماده

که دتاکلو خیار متصرف الیه ته ورکول شوی وی نو حکم یی په یوه شی کبسی دملکیت ثابتیدل دی او پاتی نور شیان که یی په تصرف کی وی امانت گنل کیزی .

۶۶۸- ماده

(۱) که تصرف کوونکی دخیار دمدی دتیریدو تر مخه دخیار دموضوع په یوه شی کبسی تصرف وکه ، نوتصرف یی دمتصرف الیه داختیار پوری موقوف دی .
(۲) که دتصرف مورد شی بیبا وروسته دمتصرف الیه له خوا وتاکل شی، حکم یی دمنعقد یدو له وخته اعتبار لری ، دتصرف کوونکی تصرف باطل گنل کیزی .

۶۶۵- ماده

عقدتازمان بکاربردن خیار، غیرلازم بوده و در صورتیکه خیار طور صریح یاضمنی بکار برده شود، عقد در آنچه خیار در مورد آن انجام یافته، نافذ و لازم پنداشته می شود .

۶۶۶- ماده

تعیین خیار بوقت صدور عقد ، راجع می گردد .

۶۶۷- ماده

هرگاه خیار تعیین به متصرف الیه اعطا شده باشد ، ملکیت او در یکی از اشیاء ثابت پنداشته شده، اشیاء دیگر موضوع خیار تعیین که در تصرفش باشد ، امانت شمرده میشود .

۶۶۸- ماده

(۱) هرگاه متصرف در یکی از اشیاء موضوع خیار ، قبل از انقضای میعاد خیار ، تصرف نماید تصرف او موقوف باختیار متصرف الیه میباشد.
(۲) اگر شی مورد تصرف، بعدا از طرف متصرف الیه تعیین گردد ، حکم آن از وقت انعقاد اعتبار داشته، تصرف متصرف ، باطل پنداشته می شود .

۶۶۹- ماده

(۱) که دټاکلو دخیار دمو ضوع
دشیانو څخه کوم یو دقبض ترمخه
هلاک شی متصرف الیه په پاتی کبئی
خیار لری،

ماده ۶۶۹ -

(۱) هر گاه یکی از اشیاء موضوع
خیار تعیین ، پیش از قبض هلاک
گردد ، متصرف الیه می تواند در
تعیین باقیمانده آن از خیار استفاده
نماید .

(۲) که دپورتنی فقری ټول درج
شوی شیان هلاک شی، عقد باطل
گنل کیری .

(۲) در صورتیکه تمام اشیای
مذکور هلاک گردد، عقد باطل بندهاشته
میشود .

۶۷۰- ماده

(۱) که دټاکلو دخیار دمو ضوع
یو شی دقبض کو لو وروسته
هلاک شی، نو هلاک شوی شی
د عقد موضوع گنل کیری اومتصرف
الیه دهغی دټمن په ورکولو مکلف
کیری ، په دی صورت کبئی پاتی
شیان امانت گنل کیری او متصرف
ته درده ولو وړدی، که ټول ذکر
شوی شیان دقبضه ولو وروسته
هلاک شی نوبه هغه صورت کبئی چه
یودبل پسی هلاک شوی وی لمړنی
شی د عقد موضوع او پاتی شیان
امانت گنل کیری .

ماده ۶۷۰ -

(۱) هرگاه یکی از اشیای موضوع
خیار تعیین ، بعد از قبض هلاک
گردد ، شی هلاک شده موضوع عقد
پنجاهته شده و متصرف الیه به
تادیه ټمن آن مکلف می گردد. درین
صورت اشیای باقیمانده ، امانت
محسوب گردیده و قابل رد به
متصرف می باشد . اگر تمام اشیای
مذکور بعد از قبض هلاک گردد ، در
صورتیکه یکی بعد دیگری هلاک شده
باشد ، شی اولی موضوع عقد
شناخته شده ، اشیای باقیمانده
امانت پنجاهته میشود .

(۲) که ټول شیان په یوه وخت
کبئی هلاک شوی وی، متصرف الیه
دیوه شی دټمن په ور کولو مکلف
دی او پاتی امانت گنل کیری .

(۲) اگر هلاک تمام اشیا در زمان
واحد صورت گرفته باشد، متصرف
الیه به پر داخت ټمن یکی از اشیاء
مکلف بوده ، اشیای باقیمانده امانت
پنجاهته میشود .

۶۷۱- ماده

(۱) که خیار متصرف ته ورکول شوی وی، دخیار دموضوع شییان دټاکلو تر وخته دهغه په ملکیت کښی پاتی کیری او دټاکلو وروسـته یو ټاکل شوی شی د عقد موضوع گڼل کیری .

(۲) که متصرف په یوه شی کښی تصرف کړی وی نو تصرف شی جایز گڼل کیری .

ماده ۶۷۱ -

(۱) هرگاه خیار به شخص متصرف اعطا شده باشد، اشیاء موضوع خیار تا زمان تعیین در ملك او با قیمانده وبعد از تعیین یکی از اشیاء، شی تعیین شده، موضوع عقد پنداشته می شود .

(۲) اگر متصرف در یکی از اشیاء تصرف نموده باشد، تصرف او جایز پنداشته می شود .

۶۷۲- ماده

(۱) کوم متصرف ته چه دټاکلو خیار ورکول شوی وی، کولی شی چه عقد فسخ او یایی تړون وکړی، دهغه تصرف دټاکلو دخیار دموضوع په شیانو کښی جایز دی، دهغه دا تصرف د عقد فسخ کیدل گڼل کیری .
(۲) که متصرف دپورتنیو شیانو څخه په یوه شی متصرف الیه مکلف کی، نو متصرف الیه ور باندي ملزم کیری .

ماده ۶۷۲ -

(۱) متصرفیکه خیار تعیین ، باو اعطا شده، میتواند عقد رافسخ یا ابرام نماید . تصرف او در اشیای موضوع خیار تعیین ، مجاز بوده این تصرف او فسخ عقد پنداشته میشود .
(۲) در صورتیکه متصرف ، متصرف الیه را به قبول یکی از آنها مکلف نماید ، متصرف الیه به آن ملزم شناخته میشود .

۶۷۳- ماده

که دټاکلو دخیار دموضوع ټول شییان تر قبضیدو دمخه هلاک شی، هلاک شوی شییان دمصرف په حساب دی او تصرف باطل گڼل کیری . که ځینی شییان هلاک شو دمصرف خیار پاتی دی، هغه کولی شی چه متصرف الیه دپاتی شی په

ماده ۶۷۳ -

هرگاه تمام اشیای موضوع خیار تعیین ، قبل از قبض هلاک گردد ، اشیای هلاک شده به حساب متصرف بوده و تصرف باطل پنداشته میشود . در صورت هلاک بعضی از اشیاء ، خیار متصرف باقی بوده او می تواند

قبلولو يا د عقد به فسخ كولو ملزم كى .

٦٧٤- ماده

(١) كه د ټاكلو دخيار دموضوع يوشى دقبض كولو وروسته هلاك شى، هلاك شوى شى دامانت په صفت دمتصرف په حساب دى، هغه كولى شى چه متصرف اليه ديوه پاتى شى په قبلولو ملزم كى او يا عقد فسخ كى، كه ټول ذكر شوى شيان يودبل پسى هلاك شى، لمړنى هلاك شوى شى دامانت په صفت دمتصرف په حساب او دپاتى شيانو هلاك دهغى دقيمت په اساس دمتصرف اليه په حساب گڼل كيرى .

(٢) كه ټول شيان به يوه وخت كښى هلاك شو، يو يى دامانت په صفت دمتصرف په حساب او دپاتى نورو شيانو هلاك دهغى دقيمت په اساس دمتصرف اليه په حساب گڼل كيرى .

٦٧٥- ماده

د ټاكلو خيار وارثانوته انتقاليرى.

دريم جزء - د ليدلو خيار

٦٧٦- ماده

به لاندنيو مواردو كښى د ليد لو په خيار بى له پخوانى شرط څخه د عقد د فسخ كولو حق لابتيرى .

١- دهغه اعيانو اخستل چه ټاكل

متصرف اليه رابه قبول شى باقيمانده ملزم ياعقد را فسخ نمايد .

٦٧٤- ماده

(١) هر گاه يكى از اشياى موضوع خيار تعيين بعد از قبض هلاك شود، شى هلاك شده به صفت امانت بحساب متصرف مى باشد . او مى تواند متصرف اليه را به قبول يكى از اشيا باقيمانده ملزم نموده يا عقد را فسخ نمايد . اگر تمام اشياء مذكور يكى بعد ديگرى هلاك شود، شى هلاك شده اولى بصفت امانت بحساب متصرف بوده و متصرف اليه به پرداخت قيمت باقيمانده ، مكلف مى باشد .

(٢) در صورت هلاك بزمان واحد، يكى بصفت امانت بحساب متصرف وهلاك اشياى باقيمانده با ساس قيمت آن بحساب متصرف اليه ، بندهاشته ميشود .

٦٧٥- ماده

خيار تعيين، بورله انتقال مى نمايد.

جزء سوم - خيار رويت

٦٧٦- ماده

حق فسخ عقد به خيار رويت ، در موارد آتى بدون شرط قبلى ثابت مى گردد :

١- خريدن اعيائيكه تعيين آن لازم

بی لازم وی او به ذمه باندی دثابتو پورونو دجملی خخه نه وی .
 ۲- داعیانو اجاره .
 ۳- دغیر مثلی اعیانو ویشل .
 ۴- په هغه مال صلحه چه پخپل ذات کښی عین وی .

ماده ۶۷۷ -

ماده ۶۷۷ -

خیار رویت در عقو دیکه احتمال فسخ را ندارد ، ثابت نمی گردد .
 په هفی عقدونو کښی چه دفسخ کیدو احتمال نه لری ، دلیدلو خیار نه ثابتیری .

ماده ۶۷۸ -

ماده ۶۷۸ -

برای اثبات خیار رویت ، معقود علیه باید قابل تمیین بوده ومتصرف الیه آنرا حین عقد ، ندیده باشد .
 دلیدلو دخیار دثابتیدو دپاره باید کوم شی چه پری عقد شوی دتاکلو وپوی اومتصرف الیه هغه دقعد په وخت کښی نه وی لیدلی .

ماده ۶۷۹ -

ماده ۶۷۹ -

حق خیار رویت تا وقتی باقی میماند که رویت در خلال مدتیکه طرفین به آن موافقه کرده اند ، تمام گردیده یا علت سقوط خیار موجود گردد .
 دلیدلو دخیار حق تر هغه وخته پوری پاتی کپری چه لید نه دهفی مدی په اوپردو کښی چه دواړوخواوو پری موافقه کړی ، پوره شی یادخیار دستقوط علت پیدا شی .

ماده ۶۸۰ -

ماده ۶۸۰ -

خیار رویت بدیدن موضوع خیار ، رضایت صریح یا ضمنی صاحب خیار ، مرگ صاحب خیار ، هلاک شدن کل یا قسمتی از عین به چنان تصرف صاحب خیار در عین که دلیدلو دخیار دخواوند په صریح یا ضمنی رضائیت ، دخیار دخواوند په مرگ ، دتول عین یا دهفی دیسوی برخی په هلاکیدو ، په عین کښی دخیار دخواوند په دارنگه تصرف

سره چه دفسخ کیدو احتمال ونه لری یا دبل چاقو دعین پوری تعلق ونیسی، ساقطیری .
 احتمال فسخ را نداشته باشد یا حق غیر به آن تعلق بگیرد ، ساقط می گردد .

ماده ۶۸۱ -

ماده ۶۸۱ -

فسخ عقد در خیار رویت ، بقول یا فعل صریح یا ضمنی تمام پنداشته شده، به حکم محکمه یا رضایت طرف دیگر موقوف نمی باشد .

جزء چهارم - خیار عیب

ماده ۶۸۲ -

دلیدلو په خیار کنبی د عقد دفسخ کیدلو حق په صریح یا ضمنی قول یا فعل پوره گنل کیری، دمحمسی دحکم یا دبلې خوا درضائیت پوری موقوف نه دی .

خلوروم جزء - دعیب خیار

ماده ۶۸۲ -

حق فسخ عقد بخیار عیب ، بدون شرط قبلی ثابت می گردد .

ماده ۶۸۳ -

دعقد دفسخ کیدلو حق دعیب په خیار سره بی دپخوانی شرط څخه ثابتیری .

ماده ۶۸۳ -

خیار عیب در عقودی ثابت می گردد که احتمال فسخ را داشته باشد .

ماده ۶۸۴ -

دعیب خیار په هغه عقدونو کنبی ثابتیری چه دفسخ کیدو احتمال ولری .

ماده ۶۸۴ -

عیب، وقتی موجب خیار شده می تواند که قبل از عقد موجود بوده و در قیمت مبیعه موثر باشد. همچنان متصرف الیه ، به آن علم نداشته و متصرف برائت عیب را شرط نگذاشته باشد .

ماده ۶۸۵ -

عیب هغه وخت دخیار موجب کیدی شی چه د عقد تر مخه موجودوی ا ودمبیعه به قیمت کنبی تاثیر ولری، همدارنگه چه متصرف الیه په هغی علم ونه لری او متصرف دعیب څخه برائت نه وی شرط کړی .

ماده ۶۸۵ -

(۱) هر گاه عیب حاوی شروط مندرج ماده (۶۸۴) این قانون باشد،

(۱) که عیب ددی قانون د(۶۸۴) مادی ددرج شوو شرطونو لرونکی

عقد بر متصرف الیه لازم نگر دیده او می تواند به اراده خود آنرا قبل از قبض ، نقض نموده و از آن بمتصرف اعلان نماید .

(۲) نقض عقد بعد از قبض به سبب عیب ، بدون رضایت طرفین یا حکم محکمه با صلاحیت صورت گرفته نمی تواند .

ماده ۶۸۶ -

هرگاه متصرف الیه عقدی را بخیار عیب نقض نماید ، عقد فسخ گردیده ، رد میباید در حال قبض و مطالبه ثمن در صورتیکه پر داخته شده باشد ، لازم می گردد .

ماده ۶۸۷ -

متصرف الیه نمی تواند ، نقصان ثمن را در حالیکه شی معیوب را نزد خود نگهداشته از متصرف مطالبه نماید ، مگر در صورتیکه رد شی بدون مداخله متصرف الیه ، ناممکن گردیده و عوض آن بوی نرسیده باشد .

ماده ۶۸۸ -

خیار عیب به هلاک شدن موضوع خیار ، زیادت یا نقصان آن ، اسقاط خیار از طرف صاحب خیار یا رضایت او به عیب ، بعد از علم به آن و یا

وی ، عقد به متصرف الیه نه لازم میبوی او هغه کولی شی چه خپله اراده دقبضیدو ترمخه نقض کی او دهفی شخه متصرف ته خبر ورکی .

(۲) دعیب په سبب دقبضیدو وروسته دعقد نقضه ول بی ددواړو خواوو درضا یا دواک لرونکی محکمی دحکمه په غیر صورت نه شی موندلی .

ماده ۶۸۶ -

که متصرف الیه دعیب په خیار یوعقد نقض کی عقد فسخ کیږی ، که میباید قبض شوی وه دهفی رده ول او که ثمن ورکول شوی وو دهفی غوښتنه لازم کیږی .

ماده ۶۸۷ -

متصرف الیه نه شی کولی که یی معیوب شی دخان سره ساتلی وو دمتصرف شخه دثمن دنقصان غوښتنه وکی ، مگر په هغه صورت کښی چه دشی رده ول بی دمتصرف دمداخلی ممکن نه وی او دهفی عوض ور ته نه وی رسیدلی .

ماده ۶۸۸ -

دعیب خیار ، دخیار دمو ضوع په هلاکیدو ، دهفی دزیا توالی یا نقصان په سبب ، دخیار دخاوند له خوا دخیار ساقطیدل ، یا دعیب دعلم شخه وروسته په هفی رضائیت

اویا دعیب دعلم خخه تر مخه په شی کبسی دهغه تصرف، ساقطیری .

ماده - ۶۸۹

دعیب خیار دمتصرف الیه په مرگ نه ساقطیری او وارثان دهغه قایم مقام گنل کیری .

دریم مبحث - د عقد آثار

لمړی فرعه - د عقد آثار د عقد

د دواړو خواوو په باره کبسی

ماده - ۶۹۰

د صحیح عقد په منعقدو چه آثار لکه حکمونه او حقوق مرتب کیری دداسی عقد خخه عبارت دی چه ذوات او صفت له حیثه مشروع وی او صیفه یی دهغه شی په باره کبسی چه د حکم وپوری داهلیت لرونکی شخص خخه صادره شوی وی ، همدارنگه صفتونه یی صحیح او دخلل خخه خالی وی او د عقد د فاسد وونکی شرط سره یو خای نه وی .

ماده - ۶۹۱

د عقد اثر د عقد په دواړو خواوو او دهغوی په عام خلف بی له دی چه دمیراث عامی قاعدی اخلال کسی تطبیقیری ، مگر دا چه د عقد، د معاملی د طبیعت یا د قانون دنص خخه معلومه شی چه دا اثر عام خلف ته نه راجع کیری .

تصرف او درشی قبل از علم به عیب ساقط می گردد .

ماده ۶۸۹ -

خیار عیب ، بمرگ متصرف الیه ساقط نگردیده و ورثه قایم مقام او شناخته میشود .

مبحث چارم - آثار عقد

فرع اول - آثار عقد در مورد

طرفین عقد

ماده ۶۹۰ -

عقد صحیح که با انعقاد آن آثاری از قبیل احکام و حقوق هر تبمیگردد، عقدیست که ذاتاً و وصفاً مشروع بوده ، صیفه آن در مورد شی ایکه قابلیت حکم آنرا داشته و از شخص صاحب اهلیت صادر گردیده باشد، همچنان اوصاف آن صحیح و عاری از خلل بوده و مقرون به شرط فاسد کننده عقد نباشد .

ماده ۶۹۱ -

اثر عقد بر عاقدین و خلف عام آنها بارعایت عدم اخلال قواعد میراث راجع میشود ، مگر اینکه از عقد، طبیعت معامله یا نص قانون عدم رجعت آن بخلف عام دانسته شود.

۶۹۲- ماده

که دعقد خخه شخصی التزامات او حقوق پیداشو او داسی مال ته راجع وو چه وروسته خاص خلف ته انتقال پیدا کوی، نو ذکر شوی التزامات او حقوق هم دمال دنقلینو په وخت کښی نقلیزی خو په دی شرط چه دمال مستلزم وی اوخاص خلف ورباندی هغه ته دمال دنقلیدو په وخت کښی علم ولری .

ماده ۶۹۲ -

هرگاه وجایب و حقوق شخصی ناشی از عقد ، به مالی راجع باشد که بعداً بخلف خاص انتقال نماید، حقوق ووجایب مذکور ، نیز حین انتقال مال، انتقال مینماید ،مشروط بر اینکه مستلزم مال بوده خلف حین انتقال مال به آن علم داشته باشد.

۶۹۳- ماده

که دمعاضی عقد چه په اعیانو واقع شوی وی او دصحت دټولو شرطونو لرونکی وی نو دخپل ملکیت په بدل کښی دعقد ددواړو خواوو دملکیت دثبوت تقاضا کوی اوهریو دخپل هغه ملکیت په تسلیمیدو بل ته مکلف دی چه عقد پری شوی دی .

ماده ۶۹۳ -

هرگاه عقد معاوضه ایکه بر اعیان واقع گردیده دارای تمام شرایط صحت باشد ، مقتضی ثبوت ملکیت هر یک از عاقدین در بدل ملك آنها و الزام هر یک به تسلیمی ملکش بطرف دیگر می باشد .

۶۹۴- ماده

که دمعاضی عقد داعیانو په گټو واقع شوی وی او دصحت اونفاذ ټول شرطونه ولری نو په عین کښی دمتصرف التزام دا ایجابوی چه هغه گټی اخستونکی ته او دگټی اخستونکی التزام دا ایجابه وی چه دعین خاوند ته په بدل کښی دهغو منافعو چه مستحق شوی تسلیم کوی.

ماده ۶۹۴ -

هرگاه عقد معاوضه ایکه بر منافع اعیان واقع گردیده ، دارای تمام شرایط صحت ونفاذ باشد ، متصرف عین ، به تسلیم آن برای نفع گیرنده ونفع گیرنده به تسلیم بدل منفعت به متصرف عین ، مکلف میگردد .

ماده - ۶۹۵

دملکیت دتقلید او دگټور دمرتیدو په غیر دمعاضی د عقد د آثارو څخه داهم ده چه پور په ذمه ثابتوی، یایی په کار کولو لازمه وی او یا پور محکمه وی .

ماده ۶۹۵ -

تثبیت دین بر ذمه یا الزام شخص باجرائ عمل و یا توثیق دین ، علاوه بر انتقال ملکیت و تر تیب منفعت نیز از آثار عقد ، پنداشته میشود .

ماده - ۶۹۶

(۱) عقد دنافذیدو وروسته لازم گنل کیږی د عقد څخه رجوع او دهغی تعدیل بی د دواړو خواوو درضاء یا دقانون د حکم په غیر، جواز نه لری .
(۲) په هغه صورت کښی چه استثنائی حادثی یا طبیعی آفتونه یا داسی واقعی ظهور وکی چه دهغی څخه ځان ژغورل ممکن نه وی، او پوروری دهغی په علت د داسی سختیو سره مخامخ شی چه هغه په فاحشی خساری تهدید کی که څه هم د عقد څخه د پیدأ شوی التزام تنفید مستحیل نه وی ، محکمه کولی شی چه د عقد د دواړو خواوو دگټو د موازنی وروسته د پور وری دا ډیر مشکل التزام تریوی عادلانه اندازی پوری را کښته کی ، ددی حکم په خلاف هر قسم موافقه باطله گنل کیږی .

ماده ۶۹۶ -

(۱) عقد بعد از انفاذ لازم پنداشته شده ، رجوع از عقد و تعدیل آن بدون رضایت طرفین یا حکم قانون ، جواز ندارد .

(۲) در صورت ظهور حوادث استثنائی یا آفات طبیعی و یا واقعه که پیشبینی آن نا ممکن بوده و مدیون بعلت آن مواجه بچنان مشکلی گردد که وی را بخساره فاحشی تهدید نماید ، گرچه ایفای تعهد مبنی بر عقد مستحیل نباشد ، محکمه می تواند پس از ارزیابی مصالح طرفین تعهد ، مدیون را بحد عادلانه تنزیل دهد . هرگونه موافقه بر خلاف این حکم باطل پنداشته میشود .

ماده - ۶۹۷

عقد په هغه څه چه ورته شامل دی او ښه نیت دهغی تقاضا کوی نافذیږی . عقد علاوه په دی چه څه

ماده ۶۹۷ -

عقد بر آنچه که شامل آن بوده و حسن نیت مقتضی آن باشد، نافذ میگردد . همچنان عقد علاوه از اینکه

طرفین را به آنچه در عقد وارد گردیده ملزم میسازد ، شامل تمام آنچه که طبیعت و جیبه مطابق با حکم قانون ، عرف و عدالت مقتضی آن باشد ، نیز می باشد .

ماده ۶۹۸ -

(۱) هرگاه عقد بصورت اذعان و تحت شرایط غیر عادلانه صورت گرفته باشد ، محکمه می تواند شرایط متذکره را تعدیل و یا به برائت ذمه طرف مقابل طوریکه عدالت مقتضی آنست حکم نماید. مگر اینکه شرایط اذعان از طرف مراجع دولتی وضع شده باشد .

(۲) شرایط مندرج فورمه های قرار داد به شمول نرخ در عقود ، اذعان موسسات خصوصی از طرف مراجع با صلاحیت دولتی ، منظور و مراقبت میشود .

فرع دوم - آثار عقد در مورد شخص ثالث

ماده ۶۹۹ -

(۱) هرگاه متعاقدين بصورت مواضعه یا جبری و یا مزاح عقدی را انجام داده باشند ، دائنین متعاقدين و خلف خاص آنها ، می توانند در صورتیکه دارای حسن نیت

شی به عقد کبسی ذکرشوی اودواپه خواوی پری ملزمه وی ، تولو هغه شیانو ته هم شامل دی چه دالتزام طبیعت یی دقانون دحکمونو ، عرف ، اوعدالت سره سم ، تقاضا کوی .

ماده ۶۹۸ -

(۱) که عقد دااذعان په صورت او دغیر عادلانه شرطونو لاندی شوی وی ، نو محکمه کولی شی ذکرشوی شرطونه تعدیل کی یا دمقابلی خوا دذمی په برائت لکه چه عدالت یی تقاضا کوی ، حکم وکی. مگر دا چه دااذعان شرطونه ددولتی مراجعو له خوا وضع شوی وی .

(۲) دخصوصی موسسو دااذعان په عقدونو کبسی دقرار دا دونو دفورمو درج شوی شرطونه په شمول دنرخ ددولت دصلاحیت لرونکو مراجعو له خوا منظور او مراقبت کیږی .

دریمه فرعه - دعقد آثار ددریم شخص په باره کبسی

ماده ۶۹۹ -

(۱) که عاقدینو دمواضعی ، یاجبر یا دتوکو په صورت عقد تر سره کړی وی دعقد کونکو پورورکونکی او خاص خلف که دنبه نیت لرونکی وی کولی شی چه په ظاهری عقد

باشند ، بعقد ظاهر تمسك نمايند. همچنان می توانند شکليات عقدی را که باثر آن متضرر شده اند ، ثابت نموده و به عقد غیر ظاهر تمسك نمايند .

(۲) اگر مصالح اشخاص ذیعلاقه درچنين عقد معارض هم واقع گردیده ، بعضی به عقد ظاهر و بعضی دیگر بعقد غیر ظاهر تمسك نمايند ، بعقد ظاهر ترجیح داده میشود .

ماده ۷۰۰ -

(۱) بین متعاقدين و خلف عام آنها عقد غیر ظاهر نافذ پنداشته شده ، بر عقد ظاهر اثری مرتب نمی گردد .

(۲) اگر متعاقدين ، عقد حقیقی را توسط عقد ظاهر مخفی نمايند ، عقد حقیقی در صورتیکه واجد تمام شرایط صحت باشد ، صحیح پنداشته میشود .

ماده ۷۰۱ -

(۱) هرگاه شخص به تمهید شخص ثالث وعده بدهد ، شخص ثالث به سبب آن ملزم شناخته نمی شود ، در صورت رد وعده از طرف شخص ثالث ، وعده دهنده به تعویض مکلف می گردد . اگر وعده دهنده با اجرای وجیبه مذکور بدون رسانیدن ضرر

تمسك وکی ، همدارنگه کولی شی چه دعقد هغه شکليات چه دهغیله امله ورته ضرر رسیدلی ثابت کی او به غیر ظاهری عقد تمسك وکی .

(۲) که دعلاقی لرونکی اشخاصو بنیگنی به داسی عقد کنبسی یو دبل معارض واقع شی ، خینی په ظاهری او خینی نور په غیر ظاهری عقد تمسك وکی نو ظاهری عقد ته ترجیح ورکول کیبری .

ماده ۷۰۰ -

(۱) دعقد کونکو او دهغوی دعام خلف ترمنخ ، غیر ظاهری عقد نافذ گنل کیبری ، په ظاهری عقد کوم اثر نه مرتبیری .

(۲) که دعقد دواړه خواوی دظاهری عقد په وسیله ، حقیقی عقد پټ وساتی ، نوحقیقی عقد که دصحت قول شرطونه ولری ، صحیح گنل کیبری .

ماده ۷۰۱ -

(۱) که خوک ددریم شخص په التزام وعده وکی ، دریم شخص په دی وعده نه ملزم کیبری ، که دریم شخص وعده رد کړه نو په وعده ورکونکی لازم دی چه دهغه سره دعقد کولو تعویض وکی ، که وعده ور کونکی ، ذکر شوی التزام بی له دی چه پور ور کونکی ته ضرر

(۲۰۱)

ورسپیری، اجراء کی دوعدی پسہ تعویض نه مکلف کپیری .
 (۲) که دریم شخص وعده تائید کی نو دتائید د صا دریدو له وخته په هغی ملزم گنل کپیری مگر داچه دتائید څخه په صراحت یا ضمنی توگه معلومه شی چه دتائید نسبت دوعدی ورځی ته شوی .

۷۰۲ - ماده

(۱) شخص کولی شی چه پخپل نوم په هغه التزا ماتو عقدو کی چه هغه یی دبل چا دگټی دپاره شرط کړی وی خو په دی شرط چه ددی التزا ماتو په تنفیذ کبسی پخپله دهغه مادی یا معنوی گټه موجوده وی ، دریم شخص ددی شرط په سبب دذکر شوی شرط په تنفیذیدو کبسی مستقیم حق پیدا کوی، مگر دا چه دهغی په خلاف موافقه شوی وی .
 (۲) متعهد کولی شی چه مستقیم حق څخه داستفادی په مقابل کبسی په دریم شخص په داسی دفعی تمسک وکی چه پر عقد واردیږی .
 همدارنگه شرط اینبو دونکی کولی شی دهغی گټی دتنفیذ غوښتنه وکی چه ددریم شخص په گټه یی شرط کړی مگر داچه دعقد څخه دهغی خلاف معلوم شی .

بداین پیر دازد ، به تعویض و عده مکلف نمی گردد .

(۲) در صورتیکه شخص ثالث وعده را تائید نماید ، از حین صدور تائید به آن ملزم شناخته میشود . مگر اینکه نسبت تائید به رزوعده ، طور صریح یا ضمنی ، معلوم گردد .
 ماده ۷۰۲ -

(۱) شخص می تواند عقدی را مبنی بر تعهداتی که در آن مصلحت شخص ثالث را شرط گذاشته است ، با سم خود انجام دهد . مشروط بر اینکه در اجرای این تعهد ، منفعت مادی یا معنوی شخص او موجود باشد .
 شخص ثالث به سبب این شرط حق مباشر را با اجرای شرط مذکور کسب می نماید ، مگر اینکه بخلاف آن موافقه صورت گرفته باشد .
 (۲) متعهد می تواند در برابر استفاده از حق مباشر توسط شخص ثالث ، بچنان دفعی پیر دازد که بر عقد وارد می گردد .
 همچنان شرط گذار می تواند اجرای مصلحتی را که به نفع شخص ثالث شرط گذاشته است ، مطالبه نماید ، مگر اینکه از عقد خلاف آن معلوم گردد .

ماده ۷۰۳-

(۱) شرط ایبڼو دونکی کولی شی پخوا له دی چه دریم شخص دخپلی موافقی څخه دشرط څخه داستفادی په باره کښی متعهد یاشرط ایبڼو دونکی ته خبرورکی ، کوم شرط چه یی ایبڼی دی نقض کی مگر دا چه دعقد اقتضاء دهغی په خلاف وی . دشرط ایبڼو دونکی ، پور ور کوونکی او وارثان له دی حق څخه استفاده نه شی کولی .

(۲) دشرط ایبڼو دل دمتعهددزمی برائت دشرط ایبڼو دونکی په مقابل کښی نه افاده کوی ، مگر دا چه په صراحت یا ضمنی توگه دهغی په خلاف موافقه شوی وی . دشرط ایبڼو دونکی کولی شی چه دریم شخص ته تغییر ورکی او یا پخپله دهغه په ځای قرار ونیسی .

ماده ۷۰۴-

کوم شرط چه ددریم شخص په گټه ایبڼودل کیږی ، کیدای شی چه گټه اخستونکی مستقل شخص یا مستقل جهت وی ، همدارنگه جواز لری چه دعقد په وخت کښی شخص یا جهت بالذات نه وی ټاکل شوی خو په دی شرط چه دعقد دتأثیر دنتیجو په وخت کښی دهغوی ټاکل ممکن وی .

ماده ۷۰۳-

(۱) شرط گذار می تواند پیش از آنکه شخص ثالث موافقه اش را در مورد استفاده از شرط با اطلاع متعهد یا شرط گذار رسانیده باشد، شرطی را که گذاشته است نقض نماید ، مگر اینکه مقتضای عقد به خلاف آن باشد . داینین یاورله شرط گذار ازین حق استفاده کرده نمی تواند .

(۲) گذاشتن شرط ، برائت ذمه متعهد را در برابر شرط گذار افاده نمی کند ، مگر اینکه طور صریح یا ضمنی بخلاف آن موافقه صورت گرفته باشد . شرط گذار می تواند شخص ثالث را تغییر داده و یا خود را بجای آن قرار دهد .

ماده ۷۰۴-

دشرط گذاشتن به مصلحت غیر جائز است که نفع گیرنده شخص مستقل یا جهت مستقل باشد . همچنان شخص یا جهتیکه حین عقد ذاتا معین نباشد ، به شرطی بحیث شخص ثالث قرار گرفته می تواند که هنگام ظهور آثار عقد ، تعیین شده بتواند .

دریمه فرعه - دعقد تفسیر

۷۰۵- ماده

به عقد کنبی اصل دعقد ددواړو خواوو رضا او دهغه څه نتیجه ده چه دواړو خواوو دعقد په وسیله پرځان لازم کړی دی .

۷۰۶- ماده

په عقدونو کنبی دعقد ددواړو خواوو دظاهری ارادی په نظر کنبی نیولو سره ، مقصودونو اومعنی گانو ته اعتبار ورکول کپزی نه لفظونواو حرفونو ته .

۷۰۷- ماده

په خبرو کنبی اصل دحقیقی معنی اراده ده ، ترڅو چه حقیقی معنی امکان لری دمجازی معنی اراده جواز نه لری . او که حقیقی معنی متعذره وی نو دمجازی معنی اراده جواز لری .

۷۰۸- ماده

دصریح په مقابل کنبی، دلالت اعتبار نه لری ، که ددواړو مفهوم یو دبل معارض واقع شی نو صریح ته ترجیح ورکول کپزی .

۷۰۹- ماده

په باطنی امورو کنبی دیوشی دلیل دهغی قایم مقام کپزی .

فرع سوم - تفسیر عقد

۷۰۵- ماده

اصل درعقد ، رضای متعاقدین و نتیجه آنچه که بواسطه عقد بالای خود لازم ساخته اند ، می باشد .

۷۰۶- ماده

در عقود بارعایت اراده ظا هر متعاقدین ، به مقاصد و معانی اعتبار داده میشود ، نه به الفاظ و حرف .

۷۰۷- ماده

اصل در کلام اراده معنی حقیقی آنست نه اراده معنی مجازی ، در صورت امکان اراده معنی حقیقی جواز ندارد ، مگر اینکه اراده معنی حقیقی متعذر باشد .

۷۰۸- ماده

در برابر صریح بدلالت اعتبار داده نمی شود ، هر گاه مفهوم هر دو معارض هم واقع گردد ، بصریح ترجیح داده میشود .

۷۰۹- ماده

در امور باطنی دلیل شی ، قایم مقام آن می گردد .

۷۱۰- ماده

که مانع او اقتضاء یو د بل معارض واقع شی ، مانع ته ترجیح ورکول کیږی .

۷۱۰- ماده

هرگاه مانع و مقتضی معارض هم واقع گردد ، به مانع ترجیح داده میشود .

۷۱۱- ماده

په خبره عمل کول دهغی د پریښو دو څخه ښه دی . ترڅوچه خبره په یوی معنی حملیدای شی ، دهغی پریښودل جواز نه لری ، که ئی عمل کول متعذر شو نو پریښودله کیږی .

۷۱۱- ماده

اعمال کلام بهتر از اهمال آنست . تاوقتیکه حمل کلام بر يك معنی شده بتواند اهمال آن جواز ندارد ، مگر اینکه اعمال آن متعذر گردد .

۷۱۲- ماده

دځینو هغو ذکر چه د تجزیې و پړنه دی د ټولو د ذکر په شان دی .

۷۱۲- ماده

ذکر بعضی از آنچه که قابل تجزیه نیست ، مانند ذکر کل آنست .

۷۱۳- ماده

ترڅو چه دمطلق دتغیر دلیل په صریح یا ضمنی توگه معلوم نه شی پخپل اطلاق پاتی کیږی .

۷۱۳- ماده

مطلق تاوقتیکه دلیل تغییر آن ، طور صریح یا ضمنی موجود نگرده ، به اطلاق خود با قی می ماند .

۷۱۴- ماده

په حاضر کښی صفت لغو دی او په غایب کښی اعتبار لری .

۷۱۴- ماده

وصف در حاضر ملغی و درغیاب اعتبار دارد .

۷۱۵- ماده

تصدیق شوی سوال دمخاطب دځواب په ضمن کښی اعاده شوی گڼل کیږی .

۷۱۵- ماده

سوال تصدیق شده در ضمن جواب مخاطب ، اعاده شده پنداشته میشود .

- ۷۱۶- ماده
کوم شی چه په خو شرطونو-
مشروط شوی وی ، دیوه شرط په
نفی کولو سره ، نفی کیری .
- ۷۱۶- ماده
شک دپور وړی په گټه تفسیر یږی .
- ۷۱۸- ماده
حکم د علت د پیدا کیدو سره پیدا
او دهغی دلری کیدو سره لری کیری .
- ۷۱۹- ماده
کوم شی چه د قیاس په خلاف
ثابت شوی وی ، بل شی پری نه شی
قیاسیدلی .
- ۷۲۰- ماده
کوم شی چه په عرف کښی معروف
وی دهغه څه په خیردی لکه چه شرط
ایښودل شوی وی .
- ۷۲۱- ماده
عادت عام وی او که خاص د حکم
مدار کیدای شی .
- ۷۲۲- ماده
عادت هغه وخت اعتبار لری چه
عمومیت یا اکثریت ولری . خپور
اغلیبیت ته اعتبار ورکول کیری نه
نادر اغلیبیت ته .
- ماده ۷۱۶ -
آنچه بچند شرط مشروط گردیده
باشد ، به انتفاء يك شرط منتفی
میشود .
- ماده ۷۱۷ -
شك به نفع مدیون ، تفسیر میشود .
- ماده ۷۱۸ -
حکم، با موجودیت علت، مو جود
وبه انتفای آن منتفی می گردد .
- ماده ۷۱۹ -
آنچه بخلاف قیاس ثابت شده
باشد ، چیزی دیگری به آن قیاس
شده نمی تواند .
- ماده ۷۲۰ -
آنچه در عرف معروف باشد ،
مانند آنست که شرط گذاشته شده
باشد .
- ماده ۷۲۱ -
عادت عام باشد یا خاص ، مدار
حکم قرار داده می شود .
- ماده ۷۲۲ -
عادت وقتی اعتبار دارد که عمومیت
یا اغلیبیت داشته باشد .
اعتبار به اغلیبیت شایع داده میشود ،
نه اغلیبیت نادر .

- ماده ۷۲۳ - کوم شی چه په عادت کښی منع وی لکه چه په حقیقت کښی منع وی.
- ماده ۷۲۴ - حقیقت دعادت په دلالت ترک کیری .
- ماده ۷۲۵ - فرعه داصل حکم لری .
- ماده ۷۲۶ - تابع، دمتبوع حکم تابع دی خانگری حکم پری نه مرتب کیری .
- ماده ۷۲۷ - که شوک دیوشی مالک شی دهغه څه مالک هم گرځی چه دهغی د ضروریاتو څخه دی .
- ماده ۷۲۸ - داصل دساقطیدو سره، فرعه ساقطیری ، او که باطل شی نوهغه شی چه دهغی په ضمن کښی دی هم باطلیری .
- ماده ۷۲۹ - دکوم شی چه صرفه ول او ترکول یی بی دشرط ایښود لو جواز لری، دشرط ایښودل لازمیږی .
- ماده ۷۲۳ - آنچه عادتاً ممتنع باشد، ما ننند آنست که حقیقتاً ممتنع باشد .
- ماده ۷۲۴ - حقیقت بدلالت عادت ، ترک می-شود .
- ماده ۷۲۵ - فرع ، حکم اصل را دارد .
- ماده ۷۲۶ - تابع ، تابع حکم متبوع بوده ، حکم جداگانه برآن مرتب نمیگردد .
- ماده ۷۲۷ - شخصیکه مالک شی گردد ، مالک آنچه از ضروریات آن باشد نیز میگردد .
- ماده ۷۲۸ - باسقوط اصل، فرع ساقط گردیده و در صورت بطلان چیزیکه در ضمن آن باشد ، نیز باطل می گردد .
- ماده ۷۲۹ - هر آنچه بطل و ترک آن بدون گذاشتن شرط جواز داشته باشد، گذاشتن شرط لازم می گردد .

خلورمه فرعه - د عقد آثار د عقد

فرع چارم - آثار عقد در مورد

د زمان په باره کبښی

ضمان عقد

۷۳۰ - ماده

ماده ۷۳۰ -

که په عقد باندی ملتزم شوی و نه شو کړی دعین دمحال والی له امله پخپل التزام وفاوکی او یایی خپل التزام دموافقی شوی میعاد څخه وروسته که ، نو محکمه کولی شی چه دضمان حکم ورباندی صادرکړی، مگر دا چه ثابته کی چه دتنفیذ محال والی یا دادا کولو وروسته والسی دداسی سبب له امله وو چه دهغه دارادی نه وتلی وو .

هرگاه متعهد نتواند وجیبه را در مورد عقد عیناً ایفا نماید یا اجرای وجیبه را از مدت معینه بتاخیراندازد، محکمه می‌تواند علیه او حکم ضمان را صادر نماید . مگر اینکه ثابت گردد که عدم امکان وفاء یا تأخیر در اجرا وجیبه ناشی از سببی بوده که وی در آن دخیل نبوده است .

۷۳۱ - ماده

ماده ۷۳۱ -

د عقد دواړه خواوی کولی شی دتنفیذ دنشتوالی یا دادا کولو دوروسته والی په حالت کبښی، په عقد یا تر هغی وروسته موافقه کبښی، دمستحق ضمان قیمت تحدیدکی .

متعاقدین می‌توانند اندازه ضمانی را که در حال عدم اجراء یا تأخیر باید پرداخته شود، در حین عقد تعیین یا بعداً به آن موافقه نمایند.

۷۳۲ - ماده

ماده ۷۳۲ -

که بوروری ثابت کی چه ټاکل شوی ضمان عادلانه ، نه دی اودهغه ضرر سره چه دنه تنفیذیدو له امله پیدا شوی متناسب نه دی، پور ورکوونکی یی نه مستحق کبښی .

هرگاه مدیون ثابت نماید که ضمان تعیین شده غیر عادلانه بوده و بسا ضرریکه از عدم تنفیذ نشأت نموده متناسب نمی باشد ، داین مستحق آن شده نمی تواند .

۷۳۳ - ماده

ماده ۷۳۳ -

په هغه حالتونو کبښی چه ضرر دموافقه شوی ضمان دقیمت څخه زیات وی، نو پور ورکوونکی نه‌شی

در مواردیکه ضرر عاید بیشتر از اندازه ضمان تعیین شده باشد، داین نمی‌تواند مقدار اضافی را از

مدیون مطالبه نماید ، مگر اینکه ثابت نماید که مدیون مرتکب خیانت یا خطای فاحش گردیده است .

ماده ۷۳۴ -

محکمه می تواند در صورت عدم موافقه قبلی به اندازه ضمان یا عدم تصریح آن در قانون بادر نظر داشت خساره وارده بر دائن و کسر عواید وی ، اندازه آنرا تعیین نماید .

ماده ۷۳۵ -

(۱) هر گاه مدیون از تادیه دینی تاخیر بعمل آرد که موضوع آنرا پول نقد تشکیل داده و مقدار آن حین مطالبه معلوم باشد ، دائن می تواند جبران خساره ناشی از تاخیر تادیه را که سالانه معادل (۳) فیصد در موضوعات مدنی باشد ، مطالبه نماید .

(۲) تاخیر جبران خساره در حالیکه از موافقه طرفین یا عرف معلوم شده نتواند ، از تاریخ مطالبه قضائی آغاز می گردد .

کولی چه دموافقه شوی قیمت خخه دزیات غوښتنه وکي مگر په هغه صورت کښی چه ثابته کی چه پور وونکی دغش یا دلوی خطا مرتکب شوی وی .

ماده ۷۳۴ -

که دضمان په اندازه تر مخه موافقه نه وه شوی یا په قانون کښی ورباندی صراحت نه وو شوی ، محکمه کولی شی پور ورکونکی ته دوارد شوی خساری او دکاره پاتی کیدو په نظر کښی نیولو سره ، هغه وټاکي .

ماده ۷۳۵ -

(۱) که پور وړی په داسی پور ورکولو کښی تاخیر وکي ، چه موضوع یی نقدی پیسی وی او دغوښتنی په وخت کښی دهغی مقدار معلوم وی ، پور ورکونکی کولی شی چه دپور دادا کولو دوروسته والی له امله دخساری جبیره چه په مدنی موضو عاتو کښی ددری په سلو کښی دی وغواړی .

(۲) که ددواړو خواوو دموافقی یا دعرف خخه دپور دتاخیر له امله دخساری دجبیری اخستلو نیته نه شوه معلومیدی ، نو دتعویض دتطبیق نیته دقضائی غوښتنی دنیته خخه شروع کیزی .

۷۳۶- ماده

دعقد دواړه خواړی کولی شی چه دموافقی په اساس ددی قانوند(۷۳۵) مادی درج شوی تضمین، په کال کبسی ددزی په سلو کی زیات وټاکي، خوبه دی شرط چه په کال کبسی داووه په سلو کبسی زیات نه شی. که ددی څخه زیاته موافقه شوی وی، اعتبار نلری، داین دزیاتی اندازی په بیرته ورکولو مکلف کیږی .

۷۳۷- ماده

هر نوع عمل یا گټه چه ددی قانون د (۷۳۵) مادی داندازی څخه دپور ورکونکی له خوا زیاته شرط شی، پټه گټه گنل کیږی او باید چه دپورتنی اندازی پوری کمه شی .

۷۳۸- ماده

که ثابته شی چه پور ورکونکی دپور دغوښتنی په حالت کبسی ، دجگړی داوږ دیدو سبب شوی دی، محکمه کولی شی چه قانونی یا موافقه شوی تعویض کم یا دهفی مدی په تعویض حکمونه کی چه په هفی کبسی بی موجهه جگړه اوږده شوی ده .

۷۳۶- ماده

طرفین عقد می توانند بر اساس موافقه ، جبران خساره مندرج ماده (۷۳۵) این قانون را سالانه بیشتر از سه فیصد تعیین کنند . مشروط بر اینکه از هفت فیصد در سال تجاوز نکند . اتفاقیکه بخلاف آن صورت گرفته باشد ، اعتبار نداشته دائن برد مازاد مقدار مذکور مکلف میگردد.

۷۳۷- ماده

هر نوع عمل ومنفعتیکه زاید از مقدار مندرج ماده (۷۳۵) این قانون از طرف داین شرط گردد ، منفعت غیر ظاهر شمرده شده در حدود مقدار مندرج ماده مذکور تنزیل داده میشود.

۷۳۸- ماده

هرگاه ثابت شود که داین در حال مطالبه حق ، سبب طولانی شدن مدت منازعه گردیده است ، محکمه می تواند جبران خساره قانونی یا موافقه شده را تنقیص یا بجبران خساره مدتیکه بدون موجب طولانی گردیده ، حکم ته نماید .

پنځمه فرعه - د عقد آثار د عقد
دمتحليلدلو په باره کښی
لهری جزء - فسخ
۷۳۹- ماده

فرع پنجم - آثار در مورد انحلال
عقد
جزء اول - فسخ
ماده ۷۳۹ -

په هغه عقدونو کښی چه د عقد
دواړو خواوو ته الزام متوجه کوی
نوکه یوی خوا خپل التزام ترسره
نه که، بله خوا کولی شی چه د عقد
د فسخ کیدو او د اقتضاء په وخت کی
د تعویض سره غوښتنه وکی .
هغه عقود چه طبیعتاً غیر لازموی یا هغه
خیار ته مقترن شوی وی چه د فسخ
موجب گرځی، له دی حکمه مستثنی
دی .

هر گاه یکی از عاقدین در عقودیکه
الزام را به طرفین عقد متوجه میسازد
وجیبه را ایفاء نه نماید ، طرف
مقابل می تواند فسخ عقد را و در
صورت لزوم با جبران خساره از طرف
دیگر مطالبه نماید .
عقودیکه طبیعتاً غیر لازم بوده یا
بخیاری مقترن گردیده باشد که
موجب فسخ گردد، ازین حکم مستثنی
است .

۷۴۰- ماده

ماده ۷۴۰ -

د فسخ کیدو د ابلاغ په صورت
کښی، محکمه کولی شی پوروی ته
د خپل التزام د تنفیذ دپاره ترویوی
ټاکلی مدی دپاره مهلت ورکی .

در حالت ابلاغ فسخ ، محکمه
میتواند مدیون را غرض اجرای وجیبه
مهلت بدهد .

۷۴۱- ماده

ماده ۷۴۱ -

کوم شی چه پور وړی نه وی ترسره
کړی او نسبت التزام ته ډیر کم وی،
محکمه کولی شی چه د فسخ کیدو
غوښتنه ردکی .

هرگاه آنچه را مدیون ایفاء نه
نموده ، نسبت به تعهد ناچیز باشد،
محکمه می تواند مطالبه فسخ را رد
نماید .

۷۴۲- ماده

ماده ۷۴۲ -

که دواړه خواوی موافقه وکی چه
د عقد څخه پیدا شوی التزام مو نه
هریو ترسره نه کړل، نو عقد به
د خپله خانه بی د محکمی د حکمه فسخ

موافقه طرفین عقد مبنی بر فسخ
آن بدون حکم محکمه ، در صورت
عدم ایفاء وجایب ناشی از عقد جواز

دارد. این موافقه سبب معافیت از ابلاغ فسخ نمی گردد ، مگر اینکه در مورد معافیت از ابلاغ موافقه تحریری طرفین بعمل آمده باشد .

ماده ۷۴۳ -

(۱) هرگاه عقد معاوضه وارد بر اعیان مالی، فسخ گردد، وجیبه مرتب بر آن ساقط می گردد . درین صورت تسلیمی عوضیکه توسط عقد ثابت گردیده لازم نمی باشد .

(۲) اگر عوض قبلا تسلیم داده شده باشد ، برد آن و در صورت عدم امکان برد ضمان آن حکم میشود .

ماده ۷۴۴ -

هرگاه در معاوضات مالی موضوع عقد در حالیکه در تصرف مالک قرار دارد هلاک گردد ، عقد فسخ گردیده و در صورت قبض عوض ، رد آن به طرف مقابل حتمی می باشد ، خواه این هلاک بفعل مالک صورت گرفته باشد یا خارج از اراده وی .

ماده ۷۴۵ -

هرگاه اجرای وجایب متقابل در عقود معاوضه یکی از دیگری متأخر باشد، صاحب وجیبه لاحق، میتواند از اجرای وجیبه خود تاوقتیکه جانب

گنهل گیری، دا موافقه جواز لری . خو دا موافقه دفسخ کیدو ابلاغ دمینخه نه وری ، مگر دا چه دواپو خواوو په لیکلی توگه ور بانندی موافقه کری وی .

ماده ۷۴۳ -

(۱) که په مالی اعیانو بانندی وارد دمعاضوی عقد فسخ شی په هفی مرتب التزام ساقطیری، په دی صورت کبنی دهغه عوض تسلیمول چه دعقد په وسیله ثابت شوی نه لازمیری .

(۲) او که عوض تر مخه ورکول شوی وی دهفی په بیرته ورکولو او که بیرته ورکول بی ممکن نه وو ، په ضمان حکم گیری .

ماده ۷۴۴ -

که په مالی معاوضو کبنی د عقد موضوع دهفی دخبستن په لاس کبنی هلاکه شوه، عقد فسخ گیری، او که عوض قبض شوی وو نوبلی خواته دهفی بیرته ورکول هرو مرودی ، عام له دی چه داهلاک دمالک په ارادی صورت موندلی وی یا دهغه دارادی دباندی .

ماده ۷۴۵ -

دمعاوضو په عقدونو کبنی که متقابله التزامونه یوله بله وروسته وی، نو دوروستنی التزام خاوند کولی شی ترهفی وخته دخپل التزام دتنفیذیدو

مقابل به اجرای وجایب خود اقدام نکرده ، امتناع ورزد .

ماده ۷۴۶ -

هرگاه اجرای وجایب طرفین در عقود معاوضه در وقت واحد لازم باشد ، طرفین می توانند درعین وقت موضوع تعهد را بیکدیگر تسلیم نموده و یا آنرا نزد شخص عادل بگذارند ، تا هر یک حق خود را در وقت واحد تسلیم گردد .

جزء دوم - اقاله

ماده ۷۴۷ -

طرفین می توانند عقد را بعد از انعقاد آن برضایت خود اقاله نمایند . اقاله موجب انحلال عقد می گردد .

ماده ۷۴۸ -

تعاطی ، قایم مقام ایجاب و قبول بوده ، اقاله با آن صحیح پنداشته میشود .

ماده ۷۴۹ -

ثبات وجود موضوع عقد هنگام اقاله حتمی می باشد . اگر موضوع عقد قبل از اقاله هلاک شود ، اقاله باطل می گردد . در صورتیکه قسمتی از موضوع عقد هلاک گردد ، اقاله در مورد باقی مانده صحیح پنداشته میشود .

سخه خان وژ غوری ترخوچه بلی خوا خپل التزام نه وی ترسره کړی .

ماده ۷۴۶ -

که معاوضو په عقدونو کښی ددواړو خواوو التزامونه په یوه وخت کښی واجب التنفیذوی ، د عقد دواړه خواوی کولی شی چه دالتزام موضوع په یوه وخت کښی یوبل ته تسلیم کی او یایی دواړه یوه عادل شخص ته ورکی ترخو چه هریو خپل حق پپه یوه وخت کښی تسلیم شی .

دوهم جزء - اقاله

ماده ۷۴۷ -

د عقد دواړه خواوی پخپله رضا کولی شی چه عقد اقاله کی ، اقاله د عقد دمنحلیدو موجب گرخی .

ماده ۷۴۸ -

اقاله په هغه یوتربله ورکولوسره چه دایجاب او قبول قایم مقام گرخی ، صحیح ده .

ماده ۷۴۹ -

داقالی په وخت کښی د عقد د موضوع قیام او شته والی هر ورو دی ، که د عقد موضوع د اقالی تر مخه هلاکه شی اقاله باطلیږی ، که د عقد موضوع یوه برخه هلاکه شی ، نو اقاله په پاتی موضوع کښی صحیح کښل کیږی .

ماده ۷۵۰-

اقاله دعقد دواپرو خواوو په باره کښی دفسخ حکم لری، او ددریم شخص په باره کښی نوی عقد گڼل کیږی .

ماده ۷۵۰ -

اقاله در مورد متعاقدين حکم فسخ را داشته و در برابر شخص ثالث، عقد جديد شناخته میشود .

دوهم قسمت

خانگړی اراده

ماده ۷۵۱-

دعقد پوری ټول مربوط حکمونه په خانگړی ارادی تطبیق کیږی، مگر په هغه حالت کښی چه دالتزام دپیدا کیدو دپاره ددوه مطابقو ارادو دوجود دضرورت پوری تعلق پیداکی .

قسمت دوم

اراده انفرادی

ماده ۷۵۱ -

اراده انفرادی تابع تمام احکام مربوط به عقد می باشد، مگر در احوالیکه وجود توافق اراده دوطرف برای ایجاد تعهد، حتمی پنداشته شود .

ماده ۷۵۲-

دخانگړی ارادی خاوند په هغه حالونو کښی چه قانون پری حکم کوی، ملزم گڼل کیږی .

ماده ۷۵۲ -

صاحب اراده انفرادی، مطابق باحکام قانون ملزم شناخته میشود.

ماده ۷۵۳-

خانگړی اراده کله دالتزام یا دوعدی دپیدا کیدو سبب گرخی او کله دملکیت دپیدا کیدو یا ساقطیدو موجب گرخی یا دتصرف داجازی کولو، او کله دیوه خیار داستعمال موجب گرخی .

ماده ۷۵۳ -

اراده انفرادی احياناً سبب ایجاد تعهد یا وعده گردیده و احياناً موجب کسب یا اسقاط ملکیت و یا اجازه برای تصرف و احياناً استعمال یکی از خيارات می گردد .

ماده ۷۵۴-

وعدده دهغه شی څخه عبارت ده چه شخص یی په خپل ځان بانندی دبل چا دپاره په راتلونکی زمانه کښی لازمه

ماده ۷۵۴ -

وعدده عبارت است از الزامیکه شخص در برابر غیر بر نفس خود در زمان آینده بوجود آورده و تعهد

فوری را افاده نمی کند. وعده‌احیاناً بر عقد و احیاناً بر عمل واقع می‌گردد.

ماده ۷۵۵ -

وعده دهنده تا وقتیکه وفات نه نموده یا مفلس نگردیده است، بایفای وعده مکلف می‌باشد.

ماده ۷۵۶ -

شخصیکه در برابر انجام عمل معین باعطای جایزه وعده کرده باشد، مکلف است جایزه وعده شده را به شخصیکه آنرا انجام داده است اعطاء نماید، گرچه عمل بدون در نظر داشت وعده انجام شده باشد.

ماده ۷۵۷ -

هرگاه وعده دهنده، مدتی را برای انجام عمل تعیین نکرده باشد، می‌تواند قبل از آنکه شخص عمل معینه را انجام داده باشد. از وعده‌اش رجوع نماید. مطالبه جایزه وعده داده شده، بعد از سه ماه از تاریخ اعلان رجوع از وعده قابل سمس نمی‌باشد.

وی، او التزام فی الحال لازمی. وعده کله به عقد او کله به عمل واقع کیزی.

ماده ۷۵۵ -

ترخو چه وعده کونکی می‌یا مفلس نه شی بخیله وعده ملزمدی.

ماده ۷۵۶ -

که خوک دچاسره دیوه تا کالی کار په سرته رسولو سره دجایزی وعده وکی نوکله چه کار ترسره شی کار کونکی ته دجایزی په ورکولو مکلف دی، که څه هم بی له دی چه وعده په نظر کبنی و نیول شی کار ترسره شی.

ماده ۷۵۷ -

که وعدی ورکونکی دکار دسره کولو دپاره مده نه وی تا کالی، پخواله دی چه شخص تا کالی کار ترسره کی وعده کونکی دخپل وعدی څخه گرځیدای شی. که خوک دوعدی کپی شوی جایزی غوښتنه دوعدی څخه درجوع کولو داعلان دنیته تردری میاشتو پوری، ونه کی بیایسی داغوښتنه نه اوریدله کیزی.

دريم فصل
قانونى واقعى
لمړى قسمت
مضر فعل

لمړى مبحث - هغه فعل چه په
مال واقع كيرى
لمړى فرعه - تلفه ول
ماده ۷۵۸ -

فصل سوم
حوادث قانونى
قسمت اول
فعل مضر
مبحث اول - فعليكه برمال واقع
ميشود

فرع اول - اتلاف
ماده ۷۵۸ -

شخصيكه مال غير را تلف نمايد،
بضمان ضرر ناشى از آن مكلف
ميباشد .

هرخوك چه دچا مال تلف كسى
دضرر په ضمان مكلف كيرى .

ماده ۷۵۹

شخصيكه مال غير را خواه در
تصرف خودش باشد يا امين او، قصداً
ويا بغير قصد تلف نمايد ، بضمان
ضرر ناشى از عمل خود مكلف
شناخته ميشود .

که خوك دچا مال تلف كى عامله
دى چه مال دمالك په لاس كى وى
يا دهغه دامين ، په قصد سره وى
او كه بى قصده ، دخپل فعل خخه
دييدا شوى ضرر په ضمان مكلف
دى .

ماده ۷۶۰

طوريكه ايجاد ، سبب اتلاف موجب
ضمان ميگردد ، قصور در تهيه
وسايل ممكنه رعايت احتياط ، نيز
ضمان ضرر را لازم مى گرداند .

لكه چه دتلفولو دسبب پيدا كول
دضمان موجب گرځي ، همدارنگه په
لازمى وسايلو كينسى چه پاملرنه بى
امكان لرى، قصور هم دضمان موجب
گرځي .

ماده ۷۶۱ -

درصورت اتلاف كلي ، ضمان مال
طوركامل و در صورت اتلاف جزئى،

۷۶۱ - ماده
که ټول مال تلف شوى وو نوټول
ضمان او که تلف جزئى وو نوکوم

ضمان نقصانیکه بر قیمت مال عاید گردیده است ، بر ذمه تلف کنندنده لازم می گردد .

ماده ۷۶۲ -

هرگاه صغیر ممیز یا غیر ممیز و یا شخصیکه تابع حکم صغیر غیر ممیز پنداشته شود ، مال غیر راتلف نماید ، ضمان مال تلف شده ازمال متعلق بخود وی لازم می گردد . در صورت نداشتن مال تازمان دا را شدن وی مهلت داده میشود . ولی وصی و قیم بضمان مال تلف شده مکلف پنداشته نمیشود ، مگر در صورتیکه محکمه آنها را بضمان مال مکلف سازد ، درین صورت حق رجوع آنها برتلف کنندنده محفوظ می باشد .

ماده ۷۶۳ -

در صورت اجتماع مباشر و متسبب ، هر یکی از آنها که متعددی یا معتمد باشد ، ضامن شناخته میشود . در صورت اشتراك هر دو مشترکا به تادیه ضمان مکلف پنداشته میشوند .

ماده ۷۶۴ -

متسبب ضرر وقتی مکلف به تادیه ضمان پنداشته میشود که فعل او منجر به وقوع ضرر شده باشد .

نقصان چه مال ته پیدا شوی به تلفه ورنگی دهنی ضمان لازمیری .

ماده ۷۶۲ -

که ممیز صغیر یا نا ممیز صغیر او یا هغه خوک چه دهغه به حکم کنبی دی دبل چا مال تلف کی دهغه دخیل مال شخه دتلف کولو ضمان لازمیری ، که یی مال نه لرلو نو دشتمنی پوری ورته مهلت ورکول کیری . ولی ، وصی او قیم دتلف شوی مال به ضمان نه مکلف کیری مگر به هغه صورت کنبی چه محکمه یی دمال به ضمان مکلف کی به دی حالت کنبی ولی ، وصی او قیم کولی شی دهغه چاله خوا چه ضرر واقع شوی پری رجوع وکی .

ماده ۷۶۳ -

که به یوه ضرر کنبی مستقیم ضرر رسوونگی او متسبب یو خای شی نو هر یو چه تعدی کری وی یا متعدی وی ، ضامن گنل کیری . که دواړه شریک و ونوبه شریکه دضمان به ورکولو مکلف گنل کیری .

ماده ۷۶۴ -

دضرر متسبب هغه وخت دضمان به ورکولو مکلف گنل کیری چه دفعل شخه یی ضرر پیدا شوی وی .

دوهمه فرعه - غصب
ماده ۷۶۵

(۱) غصب وونکی دهغه څه په بیرته ور کولو مکلف دی چه یسی اخستی دی .

(۲) که دغصب په اثر، ضرر ورسید، غصب وونکی دغصب په ځای کښی دعین غصب شوی مال په بیرته ورکولو او دضرر په تعویض مکلف دی .

ماده ۷۶۶

که غصب شوی مال دغصب وونکی له خوا استهلاک شی ، یا ټول یا ځینی ټی ورسره هلاک شی یا دهغه دتیری په اثر یابی دتیری کولو تلف شی، دغصب شوی مال ضامن گنل کیږی.

ماده ۷۶۷

که غصب شوی مال دغصب وونکی سره تغییر وکی نو هغه څوک چه ورڅخه مال غصب شوی، اختیار لری چه عین غصب شوی مال دضرر دتعویض سره اخلی یا دغصب وونکی څخه ضمان غواړی .

ماده ۷۶۸

دغصب شوی مال زواید دهغی دمالک پوری تعلق لری ، په هغه صورت کښی چه زواید هلاک شی یا دغصب وونکی له خوا استهلاک شی

فرع دوم - غصب
ماده ۷۶۵

(۱) غاصب برد آنچه غصب نموده مکلف می باشد .

(۲) اگر ضرری باثر غصب عاید گردد، مرتکب بر علاوه رد عین مال مفصوبه در محل غصب، به جبران خساره نیز مکلف می باشد .

ماده ۷۶۶

در صورتیکه مال مفصوبه از طرف غاصب استهلاک گردد و یا کل یا بعضی آن نزد وی هلاک شود و یا به سبب تعدی یا بدون تعدی وی تلف گردد ، بضمان مال مفصوبه مکلف دانسته میشود .

ماده ۷۶۷

هرگاه مال مفصوبه نزد غاصب تغییر نماید ، مفصوبمنه می تواند، عین مال مفصوبه را با جبران خساره عاید یا ضمان آنرا از غاصب مطالبه نماید .

ماده ۷۶۸

زواید مال مفصوبه متعلق بمالك آن بوده ، در صورتیکه زواید هلاک گردد یا از طرف غاصب استهلاک

نو غصب وونکی دهغی په ضمان ورکولو مکلف دی .

ماده - ۷۶۹

ماده ۷۶۹ -

(۱) - که غصب شوی مال عقار وی نو غصب کوونکی دهغی په بیرته ورکولو ، سره دمثلی اجوری سره دهغی خاوند ته مکلف دی .

(۲) که غصب وونکی په عقار کښی بنا آباده کړی وی او یایی ونی کرلی وی ، مالک کولی شی چه ونی اوبنا ونړه وی اویا که غصب وونکی موافقه وکی دهغی دنړه ول شوی قیمت ورکی .

(۳) که عقار تلف شو یایی قیمت نقصان پیدا کړو که څه هم غصب کوونکی تیری نه وی کړی ، ضمان ورباندي لازمیری .

ماده - ۷۷۰

ماده ۷۷۰ -

دغصب کووونکی غصب کوونکی دغصب کوونکی حکم لری ، که یی غصب شوی مال تلف که او یایی په لاس کښی هلاک شو ، دواړه غصب کوونکی دهغه چا په مقابل کښی دتضمین په ورکولو مکلف دی چه مال یی غصب شوی وی .

ماده - ۷۷۱

ماده ۷۷۱ -

که دغصب کوونکی ، غصب - کوونکی غصب شوی مال لمرنی غاصب ته بیرته ورکړو نو پخپله

شود ، غاصب بضمن آن مکلف می باشد .

(۱) هرگاه مال مقصوبه عقار باشد ، غاصب برد آن به مالک یا اجرت مثل آن مکلف می باشد .

(۲) در صورتیکه غاصب در عقار بنا آ باد نموده باشد و یا اشجار غرس کرده باشد ، مالک می تواند اشجار و بنا را قلع نماید ، و یا قیمت آنها را در صورت موافقه غاصب مقلوعاً بپردازد .

(۳) در صورت تلف شدن عقار یا وارد شدن نقض بر قیمت آن ، گرچه غاصب متعدی نباشد ، بضمن مکلف می گردد .

حکم ، غاصب غاصب ، ما نند حکم غاصب می باشد ، در صورتیکه مال مقصوب نزد وی تلف گردیده یا آنرا اتلاف نماید ، هر دو غاصب در برابر مقصوب منه مکلف بضمن میباشند .

هرگاه غاصب دوام مال مقصوب رابه غاصب اول رد نماید ، تنها خود

وی بری الزمه گردیده و در صورت رد مال به مقصوب منه، هردو غاصب بری الزمه شناخته میشوند .

ماده ۷۷۲ -

هرگاه غاصب مال مقصوبه را معاوضه یا تبرع نماید که در نتیجه آن تمام یا قسمتی از مال منذ کور تلف گردد ، غاصب و متصرف الیه هردو مسئول شناخته شده ، مقصوب منه می تواند از هر یکی که خواسته باشد ، ضمان مال را مطالبه نماید .

ماده ۷۷۳ -

آنچه در ازاله تصرف مساوی غصب باشد ، تا بع حکم غصب می گردد .

مبحث دوم - فعلیکه بر نفس واقع میشود

ماده ۷۷۴ -

شخصیکه مرتکب فعل مضر از قبیل قتل ، جرح ، ضرب و یا دیگر انواع اذیت بر نفس گردد ، به جبران خساره وارده مکلف میباشد .

ماده ۷۷۵ -

شخصیکه به سبب جرح یا هر عمل مضر دیگر موجب قتل یا وفات

بری الزمه کیزی ، که بی هغه چاته ورکرو چه مال بی غصب شوی، نو دواړه غصب کوونکی بری الزمه کیزی.

ماده ۷۷۲ -

که غصب کوونکی ، غصب شوی مال معاوضه یا تبرع کی، او دهغی په نتیجه کښی ټول یا یوه برخه مال تلف شی نود متصرف الیه سره یو ځای ضامن گڼل کیزی ، دچاڅخه چه مال غصب شوی، کولی شی چه دهریو څخه چه بی زړه وی دمال ضمان وغواړی .

ماده ۷۷۳ -

کوم شی چه دتصرف په لری کولو کښی دغصب سره مساوی وی، دغصب حکم لری .

دوهم مبحث - کوم فعل چه په نفس واقع کیزی

ماده ۷۷۴ -

که څوک پر نفس باندي د ضرر رسوونکی فعل ارتکاب کوونکی شی لکه قتل، زخم، وهل او داډیت نوری نوعی، نوکوم ضرر بی چه رسولی دهغی په تعویض ورکولو مکلف دی .

ماده ۷۷۵ -

که څوک دزخمیکیدو یا ببل هر مضر عمل په سبب دبل چا دقتل یا مرگ موجب وگرځی نو دهغه اشخا صو

شخص گردد ، در برابر اشخاصیکه نفقه آنها بدوش متوفی بوده و بائر قتل یا وفات از آن محروم شده اند ، بتأدیه ضمان مکلف می باشد .

مبحث سوم - احکام مشترك
ماده ۷۷۶

هرگاه بائر خطاویا تقصیر ضرر ری بغیر عاید گردد ، مرتکب بجبران خساره مکلف می باشد .

ماده ۷۷۷ -

هرنوع تعدی ایکه از آن ضرری بغیر از اضرار مندرج مواد فوق به شخص دیگری عاید گردد ، مرتکب بجبران خساره مکلف می باشد .

ماده ۷۷۸ -

(۱) جبران خساره شامل سنجش ضرر معنوی نیز می باشد .

(۲) اگر به سبب وفات شخصیکه مورد تعدی واقع گردیده ، ضرر معنوی به زوج و اقارب وی عاید گردد ، محکمه می تواند برای زوج و اقارب تادرجه دوم بجبران خساره حکم نماید .

(۳) جبران خساره ناشی از ضرر معنوی ، بغیر انتقال نمی کند ، مگر اینکه مقدمات آن باسناد موافقه طرفین و یا حکم قطعی محکمه تعیین شده باشد .

دنفقی به تعویض مکلف دی چنه دهفوی نفقه دمهه شوی په غاړه وه او دهفی څخه دقتل یا مرگ په سبب محروم شو .

دریم مبحث - شريك حكومونه
ماده ۷۷۶

که څوک په خطا یا تقصیر بل چاته ضرر ورسوی ، په تعویض ورکولو مکلف دی .

ماده ۷۷۷ -

په غیر دهغه ضررونو څخه چه تر مخه ذکر شو ، هر نوع تیری چه دهفی څخه بل چا ته ضرر ورسیری ، ارتکاب کوونکی په تعویض ورکولو مکلف دی .

ماده ۷۷۸ -

(۱) تعویض ورکول دمعنوی ضرر سنجولوته هم شامل دی .

(۲) که په چاتیری وشي او مړشي او دهفی په سبب بنځي یا دهغه خپلوانو ته معنوی ضرر ورسیری ، محکمه کولی شي چه بنځي او تر دوهمی درجی پوری خپلوانو ته دتعویض په ورکولو حکم وکي .

(۳) دمعنوی ضرر څخه پیدا شوی تعویض بل چا ته نه نقلیږي مگر دا چه اندازه یی ددواړو خواوو په موافقه یا دمحکمی په قطعی حکم ټاکل شوی وی .

ماده - ۷۷۹

محکمه به تعویض در سیدلی ضرر په تناسب ټاکی، په دی شرط چه ذکر شوی ضرر په مستقیمه توگه دمضر فعل څخه پیدا شوی وی .

ماده - ۷۸۰

که دمحکمی سره دتعویض— داندازی ددقیقو ټاکلو امکانات موجود نه وو، نوکولی شی چاته چه ضرر رسیدلی دتعویض دټاکلو په باره کښی دهغه دپیا غوښتنی حق تری—وی معقولی مدی پوری وساتی .

ماده - ۷۸۱

محکمه به دتعویض دور کولو— طریقه دحانونو دپه نظر کښی نیولو سره ټاکی، دتعویض ورکولو په قسطونو یا دمرتبو عایداتو په صورت کیدای شی، په دی حالت کښی جواز لری چه پوروی دتا مینا توپه ورکولو مکلف شی .

ماده - ۷۸۲

هغه چاته چه ضرر رسیدلی او دخپلی خطا په سبب در سیدلی ضرر په پیدا کیدو یاز یاتیدو کښی گډون ولری، محکمه کولی شی چه دتعویض اندازه کمه کی او یا پری بیخی حکم ونه کی .

ماده ۷۷۹ -

محکمه جبران خساره را بتناسب ضرر عایده تعیین می نماید، مشروط براینکه ضرر مذکور مستقیماً از فعل مضر نشأت کرده باشد .

ماده ۷۸۰ -

هرگاه امکانات تعیین دقیق مقدار جبران خساره نزد محکمه میسر نباشد، می تواند حق مطالبه تجدید نظر را در مورد تعیین مقدار جبران خساره، در خلال مدت معقول برای متضرر حفظ نماید .

ماده ۷۸۱ -

طریقه جبران خساره با رعایت احتیاط از طرف محکمه تعیین می - گردد، جبران خساره بصورت اقساط یا عواید مرتب پر داخه شده می - تواند، که در این صورت مکلف ساختن مدیون بدادن تأمینات جواز دارد .

ماده ۷۸۲ -

هرگاه متضرر نسبت خطای خود در ایجاد و یا تزئید ضرر عایده اشتراک داشته باشد، محکمه می - تواند مقدار جبران خساره را تقلیل داده یا اصلاً به آن حکم ننماید .

۷۸۳- ماده

که څوک ثابتہ کی چه رسیدلی ضرر بی دهغه دمدا خلی دبا ندنی سبب څخه پیدا شوی ، یا دغیر مترقبه حادثی یا دمجیره سببونو څخه پیدا شوی یا پخپله دضرر رسیدلی دخطا یا دبل چا له خوا پیدا شوی، په ضمان نه مکلف کیږی مگر دا چه قانون یا ددواړو خواوو موافقه دهغی په خلاف حکم وکی.

ماده ۷۸۳ -

هرگاه شخصی ثابت نماید که ضرر عایدہ ناشی از سبب خا رجبی بدون مداخله وی یا از حادثه غیر مترقبه یا ناشی از اسباب مجبره بوده و یا به سبب خطای شخص متضرر یا از غیر نشأت کرده است، بضمان مکلف نمی گردد . مگر اینکه قانون یا موافقه طرفین بخلاف آن حکم نماید .

۷۸۴- ماده

(۱) ضرورت دضرورت په اندازی ټاکل کیږی .
(۲) که څوک دخپل خان یا مال څخه یا دبل چا دخان یا مال څخه دمشروعی دفاع په حالت کښی دضرر ارتکاب کوونکی شی، مسئول نه گنل کیږی خو په دی شرط چه په دفاع کښی یی دضروری اندازی څخه تیری نه وی کړی ، دهغی په غیر دداسی تعویض په ورکولو مکلف دی چه عدالت یی تقاضا کوی .

ماده ۷۸۴ -

(۱) ضرورت بقدر ضرورت ، تعیین می شود .
(۲) شخصیکه در حالت دفاع مشروع از نفس یا مال خود و یا نفس یا مال شخص دیگری مر تکب ضرر گردد ، مسئول پنداشته نمی شود. مشروط بر اینکه در دفاع از قدر ضرورت تجاوز نکرده باشد ، در غیر آن به جبران خساره عادلانه مکلف میگردد .

۷۸۵- ماده

شدید ضرر په خفیف ضرر زائل کیږی. که څوک دخپل خان دساتنی دپاره دهغه ضرر څخه چه ده ته رسیدلی دی بل چا ته ډیر ضرر ورسوی ، دهغه تعویض په ورکولو چه محکمه یی عادلانه وگنهی محکوم کیږی.

ماده ۷۸۵ -

ضرر شدید با ایراد ضرر خفیف دفع می گردد . شخصیکه جهت حمایه نفس خود بیشتر از ضرریکه باو رسیده بغیر ضرر برساند ، به جبران خساره ایکه محکمه آنرا عادلانه پندارد ، محکوم میگردد .

۷۸۶- ماده

خاص ضرر دعای ضرر دلری کولو
دپاره منل کپیری .

ماده ۷۸۶ -

ضرر خاص ، جهت دفع ضررعام
تحمل می گردد .

۷۸۷- ماده

(۱) فعل فاعل ته مضافیری نه
آمرته ، مگر دا چه فاعل مجبوره
شوی وی . په فعلی تصرفونو کنبی
یواخی پوره زور ، دا اعتبار و پرمجبوریت
گنل کپیری .

ماده ۷۸۷ -

(۱) فعل بفاعل آن نسبت داده
میشود نه به آمر ، مگر اینکه فاعل
مجبور گردیده باشد . در تصرفات
فعلی تنها اگرآه تام ، مجبور ریت
معتبر پنداشته میشود .

(۲) دعمومی خدمتونو موظف چه
بل چا ته ضرر ورسوی هغه وخت
مسئول نه گنل کپیری چه هغه یسی
دخپل داسی آمر په امراجراء کپری
وی چه اطاعت یی لازم دی او یایی
په وجوب عقیده ولری ، او لایته کی
چه دکوم عمل ارتکاب کونکی شوی
دی ، دهغه په عقیده مشروع وو او
لایته کی چه اعتقاد یی په معقولو
سببونو بنا وو او پخپل عمل کنبی یی
دپوره احتیاط خخه کار اخستی دی .

(۲) موظف عام از فعلی که غیر
را متضرر ساخته و قتی غیرمسئول
پنداشته میشود که آنرا باساس امر
آمری که اطاعت امر وی واجب بوده
ویا بموجب آن اعتقاد داشته باشد ،
اجراء نماید .

۷۸۸- ماده

دضرر رسول او دضرر مقابله په
ضرر جواز نه لری ، همدارنگه ضرر
دهغی په مثل نه زانلیبری .

ماده ۷۸۸ -

رساندن ضرر و مقابله ضرر باضرر
جواز ندارد ، همچنان ضرر بامثل
آن رفع نمی گردد .

۷۸۹- ماده

که دمضر فعل مسؤل کسان
دیروی نو دضرر دتعویض په الزام
کنبی متضامن دی او مسئولیت
دهغوی ترمنخ مساوی دی مگر که

ماده ۷۸۹ -

هرگاه مسئولین فعل مضر ،
متعدد باشند ، درجبران خساره
مسئولیت مساوی دارند . مگر اینکه

قاضى به تمويض كښى دهریوه-حصه وټاكله .
قاضى حصه هر كښام را در جبران خساره تعیین نماید .

خلورم مبحث - دبل دعمل څخه مسئولیت

۷۹۰- ماده

ماده ۷۹۰ -

پلار اونیکه بالترتیب دهغه ضرر دتمویض په ورکولو مکلف دی چه صغیر نه صادر شوی، پلار اونیکه کولی شی چه ثابت کی چه دخارنی وظیفه یی تر سره کړی، نو پهدی حالت کښی دمسئولیت څخه خلاصیږی یا دا چه ضرر دخارنی دوجیبی دادا کولو سره هم هرورور واقع کیله .

۷۹۱- ماده

ماده ۷۹۱ -

(۱) که څوک دقانون په حکم یا دموافقی په اساس دیو شخص دظنارت مکلفیت په غاړه ولری، کوم شخص چه دهغه دظنارت لاندی دی، لکه صغیر او لیونی نودهغه دمضرو کارونو مسئول گڼل کیږی .

(۲) استخدام کوونکی دخپل لاس لاندی استخدام شوی شخص دهغه کارونو مسؤل دی، چه دوظیفی داجراء کولو په وخت کښی دهغه دغیر مجاز کار په سبب او یا دهغی په سبب واقع کیږی. مگرداچه موافقه یا قانون بل رنگه صراحت ولری .

(۱) شخصیکه بحکم قانون یا موافقه ، مکلفیت نظارت شخص را داشته باشد ، از لهمال مضره ، شخص تحت نظارت خود ، ما ننډ صغیر و مجنون ، مسئول پنداشته میشود .

(۲) استخدام کننده از ضرریکه از طرف شخص تحت استخدام وی به سبب عمل غیر مجاز حین اجرای وظیفه و یا به سبب آن واقع میگردد، مسئول پنداشته میشود . مگر اینکه قانون و یا موافقه طور دیگر ی تصریح نماید .

۷۹۲- ماده

هغه څوك چه دېل دعمل مسئول دی ، كړ لى شى چه دخپل ور كول شوى ضمان دخپل تابع څخه وغواړى .

ماده- ۷۹۲

مسئول از عمل غير ، مى تواند جبران خساره اى را كه پرداخته است، از عامل مطالبه نمايد .

څخه مسئوليت

پنجم مبحث - دحيوان او شيانو

واشياء

۷۹۳- ماده .

كومه جنائى حادثه چه دحيوان څخه پيدا كېږى مسئوليت نه لرى ، مالك هغه وخت دحيوان دضرر رسولو مسئول دى چه ثابت شى چه دهغه له خوا دحادثي دواقع كېدو دمخ نيوى دپاره لازم احتياط نه وو نيول شوى .

ماده ۷۹۳ -

حادثه جنائى ايكه ازحيوان بوقوع ميرسد ، مسئوليت بار نمى آرد .

۷۹۴- ماده

كه مالك خپل حيوان وليدلو چه دېل چا مال ته ضرر رسوى او منعى يى نه كه ، يا دخپل حيوان دعيب څخه خبر وو او دهغى ساتنه يى ونه كړه ، ضمان گنل كېږى .

مالك وقتى مسئول جبران خساره عايمه از حيوان مى گردد كه عدم اتخاذ احتياط لازم از طرف وي ، برآى جلوگیری از وقوع حادثه ثابت گردد .

ماده ۷۹۴ -

هرگاه مالك ، حيوان را در حال رساندن ضرر بمال غير دیده و آنرا جلوگیری ننماید و یا از عيب حيوان آگاه بوده و آنرا محافظت نكرده باشد ، مسئول پنداشته ميشود .

۷۹۵- ماده

كه څوك خپل حيوان دچا په ملكيت كښى بى دهغه داجازى داخل كى ، درسيديلى ضرر ضمان گنل كېږى .

ماده ۷۹۵ -

هرگاه شخص حيوانى را در ملك غير بدون اجازه وي داخل نمايد ، بضمان عايمه مكلف مى باشد .

۷۹۶- ماده

(۱) دعمارث ساتونكى كه څه هم دهغى مالك نه وي دنړيدو څخه ، ان ضرر ناشى از انسهلام

ماده ۷۹۶ -

(۱) محافظ عمارت گرچه مالك آن

باآنکه انهدام جزئی باشد ، مسئول پنداشته میشود .
مگر اینکه ثابت گردد که انهدام به سبب اهمال در صیانت نبوده یا به اثر کهنه بودن عمارت یا عیب آن صورت گرفته است .

(۲) اگر شخصی از ناحیه عمارت شخص دیگری مواجه بخطر باشد ، می تواند اتخاذ تدابیر لازم را جهت دفع خطر از مالک آن مطالبه نماید ، در صورت عدم اقدام مالک ، او می تواند بعد از حصول اجازه محکمه ، بحساب مالک باتخاذ چنین تدابیر اقدام نماید .

ماده ۷۹۷ -

شخصیکه حالات تخنیکی یا دیگر اشیایی را در اختیار داشته باشد که جلو گیری از تولید ضرر آنها مستلزم توجه خاص باشد ، در صورت وقوع ضرر از اشیاء وآلات مذکور ، مسئول شناخته می شود .
مگر اینکه ثابت نماید در جلو گیری از وقوع ضرر احتیاط کافی را بکار برده است . احکام خاصیکه در زمینه بعداً وضع گردد نیز رعایت میگردد .

دبیدا شوی ضرر که خه هم نپیدل جزئی وی مسئول گنل کیزی ، مگر داچه ثابته شی چه نپیدل دساتنی داهمال په سبب یا دعمارل دزوروالی یا دهفی دعیب په سبب صورت موندلی .

(۲) که خوک دبل چا دعمارل له پلوه دخطر سره مخامخ وی ، کولی شی چه دهفی دمالک خخه ، دخطر دمخ نیوی دپاره دلزامو تدبیرونو دنیولو غوښتنه وکی ، که مالک دا غوښتنه ونه منله نو هغه کولی شی دمحکمی داجازی دحاصله ولو وروسته دمالک په حساب دداسی تدبیرونو نیولو ته اقدام وکی .

ماده ۷۹۷ -

که خوک تخنیکی آلی یا داسی نور شیان په اختیار کښی ولری چه دهفی دضرر دبیدا کیدو دمخ نیوی دپاره خاصه پام لرنه لازم وی ، که دذکر شوو آلو او شیانو خخه ضرر واقع شو مسئول گنل کیزی مگر داچه ثابته کری چه دضرر واقع کیدو دمخ نیوی دپاره بی دپوره احتیاط خخه کار اخستی . کوم خاص احکام چه په دی باره کښی وروسته وضع کیزی هم دمراعت وړ دی .

۷۹۸- ماده

دتعویض دعوی چه دهر نوع مضر فعل خخه پیدا شوی وی چاته چه ضرر رسیدلی، ضرر او دضرر رسوونکی بانندی یی علم پیدا کیری وی ددری کلونو دتیریدو وروسته، نه اوریدله کیزی، همدارنگه په ټولو حالو کبئی دمضر فعل دواقع کیدودنیتی خخه دپنځلسو کلونو وروسته نه اوریدله کیزی .

۷۹۹- ماده

هرخوك كه څه هم غیر ممیز وی یی دمشروع سبب خخه دبل په ضرر خان ته گته حاصله کی، دهضی گتی په حدودو کبئی چه خان ته یی رسولی ده چاته چه ضرر رسیدلی دتعویض په ور کولو مکلف دی، که څه هم دا گته دوام ونه کی .

دوهم قسمت

گته ور فعل

لمړی مبحث- ناحقه ورکول

۸۰۰- ماده

کهخوك يوشی په دی گمان بل چاته ورکی چه رابانندی واجب دی بیا ثابته شی چه ورکول یی ور بانندی واجب نه دی، نوکولی شی چه دهغه چا خخه یی بیرته واخلی چه ناحقه ئی اخستی دی .

۷۹۸- ماده

دعوی جبران خساره ناشی از هر نوع فعل مضر بعد مرور سه سال، از تاریخ علم متضرر بوقوع ضرر و شخصیکه ضرر را عاید نموده، همچنان در تمام احوال بعد مرور (۱۵) سال از تاریخ وقوع فعل مضر شنیده نمی شود .

۷۹۹- ماده

هرگاه شخص، گرچه غیر ممیز باشد، مفادی را بدون سبب مشروع بضرر شخص دیگری کسب نماید، در حدود آنچه کسب نموده به تادیبه جبران خساره، برای متضرر مکلف می باشد .

قسمت دوم

فعل مفید

مبحث اول - پرداخت بدون حق

۸۰۰- ماده

شخصیکه شی ای را بگمان اینکه پرداخت آن بر او واجب است، بدیگری بیردازد و بعلا ثابت گردد که پرداخت آن بر او واجب نبوده است، می تواند از وی رد آنرا مطالبه نماید .

۸۰۱- ماده

(۱) که داهلیت نقصان لرونکی یوشی چه مستحق یی نه دی تسلیم شی، یواخی دهغه شی به بیرته ورکولو مکلف دی .

(۲) که داهلیت دنقصان لرونکی عقد باطل شی نو یواخی دهغه شی په بیرته ورکولو مکلف دی چه دعقد دتفیزد په سبب یی تر لاسه کړی دی .

ماده ۸۰۱ -

(۱) هر گاه شخص ناقص اهلیت شی اذرا که مستحق آن نیست تسلیم گردد، برد آنچه کسب نموده مکلف پنداشته می شود .

(۲) اگر عقد ناقص اهلیت باطل گردد ، برد آنچه به سبب تسفیزد عقد کسب نموده ، مکلف می باشد .

۸۰۲- ماده

که دنا مستحق شخص بد نیت دشی دتسلیمیدو په وخت کنبی یا ترهغی وروسته ثابت شی دمال په بیرته ورکولو علاوه دتسلیمیدو دوخته دحاصل شوی گتی او دهغه ضرر دتمویض سره چه دهغه دتصرف څخه پیداشوی، هم مکلف دی .

ماده ۸۰۲ -

هر گاه سوء نیت تسلیم شونده غیر مستحق هنگام تسلیمی شی یا بعد از آن ثابت گردد ، علاوه برد مال پیر داخت منفعت حاصل اوزمان تسلیمی و جبران خساره ناشی از تصرف ، مکلف می باشد .

۸۰۳- ماده

که چا یو شی دداسی التزام دتفیزد دپاره چه سبب یی نه وی متحقق شوی یا دتحقق څخه وروسته دمیځه تللی وی، بل چاته ورکړی وی دهغی دبیرته اخستلو غوښتنه جواز لری .

ماده ۸۰۳ -

آنچه بنا بر تفیزد تصدیکه سبب آن متحقق نشده یا بعد از تحقق اذرا بینرفته ، پرداخته شده باشد، مطالبه ردآن ، جواز دارد .

۸۰۴- ماده

که چیرته پور وړی خپل التزام دنیته درسیدو تر مخه تر سره کړی او نیته یی هیره کړی وی، نو هغه څه

ماده ۸۰۴ -

هر گاه مدیو ن قبل از رسیدن مو عد تادیه بدو ن علم بر آن، وجایب خود را ایفا نماید ، می

چه بی ور کپی دهفی دبیره اخستلو حق لری . سره ددی هم پور ور کوونکی کولی شی چه هغه خه بیرته پور وپی ته ورکی چه دمعلی تادیی په سبب بی گتهلی دی او دهغه ضرر سره متناسب وی چه پور وپی ته رسیدلی ، که التزام پیسی وی او پخوا دمدی خخه ورکول شوی وی ، پور ورکوونکی مکلف دی چه پور وپی ته په هغه نسبت تعویض ورکی چه ددی قانون په (۷۲۵) مادی کنبی پری تصریح شوی یا پری موافقه شوی ، دا تعویض یواخی دهفی مدی له درکه ور کول کیژی چه پاکل شوی مدی ته پا تی ده .

ماده ۸۰۵ -

۸۰۵ - ماده

(۱) هر گاه مدیون دین را به شخص دیگری تفویض نماید ، شخص مذکور بعد از تادیه دین بعضی داین اصلی قرار گرفته ومی تواند از مدیون مطالبه دین نماید .
(۲) اگر مدیون قبل از شخصیکه تادیه دین باو تفویض کرد یده دین را بپس دازد شخص مذکور می تواند رد دینی را که پرداخته است از مدیون یا داین اصلی مطالبه نماید .

(۱) که پور وپی دخپل پور ادا کول بل چا ته وسپارل ، اوذکر شوی شخص پور ادا که ، نود اصلی پور ور کوونکی په خای قرار نیسی او کول شی چه دپور وپی خخه پور وغواپی .

(۲) که پور وپی پخوا له هغه چا چه پور بی ورته سپارلی ، پور ادا کی ، نو چا ته چه پور سپارل شوی کولی شی کوم پور بی چه ادا کپی دهفی غوښتنه یا دپور وپی او یا دپور ور کوونکی خخه وکی .

۸۰۶- ماده

که خوګ د بېل چا پور بې د سپارلو څخه ادا کې ، پور د پور وړې د ذمې څخه ساقطېږي، که یې قبول کې او که یې قبول نه کې . په دې صورت کېنې د پور وړ کوونکې متبرع گڼل کېږي او په پور وړې درجوع حق نه لري، مگر دا چه د قرائنو څخه داسې معلومه شي چه د پور په ورکولو کېنې د پور وړ کوونکې گټه ده پایې بیخي د تبرع نیت نه لرلو .

۸۰۶- ماده

هرگاه شخصی دین شخص دیگری را بدون تفویض تادیه نماید، دین از ذمه مدیون ساقط می گردد. بقبولی یا عدم قبولی مد یون اعتبار داده نمیشود، درین صورت تادیه کننده متبرع شناخته شده حق رجوع را بمدیون ندارد، مگر اینکه از قرائن طوری معلوم گردد که در تادیه دین مصلحت تادیه کننده بود . یا وی اصلاً نیت تبرع را نداشته است .

۸۰۷- ماده

که خوګ د بېل چا مال بې له اجازې استعمال کې دهغې د گټو په ورکولو مکلف کېږي ، مگر دا چه ذکر شوی مال منقول وی او په بڼه نیت استعمال شوی وی .

۸۰۷- ماده

هرگاه شخصی مال شخص دیگری را بدون اجازه استعمال نماید، به تادیه منافع آن مکلف می گردد . مگر اینکه مال مذکور منقول بوده واستعمال کننده ذ را ی حسن نیت باشد .

۸۰۸- ماده

که د چا ملکیت د بېل چا د ملکیت سره داسې یو ځای شي چه جلاوالی یې بې د ضرره ممکن نه وی، نود کوم ملکیت قیمت چه کم وی د قیمت دادا کولو وروسته دهغه ملکیت تابع گڼل کېږي چه قیمت یې زیات دی .

۸۰۸- ماده

هرگاه ملك شخصى با ملك شخص دیگرى طوری متصل گردد که انفصال آن بدون ضرر غیر ممکن باشد ، ملکیکه قیمت آن کمتر است بعد از تادیه قیمت، تابع ملکى شناخته میشود که قیمت آن بیشتر باشد .

۸۰۹- ماده

هر خوګ که څه هم غیر ممیزوی بې د مشروع سبب څخه د بېل په ضرر

۸۰۹- ماده

هر گاه شخص گر چه غیر ممیز باشد، مفادی را بېل و ن سبب مشروع

خان ته گته حاصله کی ، دهفی گتهی په حدود دو کبني چه خان ته یسی رسولی ده ، چا ته چه ضرر رسیدلی دی، دتعویض په ورکولو مکلف دی که څه هم داگته دوامونه کی .

۸۱۰- ماده

بضرر شخص دیگر ی کسب نماید، در حدود آنچه کسب نموده بتادیه جبران خساره برای متضرر مکلف میباشد ، گر چه کسب مفاد ادا مه نداشته باشد .

۸۱۰- ماده

په ټولو ذکر شوو حالونو کبني کومه دعوی چه دبی سببه اکتساب څخه پیدا شوی وی دهفی نیتی څخه چه دپور ور کوونکی علم درجوع په حق پیدا شوی ددری کلونودتیریدو وروسته او درجوع دحق دشروع دنیته څخه دینخلسو کلونو پنه تیریدو ، نه اوریدله کیری .

دوهم مبحث - فضولی عقد

۸۱۱- ماده

دعوی ناشی از اکتساب بدون سبب در تمام احوال گذشته، بعد از انقضای مدت سه سال، از تاریخ علم داین بداشتن حق رجوع و علم انقضای مدت (۱۵) سال از تاریخ آغاز حق رجوع شنیده نمی شود .

مبحث دوم - عقد فضولی

۸۱۱- ماده

(۱) په هغه حالونو کبني چه فضولیت گته ورفعل وی او فضولی دهفی کولو ته اضطرار یا وکالت یا دامر اقتضاء مجبور کی نو فضولی مکلف دی چه دکار داجراء کولو په باره کبني دیو عادی شخص په شان توجه وکی . فضولی دخپلی خطا او دبل چا دخطای چه دفضولی له خوا دیو کار په اجراء کولو مکلف شوی وی، ضامن گنل کیری .

(۱) در احوالیکه عمل شخص فضولی مفید بوده وپه سبب اضطرار، وکالت یا مقتضای امر انجام یافته باشد، شخص فضولی مکلف است در مورد اجرای عمل، مثل شخص عا دی تو جه نماید . شخص فضولی از خطای خود و خطای شخصیکه از طرف وی باجرا ی عمل مذکور مکلف گردیده، مسئول پنداشته میشود .

(۲) دکار خاوند کولی شی دهغه شخص څخه په مستقیمه توگه دضمان غوښتنه وکی چه دذکرشوی از شخصیکه با جرای عمل مذکور

(۲) صاحب عمل میتواند مستقیماً دضمان غوښتنه وکی چه دذکرشوی از شخصیکه با جرای عمل مذکور

عمل په اجراء كولو سره دفضو لى له خوا مكلف شوى دى .

۸۱۲- ماده

ازطرف شخص فضا لى مكلف گرديده ، مطالبه ضمان نمايد .

۸۱۲- ماده

فضولى كولى شى ددى قانون د (۸۱۱) مادى په درج شوو حالونو كښى كوم مصرفونه يى چه دكار په اجراء كولو كښى كړى دى، دكار دخواند په هغى باندې دحبريدو دنيتى څخه ددرى مياشتو په اوږدو كښى، غوښتنه وكى او كه نه متبرع كڼل كېږى درجوع حق نه لرى .

دريم باب

دوجيبي آثار

لهرى فصل

طبيعى وجيبه

۸۱۳- ماده

كه تصرف طبيعى حق پيدا كه، محكمه كولى شى چه دهغى ساحه دشرعى او دقانون په حدودوكښى وټاكى .

۸۱۴- ماده

طبيعى حق دمدنى التزام سبب كيدای شى .

دوهم فصل

عينى تنفيذ

۸۱۵- ماده

پور وړى دعين هغه څه په تنفيذ مكلف دى چه تصد يى كړى، كه هغه متضرر وو نو دتصهذ الزام په مال

شخص فضا لى ميتواند در احوال مندرج ماده (۸۱۱) اين قانون مصارفى را كه در اجراى عمل متحمل گرديده ، در خلال مدت سه ماه از تاريخ علم صاحب عمل به آن، ازوى مطالبه نمايد .

باب سوم

آثار وجيبه

فصل اول

وجيبه طبيعى

۸۱۳- ماده

هرگاه تصرف ، وجيبه طبيعى رابوجود آرد، محكمه ميتواند ساحه آنرا در حدود احكام شرع و قانون تعيين نمايد .

۸۱۴- ماده

وجيبه طبيعى سبب تصهذ مدنى شده مى تواند .

فصل دوم

تنفيذ عينى

۸۱۵- ماده

تصهذ بايغاي عين آنچه تصهذ نموده مكلف ميباشد . در صورت عدم امكان تنفيذ عينى ، مكلف

تعویض جواز لری خو په دی شرط چه دامالی تعویض خخه پــــور ور کوونکی ته ضرر ونه رسیږی .

۸۱۶- ماده

دملکیت په نقلیدو یا په بل هر نوع عینی حق تعهد داسنادو دثبت دمربوطو قاعدو په نظر کبسی نیولو سره، ددی حق دفوری نقلید لو موجب گرخی خو په دی شرط چه دتعهد موضوع بالذات ټاکلی وی او متعهد دهضی مالک وی .

۸۱۷- ماده

که څوک دیو عینی منلی حق په نقلیدو چه نوعیت یی ټاکل شوی وی تعهدوکی، ددی حق دنقلیدو دپاره باید چه دتعهد موضوع مشخصه شی، دهضی په غیر پور ور کوونکی کولی شی چه دمحکمی په اجازه دتعهد موضوع دهضی نوعی خخه په لاس راوړی، همدارنگه پــــور ور کوونکی کولی شی چه دتعهد موضوع دتعویض سره ، په دواړو حالتونو کبسی وغواړی .

۸۱۸- ماده

په عینی حق دنقلیدو دتعهد سره، تسلیمیدل او دتعهد دموضوع ساتنه دهضی دتسلیمولو تر وخته پوری هم دتعهد په ضمن کبسی راخی .

گر دانیدن متعهد به تعویض، مالی جواز دارد، مگر اینکه از تعویض مالی بطرف مقابل ضرر کلی عاید گردد .

ماده ۸۱۶-

تعهد به انتقال ملکیت یا هر نوع حق عینی دیگر بار عایت قواعد متعلق به ثبت اسناد، موجب انتقال فوری این حق می گردد . مشروط بر اینکه موضوع و جیبه ذاتاشی معین بوده و شخص متعهد مالک آن باشد .

ماده ۸۱۷-

هرگاه شخص بانتقال حق عینی که نوعیت آن تعیین گردید ، تعهد نماید، برای انتقال این حق، موضوع تعهد باید مشخص گردد . در غیر آن داین می تواند باجاز ه محکما موضوع تعهد را از عین نوع بدست آرد. همچنان داین می تواند قیمت موضوع وجیبه رابا جبران خساره در هر دو حالت مطالبه نماید .

ماده ۸۱۸-

تعهد بانتقال حق عینی ، متضمن تعهد به تسلیمی و حفاظت موضوع تعهد، الی زمان تسلیمی آن می باشد .

ماده - ۸۱۹

که تصد طبیعت یا ددوارو خواوو موافقه دیو کار اجراء کول پخپله په پوره وړی واجبول، پور ور کوونکی کولی شی چه دذکر شوی کار تنفید بی له پور وړی دبل چا څخه قبول نه کی.

ماده - ۸۲۰

(۱) که تصد په کار کولو شوی وو او پور وړی خپل تصد اجراء نه کړو او داهم ضروری نه وه چه پخپله یی تنفید کی، پور ورکوونکی کولی شی چه دهغه کار دتنفیدو اجازه دپور وړی په حساب واخلي.

(۲) په عاجلو حالونو کتبی پور ورکوونکی کولی شی بی دمحمکی داجازی دپور وړی دخبرولو وروسته تصددهغه په حساب تنفید کی.

ماده - ۸۲۱

که پور وړی دیوه کار په اجراء کولو مکلف وو، او پور ورکوونکی دبل کارغوښتنه کوله، پور وړی دخپل تصد په تنفید مکلف دی دهغه په غیر که دمعاملی طبیعت تقاضا کوله نو دمحمکی حکم ددی تنفید قایم مقام گرشی.

ماده - ۸۱۹

هرگاه طبیعت و جیبه یا موافقه طرفین مستوجب اجرای يك عمل توسط شخص متعهد بوده باشد، داین میتواند اجرای عمل مذکور را توسط غیر متعهد، قبول نه نماید.

ماده - ۸۲۰

(۱) هرگاه متعهد عملی را که تصد نموده تنفید نه نماید، در حالیکه اجرای عمل مذکور توسط شخص وی ضروری پنداشته نه شود، طرف مقابل میتواند اجازه اجرای عمل مذکور را در صورت امکان، بحساب متعهد از محکمه حاصل نماید.

(۲) در حالت عاجل طرف مقابل میتواند بدون مطالبه اجازه از محکمه، بعد از اطلاع به متعهد، تصد را بحساب وی تنفید نماید.

ماده - ۸۲۱

هرگاه شخص اجرای عملی را تصد کرده باشد، در برابر مطالبه طرف مقابل، با اجرای آنچه تصد نموده مکلف میباشد. در غیر آن حکم محکمه، در صورتیکه طبیعت مامله مقتضی آن باشد، قایم مقام تنفید از طرف متعهد قرار می گیرد.

۸۲۲- ماده

که دکار داجراء کولو په تعهد کی دپور وړی څخه دیو شی ساتنه یا اداره یا دتعهد په تنفید کبسی احتیاط غوښتل شوی وو، نو تعهد هغه وخت اجراء شوی گنل کیږی چه دهغی په تنفید کبسی دو مـره احتیاط وکی چه یو عادی شخص یی مراعت کوی، که څه هم غوښتنه محققه نه شی مگر دا چه قانون یا ددواړو خواوو موافقه ددی په خلاف وی. په ټولو حالونو کبسی که پور وړی دغش یا دلوی خطا ارتکاب کوونکی شو مسؤل گنل کیږی .

ماده ۸۲۲-

هرگاه در تعهد با اجرای عمل، از متعهد نگهبانی یا اداره شی و یا بکاربردن احتیاط در تنفید تعهد مطلوب باشد، و قتی تعهد اجراء شده پنداشته میشود که در تنفید آن احتیاطی را که شخص عادتاً بکار می برد رعایت نماید، گر چه مطلوب متحقق نگردد، مگر اینکه قانون با موافقه طرفین طور دیگری تصریح کرده باشد. در تمام احوال اگر متعهد مرتکب تقلب یا خطای بزرگ گردد، مسؤل شناخته میشود.

۸۲۳- ماده

که پور وړی دیو کار څخه دځان زغورلو تعهدو که او خپل تعهد یی اخلال که نو پور ورکوونکی کولی شی چه کوم کار پور وړی اخلال کړی دهغی دزائلیدوغوښتنه وکی اودلزوم په حالت کبسی کولی شی چه ورسره دپور وړی څخه تعویض هم وغواړی .

ماده ۸۲۳-

هرگاه در تعهد یا امتناع از عمل، متعهد تخلف ورزد، طرف مقابل می تواند از ازاله آنچه را بخلاف از تعهد اجراء گردیده و در صورت لزوم با جبران خساره از متعهد مطالبه نماید.

دریم فصل

دتهیدوونکی تاوان دلاری تنفید

۸۳۴- ماده

(۱) که دعینی تعهد تنفید بی له دی چه پور وړی پخپله هغه اجراء کی نا ممکن یا نا مناسب وی پور

فصل سوم

تنفید اذ طریق تهیدید به غرامت

(۱) هرگاه تنفید عینی بدون اجرای

وجیبه از طرف شخص متعهد غیر ممکن یا غیر مناسب باشد، طرف مقابل

می تواند حکم محکمه را مبنی بر الزامیت متعهد بر تنفیذ، در صورت امتناع با غرامت تهدید ی مطالبه نماید .

(۲) اگر محکمه اندازه غرامت را برای اگراه متعهد بکه از تنفیذ وجیبه امتناع ورزیده غیر کافی بداند، میتواند اندازه غرامت را حسب لزوم زیاد نماید .

ماده ۸۲۵-

هرگاه متعهد بعد از تهدید به غرامت، تعهدش را عیناً تنفیذ ننماید و یا به امتناع از تنفیذ اصرار ورزد، محکمه با رعایت ضرر عاید به طرف مقابل و تعنت متعهد مقدار جبران خساره را تعیین می نماید .

فصل چهارم

تنفیذ از طریق جبران خساره

ماده ۸۲۶-

تنفیذ از طریق جبران خساره مطابق به احکام قانون صورت میگیرد .

ماده ۸۲۷-

استحقاق جبران خساره قبل از ابلاغ به متعهد، متحقق شده

ور کونکی کولی شی چه دمحکمی شخه ددی تنفیذ دپاره دپوروی دالزام حکم وغواپی، که بی داونه منله نو ورسره دی دتهدیدوونکی تاوان غوینتنه هم وکی .

(۲) که محکمی ته معلومه شوه چه دتنفیذ شخه دخان ژغورونکی پور وپی دزور اچولو دپاره دتاوان اندازه کافی نه ده نو کولی شی چه دخالونو سره سم دتاوان اندازه زیاته کی .

ماده ۸۲۵-

که پور وپی دتاوان دتهدیدشخه وروسته دعینی تنفیذ تعهد پوره که اویایی دتنفیذ به نه اجراء کولو اصراروکه، محکمه به پورورکونکی ته درسیدلی ضرر او دپور وپی دلچری به نظر کبسی نیولو سره، دتعویض اندازه تاکی .

خلورم فصل

دتعویض دلاری تنفیذ

ماده ۸۲۶-

دتعویض دلاری تنفیذ، دقانون دحکمونو سره سم صورت نیسی .

ماده ۸۲۷-

دتعویض استحقاق دپور وپی دخبرتیا ترمخه دحکم مدار کیدی نه

شی، مگر دا چه قانون بل رنگه حکم کپری وی .

۸۲۸- ماده

دپور وپی خبرتیا دخیرو لودلاری یا هغه چه دخبرولو قایم مقام کیدای شی صورت مومی . که دواپروخواور موافقه کپری وه چه خرنگه دپور دور کولو وخت را ورسید نو پور وپی خبر گنل کپری اونورو اجرا آتو ته ضرورت نه شته ، نو دا موافقه هم دخبر تیا قایم مقام کیدای شی .

۸۲۹- ماده

په راتلونکو حالونو کبسی دپور وپی خبرتیا ضرورنه ده :

۱- په هغه حالت کبسی چه دعینی تعهد تنفیذ بخیله دپور وپی په فعل ناممکن شوی وی .

۲- که دتعهد موضوع داسی تعویض وی چه په نا مشروع عمل مرتب وی .

۳- که دتعهد موضوع دداسی شی ردول وی چه پور وپی پوهیری هغه شی غلاشوی ، او یا داسی شی وی چه ناحقه وی . سره ددی چه دهفی په ناحقی علم لری تسلیم شوی بی وی .

۴- که پور وپی په لیکلی توگه دتعهد څخه دخان ژغورنه ظاهره کپری وی .

نمیتواند، مگر اینکه قانون طور دیگری حکم کرده باشد .

ماده ۸۲۸-

ابلاغ متعهد از طریق اخطار کتبی یا آنچه قایم مقام اخطار شده ه بتواند ، صورت می گیرد ، موافقه طرفین مبنی بر اینکه صرف رسیدن موعد ایفای تعهد بدون اجراءات دیگر ابلاغ پنداشته شود ، نیز قایم مقام اخطار شده می تواند .

ماده ۸۲۹-

در احوال آتی ابلاغ به متعهد ضرور نمی باشد :

۱- در حالیکه تنفیذ عینی تعهد، بفعل شخص متعهد، غیر ممکن گردیده ه باشد .

۲- در حالیکه موضوع تعهد ، جبران خساره ناشی از عمل غیر مجاز باشد .

۳- در حالیکه موضوع تعهد ، ردچیزی باشد که سرقت گردیده ومتعهد بان علم داشته باشد ویا آن را بغیر حق باو جود داشتن علم به آن تسلیم شده باشد .

۴- در حالیکه متعهد امتناع خود را کتباً اظهار نموده باشد .

۸۳۰- ماده

(۱) ددواړو خواوو دا موافقه جواز لری چه پور وړی دنا خاپی پینبو او دمجبره قواوو عواقب په غاړه واخلي .

(۲) همدارنگه دا موافقه جواز لری چه پور وړی دټولو هغو مسؤلیتونو څخه عفو شی چه دهغه دتعاقدی تعهد په نه تنفیذیدو باندی مرتب دی . هغه مسؤلیت چه دمتعهد دغشراو لوی خطا څخه پیدا شوی وی، ددواړو خواوو دموافقی په اثر نه شی لری کیدای . خو سره ددی هم پور وړی کولی شی چه داشراط کی چه دهغه اشخاصو دغش اولوی خطا مسؤلیت زما په غاړه نه دی چه دتعهد دتنفیذ دپاره یی استفاده موم .

(۳) هره نوعه موافقه چه دنا مشروع عمل دمسؤلیت په عفو کیدو حکم کوی، باطله گنل کیږی .

پنجم فصل

دپور ورکوونکو دحقوقو تضمین

لمړی قسمت - عمومی حکمونه

۸۳۱- ماده

(۱) دپور وړی ټول مالونه دهغه دپور ورکولو په تضمین کبسی ایښودل کیدای شی .

(۲) ټول پور ور کوونکی دپور وړی په مالونو کبسی مساوی حق

۸۳۰- ماده

(۱) موافقت طرفین مبنی بر متحمل شدن متعهد از مسؤلیت حوادث غیر مترقبه واسباب مجبره جواز دارد .

(۲) همچنان موافقت طرفین بررفع هر نوع مسؤلیت متعهد که ناشی از عدم اجرای تعهد تعاقب و یا باشد، جواز دارد، مسؤلیت ناشی از تقلب و خطای بزرگ شخص متعهد بر اثر موافقه طرفین مرفوع شده نمیتواند . متعهد میتواند رفع مسؤلیت خود را از تقلب و خطای کلی اشخاص صیغه در تنفیذ تعهد استفاده نموده است، شرط گذارد .

(۳) هر نوع موافقت طرفین ، مبنی بر رفع مسؤلیت ناشی از عمل غیر مجاز، باطل میباشد .

فصل پنجم

تضمین حقوق دائنین

قسمت اول - احکام عمومی

۸۳۱- ماده

(۱) تمام اموال مدیون در تضمین تادیه دین وی قرار میگیرد .

(۲) تمام دائنین در برابر اموال مدیون حق مساوی دارند ، مگر

لری مگر هغه پور ور کونکی چه دقانون د حکم سره سم د وپاندي والی حق لری .

دائیکه مطابق با حکام این قا نون حق تقدم داشته باشد .

دوهم قسمت

قسمت دوم

د تنفیذ وسیلی

وسایل تنفیذ

لمری مبحث - غیر مستقیم دعوی

مبحث اول - دعوی غیر مستقیم

۸۳۲- ماده

ماده ۸۳۲-

هر پور ور کونکی کولی شی چه دپور وړی حقوق دپور وړی په نامه استعمال کی که څه هم پور دادا کولو حق نه وی پیدا کړی خو په دی شرط چه ذکر شوی حقوق دمالی حقوقو څخه په غیر یواځی دپور وړی پوری خاص او ملصق وی یا هغه حقوق چه نه شی حجز کیدای . پورور کونکی هغه وخت کولی شی چه دپور وړی حقوق استعمال کی ، کله چه ثابت کی چه پور وړی دا حقوق نه دی استعمال کړی او دهغه دا اهمال دهغه دمفلسیدو یا دافلاس دزیاتیدو سبب گرځی ، په دی حالت کبسی دپور وړی خبرتیا شرط نه ده مگر په دعوی کی یی د جگر ماری خوا په حیث داخله ول هرو مرو دی .

دائن می تواند حقوق مدیو ن را بنام مدیون استعمال نماید ، گرچه دین هنوز قابل تادیه نبا شد ، مشروط بر اینکه حق مذکور از حقوق غیر مالی منحصر و ملصق به شخص مدیون نبوده و یا چیز غیر قابل حجز نباشد . دائن وقتی این حق را استعمال کرده میتواند که عدم استعمال آنرا از طرف مدیون ثابت نماید و همچنان ثابت نماید که عدم استعمال حق ، از طرف مدیون ، سبب افلاس یا زیادت افلاس وی می گردید . درین حالت ابلاغ بمدیون ضرور نمی باشد ، مگر ادخال او بحیث خصم در دعوی حتمی است .

۸۳۳- ماده

ماده ۸۳۳-

پور ور کونکی دپور وړی د حقوقو داستعمال په صورت کبسی دهغه نائب پیژندل کبیری ، کومه گټه چه د حق داستعمال په نتیجه کبسی لاس

دائن در صورت استعمال حقوق مدیون نائب وی شناخته شده ، مفادیکه در نتیجه استعمال حق

حاصل می شود ، مال مدیون ، محسوب گردیده و در تضمین تمام دائنین قرار می گیرد .

مبحث دوم - دعوی عدم نفاذ تصرف
ماده ۸۳۴-

هرگاه حق دائن قابل تادیه بود و مدیون در آن تصرفی نماید که دائن را متضرر سازد ، طوریکه از حقوق مدیون بکاهد یا به تعهدات مدیون به نحوی بیفزاید که منجر به افلاس یا زیان دت افلاس مدیون گردد ، دائن می تواند با در نظر گرفتن شرایط مندرج ماده (۸۳۵) این قانون عدم نفاذ چنین تصرف را مطالبه نماید .

ماده ۸۳۵-

(۱) تصرف بالمعا وضه مدیون وقتی در حق دائن فاقد اعتبار شناخته میشود که تصرف مذکور مشتمل بر تقلب مدیون بوده ، طرف مقابل به آن علم داشته باشد .
تصرف مدیون و وقتی مشتمل بر تقلب نداشته میشود که مدیون در حال صدور تصرف بافلاس خود علم داشته باشد .

ته راخی هغه دپور وړی حق دی او دپولو پور وړ کونکو په تضمین کښی نیول کیږی .

دوهم مبحث - دتصرف دنه نافذیدو دعوی
ماده ۸۳۴-

که دپور وړ کونکی حق داداکولو وړو او پور وړی په هغی کښی داسی تصرف وکه چه دپور وړ کونکی حقوقه ضرر ورسوی او دپور وړی حقوق کم کی یایی په التزاماتو کښی زیاتوالی راورپی او دهغی په اثر پور وړی مفلس شی یایی افلاس زیات کی ، نوپور وړکونکی کولی شی ددی قانون د(۸۳۵) مادی ددرج شوو شرطونو په نظر کښی نیولو سره دداسی تصرف دنه نافذیدو غوښتنه وکی .

ماده ۸۳۵-

(۱) دپور وړی دمعاضی تصرف هغه وخت دپور وړکونکی په حق کښی بی اعتباره گڼل کیږی چه ذکر شوی تصرف کښی دپور وړی له خوا غش موجود وی او دچا دپاره چه داتصرف صادر شوی په دی غش باندی خبروی . دپور وړی تصرف هغه وخت په غش مشتمل گڼل کیږی چه پور وړی دتصرف د صادریدلو په وخت کښی پخپل افلاس باندی خبروی .

(۲) علم طرف مقابل بافلا سس مدیون، برای عالم بود ن وی به تقلب کافی پنداشته میشود. تصرف بدون عوض مدیون در حق دائن معتبر شناخته نمیشود، گر چه طرف مقابل دارای حسن نیت بوده و مدیون مرتکب تقلب نشده باشد.

(۳) اگر خلفیکه مال از طرف مدیون به وی انتقال نموده، آنرا بمقابل عوض به خلف دیگری انتقال بدهد، دائن نمیتواند بعدم انفاذ تصرف تمسک نماید، مگر اینکه خلف دوم هنگام تصرف مدیون با خلف اول در عقد معاوضه به تقلب مدیون یا در عقد بدون عوض به افلاس او علم داشته باشد.

ماده ۸۳۶-

هرگاه دائن افلاس مدیون را ادعا نماید، محض باثبات مقدار دیون ذمت مدیون، مکلف میباشد. مدیون مکلف است ثابت نماید، مالک آن مقدار مالی است که مساوی دیون او و یا زیاد از آن میباشد.

ماده ۸۳۷-

هرگاه قرار عدم نفاذ تصرف صادر گردد، تمام دائینی که تصرف

(۲) دهغه چا دپاره چه تصرف صادر شوی دی دهغه علم دپور وپی په غش کفایت کوی، دپور وپی هر تصرف چه بی عوضه وی دپور ورکونکی په حق کی اعتبار نه لری که خه هم مقابله خوا دښه نیت لرونکی وی اوپور وپی دغشس ارتکاب کونکی نه وی .

(۳) هغه خلف ته چه دپور وپی له خوا ورته مال نقل شوی دی، که هغه مال دعوض په مقابل کښی بل خلف ته انتقال کی، نو پور ورکونکی نه شی کولی چه دتصرف په نافذیدو تمسک وکی، مگر داچه دوهم خلف دلمړنی خلف چه پور وپی دی دمعاموضی د عقد تصرف په وخت کښی دپور وپی په غش یا دهغه عقد په وخت کښی چه عوض نه لری دهغه په افلاس خبروی .

ماده ۸۳۶-

که پور ورکونکی دپور وپی دافلاس دعوی وکی، یوازی دهغی اندازی دپورونو په ثابتولو مکلف دی چه دپور وپی په ذمه دی . پور وپی مکلف دی چه ثابته کی، دهغه اندازی مال مالک دی چه دهغه دپورونو سره مساوی دی او یا دهغی اندازی خخه زیات دی .

ماده ۸۳۷-

کله چه دتصرف دنه نافذیدلو قرار صادر شی، ټول هغه پور

مذکور به ضرر آنها انجام یافته ،
ازین حکم استفاده کرده میتوانند .

ماده ۸۳۸ -

(۱) هرگاه مدیون و جایب خود
را ایفا نموده و یا اموال وی برای
پرداخت دیون ذمتش کفا یست
نماید، حق دائن در مورد تمسک
بعدم اعتبار تصرف مد یون ،
ساقط میگردد .

(۲) طرف مقابل مدیون و قتی
از دعوی عدم نفاذ تصرف برکنار
شده میتواند ، که شخصاً به ایفا ی
حقوق دائنین اقدام نموده و یا ثابت
نماید که مدیون مالک آن مقدار
مالیست که به ایفا ی دیون او کفایت
می کند .

ماده ۸۳۹ -

هرگاه شخص از مدیون مفلس
حقی را بدون پرداخت ثمن بدست
آرد، و قتی دعوی دائنین علیه
او قابل سمع نمیشد که ثمن
مذکور مثلی بوده و به خزانه یا
بانکی که محکمه تعیین می نماید ،
طور امانت تحویل شده باشد .

ماده ۸۴۰ -

(۱) هرگاه تقلب، محض بفرض
تقدم بدون موجب یکی از دائنین

وز کورونکی چه ذکر شوی تصرف
دهفوی به ضرر صادر شوی ، ددی
حکم خخه استفاده کولی شی .

ماده ۸۳۸ -

(۱) که پوروی خپل التزامونه
ترسره کی او مالونه یی په ذمه
بانندی پورونو ته کفایت وکی، نو
دپور ورکونکی حق دپور وپی
د تصرف د صا دریدلو په نه نافذیدو
دتمسک په باره کبسی ساقطیږی .

(۲) دپور وپی مقابله خوا هغه
وخت دتصرف دنه نافذیدو ددعوی
خخه خلاصیږی چه پور وپی خپل
پورونه پخپله ادا کی یا ثابت کی چه
دومره مال لرم چه دهغه دپورونو
دادا کولو دپاره کفایت کوی .

ماده ۸۳۹ -

که څوک دمفلس پور وپی خخه
یو حق بی دثمن دور کولو خخه په
لاس راوړی ، نو هغه وخت ورباندی
دپور ورکونکو دعوی داوړیدلو وپنه
دی چه ذکر شوی ثمن مثلی وی او
په داسی خزانه یا بانک کبسی چه
محکمه یی ټاکی په ودیعت ایښودل
شوی وی .

ماده ۸۴۰ -

(۱) که دغش خخه دا مقصد وو
چه یو پور ورکونکی ته ناحقه په
بل پور ورکونکی دلپری والی حق

بعمل آمده باشد ، این عمل صرف محرومیت داین را از حق امتیاز تقدم باریمى آرد .

(۲) اگر مدیون مفلس دین یکنی از دائنین را قبل از بسر رسیدن موعد بسر دازد ، این بردا خت ، حقوق سایر دائنین را در اقامه دعوی عدم نفاذ تصرف متاثر نمی سازد . همچنان اگر پرداخت دین بعد از بسر رسیدن موعد به اساس سازش طرفین صورت گرفته باشد ، تابع عین حکم پنداشته میشود .

ماده ۸۴۱-

دعوی عدم نفاذ تصرف بعد از مرور سه سال از تاریخ علم دائن بعلت موجب عدم نفاذ تصرف ، شنیده نمیشود . در سایر احوال دعوی بعد از مرور پانزده سال از تاریخ صدور تصرف شنیده نمی شود .

قسمت سوم

مسایل ضمان

مبحث اول- حق نگهبانیت

ماده ۸۴۲-

هر یکی از متعاقدین میتوانند در هر معاوضه مالی ، تا وقتیکه بدل

(۲۴۴)

ورکول شی نو ددی . کار خخه پور ورکونکی یواخی دلمیوالی دحق خخه محرومپیری .

(۲) که مفلس پور وپی دمدی درسیدو ترمخه دیوه پور ورکونکی پور ادا کی ، نو دی پور وپی ته دیور ادا کول دنورو پور ورکونکو حقوق دتصرف دنه نافذیدو ددعوی به اقامه کولو کبسی نه متاثره کبیری . همدارنگه که دیور ورکول دوعدی درسیدو وروسته ددواپو خواوو دیو جوړپیت به اساس صورت نیولی وی ، دهمدی حکم تابع گنل کبیری .

ماده ۸۴۱-

دتصرف دنه نافذیدو دعوی دهغی ورخی خخه چه پور ورکونکی به کبسی دتصرف دنه نافذیدلو به سبب پوه شوی ، ددری کلونو دتیریدلو وروسته نه اوریدله کبیری . به نورو پولو حالونو کبسی دتصرف دصا دریدلو دنیستی خخه دپنخلس کلونو دتیریدو وروسته نه اوریدله کبیری .

دریم قسمت

دضمان مسالی

لمری مبحث - دبند ساتلوحق

ماده ۸۴۲-

دعقد دواپه خواوی کولی شی به هره مالی معاوضه کبسی هغه شی

مستحق را تسلیم نکر دیده ، معقود
علیه رانزد خود نگهدارد .

ماده ۸۴۳-

هرگاه شخص در ملك غير كه
تحت تصرف جايز او قرار دارد ،
مصارف ضروری و مفید انجام
دهد ، میتواند الى زمان حصول آنچه
قانوناً مستحق می گردد ، ازرد آن
بمالکش امتناع ورزد . مگر اینکه
مکلفیت برد ملك ، ناشی از عمل
غير مجاز باشد .

ماده ۸۴۴-

شخصیكه بحداد ن مالی تعهد
نماید ، تا وقتیکه طرف مقابل بایفای
تعهد ناشی از تعهد مدیون که
مرتبط به آن است نیر دازد یا
تا مینات کافی برای ایفای تعهد
مذکور ندهد ، می تواند از دادن مال
مذکور امتناع ورزد .

ماده ۸۴۵-

ثبوت حق نگهداشت شیء ، حق امتیاز
رابر آن ثابت نمی سازد . نگاه
کننده بحفاظت شیء مذکور و ارائه
حساب عواید آن مکلف می باشد .
اگر خوف هلاک یا معیوب شدن شیء

دخان سره بند وساتی چه عقد پری
شوی ، ترخو چه دهفی مستحق بدل
ورته نه وی تسلیم شوی .

ماده ۸۴۳-

که خوک دبل چا په ملکیت کنبی
چه دده په جایز تصرف کنبی دی ،
ضروری یا گته ور مصر فونه وکی ،
کولی شی دهغه څه چه قانوناً
مستحق گرځیدلی دهفی د حصول
تروخته پوری ، مالک ته د ملکیت
د بیره ته ورکولو څخه ځان وژغوری ،
مگر دا چه دبیر ته ور کولو التزام
دنا مشروع عمل څخه پیدا شوی وی .

ماده ۸۴۴-

که خوک چاته دمال په ورکولو
تعهد وکی ترخو چه پور ورکوونکی
هغه تعهد چه دده په ذمه دی نه وی
ترسره کړی او دپور وړی د تعهد په
سبب پیدا شوی وی او دهفی پوری
مربوط وی ، یا دا چه د ذکر شوی
تعهد دادا کولو دپاره کافی تأمینات
ورنه کی ، کولی شی چه د ذکر شوی
مال دور کولو څخه ځان وژغوری .

ماده ۸۴۵-

دیو شی د بند ساتلو د حق ثابتول
په هفی باندی د امتیاز حق نه ثابت
وی . بند ساتونکی مکلف دی چه د شیء
ساتنه وکی او دهفی د حاصلاتو
حساب وړاندی کی . که د بند ساتل

مذکور متصور باشد ، نگاه کننده میتواند اجازه محکمه را در مورد فروش آن مطابق اجراءات مربوط به بیع مرهون حیازی مطالبه نماید ، درین صورت حقوق نگهداشت به ثمن شی، انتقالی می یابد .

ماده ۸۴۶ -

(۱) حق نگهداشت شی با ازبین رفتن حیازت آن، ازبین میرود .
 (۲) اگر شی از حیازت شخص بصورت خفیه یا باوجود اعتراض وی خارج ساخته شود، می تواند اعاده حیازت آنرا مطالبه نماید .
 مشروط بر اینکه دز خواست اعاده در خلال مدت یک ماه از تاریخ علم شخص باخراج شی و قبل از مرور یکسال از تاریخ مذکور بعمل آمده باشد .

مبحث دوم - حجر مدیو نفلس

ماده ۸۴۷ -

هرگاه مدیون ازپرداخت دیون مستحق الا داء امتناع آورد و چنین ظاهر شود که دیون از مال او بیشتر بوده، خوف ضیاع دارایی او نزد دائنین موجود باشد یا مدیون

(۲۴۶)

شوی شی، دهلاك یا دعیب دیدا کیدو ویره وه، بند ساتونکی کولی شی چه دهفی دخرخولوم اجازه دمحکمی خخه دحیازی مرهونسی دخرخولو داجرا آتوسره سمواخلی، په دی صورت کبشی دشی دبنند ساتلو حق دهفی خخه دهفی ثمن ته نقلیری .

ماده ۸۴۶ -

(۱) دشی دبنند ساتلو حق دحیازت دمینخه تللوسره دمینخه شی.
 (۲) که شی دبنند ساتو نکسی دحیازت خخه په پته یا داچه دهغه داعتراض سره سره و ویستل شو، کولی شی چه دحیازت دبیرته اعادی غویشتنه وکی . خوبه دی شرط چه دبیرته ورکولو غویشتنه یی دیوی میاشتی په اوپردو کبشی دهفی نیتهی خخه چه دشی په ویستلو خبرشوی اودذکر شوی نیتهی خخه دیوه کال ترمنجه ، شوی وی .

دوهم مبحث - دمدیون نفلس حجر

ماده ۸۴۷ -

که پور وپی دهغه پورونسو دور کولو خخه خان وژغوری چه ورکول یی ور بانندی حق دی، او معلومه شی چه پورونه دهغه دمال خخه زیات دی ، او پور ورکونکی دهغه دشمینی ضایع کیدو ویره

دارایی خود را مخفی ساخته و یا بنام دیگری قید نموده باشد، مفلس شناخته میشود.

ماده ۸۴۸-

(۱) هرگاه شروط مندرج ماده (۸۴۷) این قانون در مورد مدیون تحقق یابد، هر یک از دائنین می توانند از محکمه ای که محل مسکونت مدیون در حوزه قضایی آن قرار دارد، حجر تصرف مدیون را در مال مطالبه نماید. این مطالبه در دفتر مربوط ثبت می گردد.

(۲) هر نوع تصرف مدیون بعد از ثبت مطالبه، از اعتبار ساقط شناخته می شود.

ماده ۸۴۹-

(۱) بعد از صدور قرار منع مدیون از تصرف، و ثبت آن و نشر در جریده رسمی، هر یک از دائنین میتواند از محکمه مربوطه صدور امر حجر اموال منقول و غیر منقول مدیون را به شمول دیو نیکه نزد غیر دارد، مطالبه نماید. اموال لیکه تحت حجر آمده نمیتواند، ازین

ولری، یا پوروی خپله شتمنی پته کړی وی او یایی دبل چا په نوم قید کی، نو دا پوروی مفلس گنل کیږی.

ماده ۸۴۸-

(۱) که ددی قانون د(۸۴۷) مادی درج شوی شرطونه دپور وړی په باره کښی تحقق پیدا کی، نو هر پور ورکوونکی کولی شی چه دهغی محکمی څخه چه دپور وړی اوسیدلو ځای دهغی په قضائی حوزه کښی واقع دی دپور وړی دتصرف حجر دهغه په مال کښی وغواړی. داغوبښتنه په مربوط دفتر کښی ثبتیږی.

(۲) دمطالبی دثبتیدلو وروسته دپور وړی هره نوعه تصرف دااعتبار وړنه گنل کیږی.

ماده ۸۴۹-

(۱) کله چه په پور وړی دتصرف څخه دحجر حکم صادر شو او وروسته له دی چه ثبت شی او په رسمی جریده کښی خپور شی نو دمفلس پوروی هر پور ورکوونکی کولی شی چه دمربوطی محکمی څخه دهغه دټولو منقولو، نا منقولو او دهغه پورونو چه پور وړی یی په نورو لری دحجر غوښتنه وکی، او کوم مالونه چه حجر یی روانه دی ددی حکم څخه مستثنی دی. دپور

حکم مستثنی می باشد ، حجز اموال مفلس به مصلحت دائنین تاز مان انتهای حجز باقی میماند .

(۲) اموال تحت حجز جهت اداره به شخص معتمد یکه از طرف دائنین انتخاب میگردد ، سپرده می شود. معتمد حساب این اموال را به محکمۀ تقدیم میدارد که قرار حجز را صادر نموده است .

ماده ۸۵۰-

نفقہ مدیون ممنوع التصرف وکسانیکه نفقه شان بدوش اولازم است، در مدت حجر از ارزیابی محکمه، از اموال تحت حجز پرداخته می شود .

ماده ۸۵۱-

(۱) هر گاه به حجر مدیون مفلس حکم صادر شود، مدت تا جیل دیون مؤجله از بین میرود و از مقدار مفاد مرتبه دیون مذکور از مدت سقوط کاسته می شود .

(۲) محکمه میتواند به اساس در خواستی مدیون ، در مقابل دائنین در دیون مؤجله به ابقای مهلت و یا تمدید آن حکم نماید .

(۲۴۸)

وپی مفلس به مالونو دتولو پور ورکونکو په گته ترهغی پوری حجز باقی پاتی کیری ترخو چه حجز پای ته ورسپیری .

(۲) دیور وپی مفلس مالونه چه دحجز لاندی راغلی یو داعتبار وپ شخص ته چه قول پور ورکونکی ورباندی موافقه ولری داداره کولو دپاره سپارل کیری ، معتمد به ددی مالونو حساب هغی محکمی ته وپاندی کوی چه دحجز حکم یی صادر کړی .

ماده ۸۵۰-

دحجر کړه شوی پور وپی نفقه اودهغه چا نفقه چه دحجر به مده کبئی دهغه په ذمه لازمه ده دهغه دمال خخه ورکول کیری، دنفقی اندازه دهغی محکمی له خوا ټاکل کیری چه په حجر یی حکم کړی دی .

ماده ۸۵۱-

(۱) کله چه دیور وپی مفلس په حجر حکم صادر شی، دمؤجلو پورونو دتاجیل مده دمینځه څی او ددی پورونو خخه دهغی مرتبو گټواندازه کمیری چه دمدی په ساقطیدو کمیری .

(۲) محکمه کولی شی چه دیور وپی دغوښتنی په اساس او دیور ورکونکو مخا منځ چه دمهلت دمدی په پاتی کیدو یا داوړ دیدو حکم

چنانچه محکمه ميتواند ديو ن مستعجله را در صورت ايجاب شرايط و مصلحت مديونو دائنين تمديد نمايد .

ماده ۸۵۲-

هرگاه مديون مجبور ، بدین اقرار نمايد ، اقرار او ملزم اعتبار نميباشد . اگر ديني را که بر ذمه اوست از مال خود برای یکی از دائنين پير نازد ، دائنين ديگر حق استر داد آنها دارند .

ماده ۸۵۳-

امينيکه با طره اموال مديون تعيين گردیده، مفاد مال رابحساب امانت در بانکی که محکمه تعيين می نمايد ، بحساب دائنين امانت ميکنارد . چنانچه ميتواند به اجازه محکمه و موافقه مديون ودائنين به بيع آنچه که از مال مجبوزه فروش آن جايز است ، جهت ايفاء دين اقدام نمايد .

ماده ۸۵۴-

(۱) مديون مجبور ميتواند به موافقه اکثریت دائنين که سه بر چارحصاديون را تمثيل کنند تمامی

وکی، همدارنگه کولی شی چه په معجلو پورونو کبسی پوروی ته مهلت ورکی خو په دی شرط چه حالونه یی تقاضا وکی او دپوروی او دپور ور کونکو دگتو تضمین وکی .

ماده ۸۵۲-

که حجر کړی شوی پوروی په پور اقرار وکی، اقرار نی اعتبار نه لری، او که داسی پور چه دهغه په ذمه دی دخپل مال شخه یوه پوروی ته ورکی ، نور پورور کونکی دهغی دبیره رده ولو غوښتنه کولی شی.

ماده ۸۵۳-

کوم امین شخص چه دپور وړی دمالونو داداری دپاره ټاکل شوی دمال گټه به په هغی بانک کبسی چه محکمه یی ټاکی ، دپور ورکونکوپه حساب په ودیعت کیږدی، همدارنگه کولی شی چه دمحکمی په اجازه او دپور وړی او پور ورکونکی په موافقه هغه حجر شوی مالونه چه دپور دادا کولو دپاره حجر شوی او خرخولنی جايزوی ، خرخ کی .

ماده ۸۵۴-

(۱) حجر کړه شوی پور وړی کولی شی دا کثرو پور ور کونکوپه موافقه چه دپورونو ۳ پر ۴ برخه تمثيل کی، خپل ټول یاخینی مالونه

یا بعضی از اموال خود را بفرو شد، بشرطیکه ثمن آنرا برای اداء دپور خود تخصیص دهد .

(۲) اگر دائنین در توزیع ثمن توافق نظر نداشته باشند ، ثمن مذکور را طور امانت به حساب بانکی که محکمه تعیین مینماید ، بگذارد تا محکمه آنرا مطابق به احکام قانون توزیع نماید .

ماده ۸۵۵-

مدیون میتواند با اجازه محکمه ، گرچه بدون رضای دائنین باشد ، در مال خود تصرف نماید. بشرطی که این تصرف به ثمن مثل بود . مشتری آنرا به بانکی که محکمه تعیین مینماید ، بحساب دائنین طور امانت بگذارد .

ماده ۸۵۶-

مدیون در حالات آتی بجهت مجازات قلب محکوم می گردد :

۱- در صورت تیکه دعوی دین علیه مدیون اقامه گردد و مدیون عمداً افلاس خود را به قصد ضرر رساندن به دائنین وانمود سازد ، مشروط بر اینکه دعوی به صدور حکم افلاس و اثبات دین خاتمه یافته باشد .

خرش کی، خو په دی شرط چه ثمن ئی دهغوی دپورونو دادا کولو دپاره، تخصیص کی .

(۲) که پور ور کونکی دثمن په توزیع کبسی په یوه نظرنه وی نو ذکر شوی ثمن دی دودیمت په توگه په هغی بانک کبسی کبسینبودل شی، چه محکمه یی ټاکی ، او محکمه په هغه دقانون دحکمونو سره سم توزیع کوی .

ماده ۸۵۵-

پور وړی دمحکمی په اجازه که شه هم پور ور کونکی موافقه ونه لری، کولی شی چه پخپل مال کبسی تصرف وکی خو په دی شرط چه په بالمثل ثمن وی او اخستونکی هغه دپور وړو په حساب په خزانی یا بانک کبسی چه محکمه یی ټاکی په ودیمت کبسیږ دی .

ماده ۸۵۶-

پور وړی په راتلونکو حالونو کبسی دقلب په جزاء محکومیږی :

۱- په هغه حالت کبسی چه دپور دعوی په پور وړی اقامه شی او پور وړی عمداً خپل افلاس دپور ور کونکو دضرر په قصد ښکاره کی خو په دی شرط چه دعوی دافلاس دحکم په صا دریدلو او دپور په ټاپولو پای ته ورسویږی .

۲- در صورتیکه مدیون، بفرض ضرر رساند ن دائنین بعد از حکم حجر مبنی بر افلاس او ، بمضی از اموال خود را به لحاظ عدم تطبیق حکم پنهان نماید یا به دیون ساختگی و یا به مبالغه در دین، مبادرت ورزد.

ماده ۸۵۷-

افلاس در حالات آتی به اساس درخواست اشخاص ذیعلاقه و حکم محکمه باصلاحیت ، خاتمه می یابد:

۱- در حالیکه اموال مدیون از دیون او بیشتر ثابت شود .

۲- در حالیکه تمامی دائنین ویابعضی از آنها به مدیون ابراء دهند و اموال مدیون از دیون باقی مانده بیشتر باشند .

۳- در حالیکه مدیون معجل را بدون تاثیر حکم حجر در تعجیل دین تادیه نموده باشد ، دیون معجله در این صورت به موعدمعینه قبل از صدور حکم افلاس بر میگردد .

مشروط بر اینکه اقساط به سر رسیده آن نیز تادیه شده باشد.

۲- کله چه ور باندی دهغه دافلاس له امله دحجر حکم صادرشی او وروسته پور ور کونکو ته دضرر رسولو دپاره خپل ځینی مالونه دحکم دتنفیدیدو دمخ نیوی دپاره پټکی، یا داچه ساختگی پورونه جوړکی یا په پور کبسی مبالغه وکی.

ماده ۸۵۷-

په راتلونکو حالونو کبسی دعلاقې لرونکو اشخاصو په غوښتنه او دواک لرونکی محکمی په حکم افلاس پای ته رسیری :

۱- په هغه حالت کبسی چه دپور وړی مالونه دهغه دپورونو څخه زیات ثابت شی .

۲- په هغه حالت کبسی چه ټول یاځینی پور ورکونکی ، پور وړی ته ابراء وکی ، ا و دپور وړی مالونه دپاتی پور څخه زیات وی .

۳- په هغه حالت کبسی چه پور وړی خپل معجل پورونه بی له دی چه دافلاس حکم ور باندی په تعجیل کبسی تاثیر کړی وی، ادا کړی وی، په دی حالت کبسی هغه مؤجل پورونه چه دافلاس دحکم په اساس معجل شوی دی بیرته خپل لمړنی حالت ته گرځی ، په دی شرط چه دکومو قسطونو مده پوره شوی وی هغه یی ور کړی وی .

۴- په هغه حالت کېنې چې ټول پورونه دپور ور کونکو، امین او پوروی دتصفیې په اساس اداشی.

ماده ۸۵۸-

(۱) دحجر دحکم دپای ته رسیدو وروسته موضوع به دمحکمی دامین له خوا دحجر دحکم دثبت په حاشیه کېنې رسول کېږی او دپور وړی به مصرف به په رسمی جریدی کېنې خپریږی .

(۲) پاتی مالونه به دامین دتصرف څخه ویستل کېږی او پور وړی ته به ور تسلیمول کېږی .

شپښم فصل

دالتزام ددواړو خواوو تعدد

لمړی قسمت

شریک او ناشریک پور

ماده ۸۵۹-

که دپور سبب یو وو ، نو شریک گنهل کېږی عام له دی چه سبب د عقد یو والی وی ، یا یی سبب داسی پوروی چه دمیراث په وسیله خو وارثانو ته نقل شوی وی، یا یی سبب استهلاك شوی شریک مالوی او یا یی سبب دداسی قرض بدلوی چه دشریک مال څخه قرض اخستل شوی وی .

۴- درحالیکه تمامی دیون به اساس تصفیې ، بین داثنین، امین و مدیون تادیه شود .

ماده ۸۵۸-

(۱) بعد از انتهای حکم حجر موضوع از طرف امین محکمه به حاشیه ثبت حکم حجر رسا نیده شده ، بمصرف مدیون در جریده رسمی نشر میشود .

(۲) اموال باقیمانده از تصرف امین کشیده شده و بمدیون تسلیم میگردد .

فصل ششم

تعدد طرفین و جیبه

قسمت اول

دین مشترک و غیر مشترک

ماده ۸۵۹-

دین در صورت اتحاد سبب، مشترک پنداشته میشود ، خوا ه ناشی از عقد واحد بوده و یا بوارثین انتقال نموده باشد یا اینکه از مال مشترک بمصرف رسیده یا بدل قرضی باشد که از مال مشترک داده شده باشد .

۸۶۰- ماده

ناشريك پور هغه دی چه سبب
بی مختلف وی او یونه وی .

۸۶۰- ماده

دین در صورت اختلاف ، غیر
مشترك پنداشته میشود .

۸۶۱- ماده

که پور ددوه وو یازیاتو اشخاصو
ترمنخ شريك وو، هر یو شريك
کولی شی چه خپله حصه دپور وړی
خخه وغواړی . که یوشريك یوه
برخه پور قبض کړو، نور شریکان
دخپلو حصو په اندازه په هغی کښی
شريك دی ، که په پور کښی ځینی
شريك اشخاص غایب وو ، حاضر
کولی شی چه دخپلی حصی دادا
کولو په بازه کښی دحکم غوښتنه
وکی .

۸۶۱- ماده

هر گاه دین بین دو یا زیاده
اشخاص مشترك باشد ، هر یکی
از شرکاء میتواند حصه خویش را
از مدیون مطالبه نماید. در صورتی
که یکی از شرکاء قسمتی از دین
را قبض کند، باقی شرکاء بقدر
حصص خویش در آن سهم می
باشند. در حال غیبت بعضی از
شرکاء ، شريك حاضر میتواند
تادیه حصه خود را مطالبه نماید .

۸۶۲- ماده

که یو شريك دشریک پور یوه
برخه قبض کی، بل شريك کولی
شی چه په عین قبض شوی اندازی
کښی شريك شی او پاتی پور په
شريكه دپور وړی خخه وغواړی، او
هم کولی شی چه خپله ټوله حصه
پور دپور وړی خخه وغواړی .

۸۶۲- ماده

هرگاه یکی از شرکاء قسمتی از
دین مشترك را قبض نماید، شريك
دیگر میتواند در عین مقدار قبض
شده شرکت نموده ، متباقی دین
را مشترکاء از مدیون مطالبه
نمایند و یا اینکه تمام حصه خود را
از مدیون مطالبه نماید .

۸۶۳- ماده

که شريك داغوره کړه چه خپله
حصه دپور وړی خخه وغواړی نو
نه شی کولی چه د قبض کوونکی
شريك خخه څه شی وغواړی مگر په
هغه صورت کښی چه دهغه حصه

۸۶۳- ماده

شريك بعد از اختیار مرا جمعه
به مدیون ، نمیتواند به شريك
قبض رجوع نماید، مگر اینکه
حصه اوتلف شده باشد . در آن

صورت بقدر حصه خویش در مال قبض شده بر قبض رجوع می نماید.

ماده ۸۶۴-

(۱) هرگاه شریک قبض مقدار قبض شده را به نحو ی از انجا از تصرف خود خارج ساخته و یا آنرا تلف نماید، در مقابل شرکاء دیگر به اندازه حصه شان مسؤول می باشد.

(۲) در صورت تیکه شی قبض شده بدون قصور در دست قبض تلف شود، در مقابل شرکاء دیگر در حصه شان مسؤول شناخته نمی شود، دین باقی مانده بر ذمه مدیون به سایر شرکاء تعلق میگیرد و شریک قبض، در آن سهیم شده نمیتواند.

ماده ۸۶۵-

هرگاه یکی از شرکاء در حصه دین خود از مدیون ضامن گردید یا مدیون دین او را به دیگری حواله نماید، سایر شرکاء در مقداریکه از ضامن یا محال علیه قبض میکنند، شریک میباشد.

ماده ۸۶۶-

هرگاه یکی از شرکاء بقدر حصه خود مالی را از مدیون اجازت بگیرد،

هلاکه شی نو گولی شی به قبض شوی مال کنبی دخیلی حصی به اندازه قبض کونکی ته رجوع وکی.

ماده ۸۶۴-

(۱) که قبض کونکی شریک، قبض شوی اندازه به یو قسم داقسامو خخه دخپله لاسه وباسی او یائی استهلاك کی، دنورو شریکانو په مقابل کنبی دهغوی دحصو په اندازه، ضامن دی.

(۲) که دقبض کونکی به لاس کنبی بی دهغه له قصوره تلف شی نو دنورو شریکانو دحصو په قبض شوی پور کنبی که ئی خپله حصه پوره اخستی وه ضامن نه گنل کیږی، او کوم پور چه دپوروی په ذمه پاتی دی دنورو شریکانو حق دی.

ماده ۸۶۵-

که یوه شریک دپو روړی خخه په شریک پور کنبی دخپلی حصی په اندازه کفیل واخلی یا پور وړی دهغه حصه په بل چا حواله کی، نو کومه اندازه پیسی چه دکفیل یا حواله وړ کی شوی خخه اخلی په هغی کنبی نور شریکان هم شریک دی.

ماده ۸۶۶-

که یو شریک دخپلی حصی به اندازه دپور وړی خخه یوشی به

قابض حصه خود شناخته میشود. سایر شرکاء میتوانند به اندازه حصص خود، خویش را شریک مستاجر بدانند و یابه مدیون مراجعه نمایند.

ماده ۸۶۷-

هرگاه یکی از شرکاء در دین مشترک حصه خود را به مدیون هبه و یا از آن ابراء دهد، هبه و ابراء مذکور صحت داشته، در مقابل سایر شرکاء ضامن شناخته نمی شود.

ماده ۸۶۸-

هرگاه مدیون وفات نماید و متروکه کمتر از دیون او باشد، تمام شرکاء بقدر حصص خود در متروکه سهیم میباشند.

ماده ۸۶۹-

هرگاه دین مشترک مال موروثی باشد، هیچ یک از شرکاء نمیتواند حصه شریک خود را بدون اذن او مؤجل نماید، اما تنها حصه خود را مؤجل نموده می تواند.

ماده ۸۷۰-

اگر دین مشترک بر اساس عقد قرض مستحق الا داء باشد، هیچ یک از شرکاء به تنها میبندون موافقه سایر شرکاء نمیتواند، دین را مؤجل سازد.

اجاره و اخلی، دخیلی حصی قبض کورونکی گنل کپری. نور شریکان کولی شی چه دخیلو حصو په اندازه هغه ضامن کی او یائی دیور وپی خخه وغواری.

۸۶۷-

که یو شریک په شریک پورکنبی خپله حصه پور وپی ته هبه کی او یا دهغی خخه ورته ابراء وکی نودهغه هبه او ابراء دواړه صحیح دی، دنورو شریکانو دحصو ضامن نه گنل کپری.

۸۶۸- ماده

که پور وپی مې شو اومتروکه دهغه دپورونو خخه که وه ټول شریکان دخیلو حصو په اندازه په هغی کنبی شریک دی.

۸۶۹- ماده

که شریک پور میراثی مال وو، هیخ شریک نه شی کولی دخپل شریک حصه بی دهغه داجازی خخه مؤجله کی، یواخی کولی شی چه خپله حصه مؤجله کی.

۸۷۰- ماده

که شریک پور دقرض په عقدو واجب وو، نو هیخ شریک نه شی کولی چه په یواخی خان هغه مؤجل کی بلکه په تأجیل کنبی دټولو موافقه شرط ده.

۸۷۱- ماده

په شريك پور كښي شريكان كولي شي په دې موافقه وكې چه هر يو حق لري چه دپور وړي څخه دخپل پور حصه قبض كې بي له دې چه نور شريكان ور باندې دمراجعي حق ولري . دا موافقه دپور دتقسيم حكم لري نو دهر شريك حصه بي دنورو دشركت څخه پخپله دهغه پوري اختصاص لري .

۸۷۲- ماده

كه دپور وړي څخه دغوښتنې وړ پورونه شريك نه وو، هر پور وركوونكي كولي شي په ځانگړي توگه خپل پور تر لاسه كې، نور پور وركوونكي ددې حق نه لري چه په قبض شوي پور كښي ورسره شريك شي .

دوهم قسمت
تضامن

لمړې مبحث - عمومي حكمونه

۸۷۳- ماده

تضامن دپور وړ كوونكو او پور وړو ترمنځ بي ددواړو خواوو دموافقي يا قانوني نص څخه نه شي موجوديدلي .

۸۷۴- ماده

(۱) پور وركوونكي دتضامن په اساس كولي شي چه ټول يو ځای

۸۷۱- ماده

شركاء ميتوانند موافقه نمايندگه هريك آنها حق دارند حصه دين خود را از مديون قبض نمايند ، بدون اينكه ساير شركاء به او حق مراجعه را داشته باشند . اين موافقه حكم تقسيم دين را دارد . و حصه هريك از شركاء بدون مشاركت به خود او اختصاص دارد .

۸۷۲- ماده

هرگاه دين مورد مطالبه غير مشترك باشد، هريك از دائنين مي تواند به تنهائي حصه خود را از مديون بدست آرد . ساير دائنين در دين قبض شده حق اشتراك ندارند.

قسمت دوم
تضامن

مبحث اول - احكام عمومي

۸۷۳- ماده

تضامن بين دائنين و مديونين بدون اتفاق طرفين يا نص قانون موجود شده نميتواند .

مبحث دوم - تضامن دائنين

۸۷۴- ماده

(۱) دائنين به اساس تضامن مي توانند بصورت دسته جمعي

یا به خانگیری تو که دپوروی شخه
تول پور وغواری .

(۲) که دپور وری شخه دیسوه
متضامن پور ورکونکی له خوا پور
وغوبنتل شی نونه شی کولی په دی
پور ورکونکی په هغی دفاعی لارو
تمسک وکی چه دنورو پورورکونکو
پوری مربوطی وی . پوروی کولی
شی دخاصی دفاع له لاری چه پخپله
دپور غو بنتونکی متضامن پور
ور کونکی پوری خاص وی یادهغه
دحسی پوری تعلق لری یا دداسی
دفاع په لاروچه دتولو پورورکونکو
ترمنخ شریکی وی، تمسک وکی .

ماده ۸۷۵-

ماده ۸۷۵-

پور وری کولی شی چه قول پور
یوه متضامن پور ور کونکی ته
ورکی ، مگر په هغه صورت کبسی چه
بل پور ورکونکی دمخکنی خبرتیا
په وسیله هغه منع کړی وی .

ماده ۸۷۶-

ماده ۸۷۶-

(۱) که دپوروی دذمی برانت
دیوه متضامن پور ورکونکی په
مقابل کبسی بی دپور ور کو لو شخه
په بل سبب ، حاصله شی دنورو پور
ورکونکو په مقابل کبسی نه بری
الذمه کبسی . مگردهغه پورورکونکی
دحسی په اندازی چه پوروی دهغه
په مقابل کبسی بری الذمه شوی دی .

یا انفرادی تما می دین را از مدیون
مطالبه نمایند .

(۲) مدیون نمیتواند در صورت
مطالبه تادیه دین از طرف یکی از
دائنین متضا من بطرق دفا عی
تمسک نماید که مربوط به دائنین
دیگر باشد ، مدیون میتواند بطرق
دفع خاصیکه مربوط شخص طلب
کننده یا حصه متعلق به وی وینا
طرق دفا عی که مشترک بین تمامی
دائنین باشد ، تمسک نماید .

مدیون میتواند تما می دین را
بیکی از دائنین متضا من پیر دازد،
مگر اینکه یکی از دائنین توسط
اخطار قبلی او را منع کرده باشد.

(۱) هر گاه برانت ذمه مدیون
در برابر یکی از دائنین متضا من
به سببی غیر از تادیه دین حاصل
گردد، در برابر متبا قی دائنین بری
الذمه شناخته نمیشود . مگر اینکه
بقدر حصه دائنینی باشد که مدیون
در برابر آن برانت حاصل نموده .

(۲) هر گاه يکي از دائنين متضا من عملي را مرتکب شود که به اساس آن به داین ضرری وارد آید، این عمل در حصه سایر دائنين نافذ شمرده نمیشود.

ماده ۸۷۷-

هرآنچه را که يکي از دائنين متضا من از مديون در مقابل دين اخذ نماید، همه دائنين درآن حق مساوی دارند . مگر آنکه موافقت دائنين ويا نص قانون به خلاف آن حکم نماید .

مبحث سوم- تضامن مديونين

ماده ۸۷۸-

(۱) هر گاه تضامن بين مديونين باشد، داین ميتواند کل دين را از تمام مديونين يا از هر يك آنها که خواسته باشد ، مطالبه نماید . مطالبه دين از يکي، مانع مطالبه از ساير مديونين نميگردد .

(۲) مديونيكه داین از او مطالبه دين مينمايد ، ميتواند به وسايل دفاع خاصيکه به مديون ديگر تعلق دارد تمسك نمايد . مگر به قدر حصه خود او مشروط بر اينکه حصه دين خود را بوجه ازوجه پرداخته باشد. مديون ميتواند به

(۲) که يو متضامن پورورکونکي دداسي کار ارتکاب کونکي شو چه دهني په اثر نورو پورورکونکو ته ضرر رسیده، نو داکار دهغو ي په باره کښي نافذ نه گڼل کيږي.

ماده ۸۷۷-

کوم شی چه یی دمتضامنو پور ور کونکو څخه یو دپور په مقابل کښي اخلي، دټولو پور ور کونکو حق گڼل کيږي ، مگر دا چه دپور ور کونکو موافقه يا دقانون حکم دهني په خلاف وی .

دوهم مبحث- دپورهوونکو تضامن

ماده ۸۷۸-

(۱) که تضامن دپور وړو ترمنځ وو، نو پور ورکونکي کولي شي ټول پور دټولوڅخه يا دهر يوڅخه يی چه زړه وی وغواړي ، ديوه متضامن پور وړی څخه دپور غوښتنه دنورو متضامنو پور وړو څخه دپور دغوښتنی مانع نه گرځي .

(۲) دکوم پور وړی څخه چه پور ورکونکي پور غواړي ، نه شي کولي چه ددفاع په هغه خاصو وسايلو چه دپل پور وړی پوري تعلق لري تمسك وکي مگر دخپلي حصی په اندازه او په دی شرط چه خپل پور یی په یو قسم داقسامو ادا کړی وی . پور وړی کولي شي چه ددفاع

په خاصو وسیلو سره چه پخپله دهغه پوری تعلق لری یا دټولو پور وړو ترمنځ شریکه وی تمسک وکی.

ماده - ۸۷۹

وسایل دفاع خاص که به خود او تعلق دارد و یابه وسایل دفاع مشترک بین تمام مدیو نین تمسک نماید .

ماده ۸۷۹-

که کوم متضامن پور وړی ټول پور دعین ، عوض یا دحوالی دلاری ادا کی، پخپله هغه ا وهم نور پور وړی بری الذمه کیږی .

ماده - ۸۸۰

هر گاه یکی از مدیو نین متضامن کل دین را عینا یا عوضا پویا از طریق حواله اداء نماید، خود او و سایر مدیونین بری الذمه شناخته میشو ند .

ماده ۸۸۰-

دپور نوی کیدل دپور ورکونکی او دیوه متضامن پور وړی ترمنځ، دټولو پور وړو دذمی دبرائت موجب گرځی، مگر داچه پور ور کونکی دهغوی په مقابل کبسی دغوښتنی حق ساتلی وی .

ماده - ۸۸۱

تجدید دین بین د این و یکی از مدیونین متضا من موجب برائت ذمه سایر مدیونین میگر دد ، مگر اینکه دائن حق مطالبه خودرا در برابر آنها حفظ کرده باشد .

ماده ۸۸۱-

متضامن پور وړی نه شی کولی په هغی مجرائی با ندی تمسک وکی چه دپور وز کوو نکي اویوبل متضامن پور وړی تر منځ واقع کیږی مگر ددی وروستنی ذکر شوی پور وړی دحسی په اندازی.

ماده - ۸۸۲

مدیون متضا من نمیتواند به اساس مجرائی که بین دائن و مدیونین متضا من دیگر صورت گرفته ، تمسک نماید . مگر به اندازه حصله همان مدیون .

ماده ۸۸۲-

که دپور ورکونکی ذمه دیوه متضامن پور وړی سره یوځای شوه، پور دنورو متضامنو پور وړو دذمی نه ساقطیږی مگر دهغه پور وړی

در صورت اتحاد ذمه داین بایکی از مدیونین متضا من دین از ذمه سایر مدیونین ساقط نمی شود .

دحصی په اندازی چه ذمه یی دپور ورکونکی سره یوځای شوی ده .

ماده ۸۸۳-

که پور ور کونکی یوه متضامن پور وړی ته ابراء وکی پور دهغه دذمی څخه ساقطیږی، نورپوروی پری الذمه نه گنبل کیږی مگر په هغه صورت کبسی چه پور ورکونکی په صریحه توگه دهغوی ذمی دبرانت یادونه کړی وی، په لمړنی صورت کبسی پور ور کونکی کولی شی پاتی اندازه پور دهغه چا دحصی وضع کیدو وروسته چه یی ورته ابراء کړیده دنورو متضامنو پوروو څخه غوښتلی شی .

ماده ۸۸۴-

که پور ورکونکی یوه متضامن پوروی ته دتضامن څخه ابراء وکړه، کولی شی چه نورو متضامنو پوروو څخه دټول پور غوښتنه وکی، مگر دا چه دهغی په خلاف موافقه شوی وی .

ماده ۸۸۵-

(۱) په ټولو هغو حالونو کبسی چه پور ورکونکی یوه متضامن پوروی ته ابراء کوی عام له دی چه ابراء دپور یا دتضامن څخه وی ، نور متضامن پوروی د اقتضاء په وخت کی ددی قانون د(۸۹۲) مادی دحکم

مگر بقدر حصه مدیونیکه ذمه وی با داین متحد گردیده است .

ماده ۸۸۳-

هرگاه دائن بیکی از مدیونین متضا من ابراء دهد، دین از ذمه اوساقط شده ، سایر مدیونین بری الذمه شناخته نمیشوند، مگر اینکه دائن به صراحت ازبرانت ذمه آنها تذکر داده باشد . درین صورت دائن میتواند تنها مقلد متباقی دین را بعد از وضع حصه مبری الیه از سایر مدیونین ، مطالبه نماید.

ماده ۸۸۴-

هر گاه دائن به یکی از مدیونین متضامن از تضا من ابراء دهد ، حق دارد کل دین را از سایر مدیونین مطالبه نماید، مگر اینکه به خلاف آن موافقه صورت گرفته باشد.

ماده ۸۸۵-

(۱) در جمیع حالاتیکه یکی از مدیونین متضا من ، از طرف دائن برانت از دین یا ازتضا من حاصل نماید و مدیون دیگر مفلس گردد، سایر مدیونین میتوانند هنگام ادای

دین به تناسب دینیکه از حصه
مدیون مفلس به مدیون مبری له
میرسد، مطابق حکم ماده (۸۹۲)
این قانون، به وی مراجعہ نمایند.

(۲) در حالتیکه دائن مدیون مبری
الیه را از هرگونه مسؤلیت دین
آزاد ساخته باشد، حصه دین
مدیون مفلس بر خوددائن تحمیل
می شود.

ماده ۸۸۶-

(۱) هرگاه دین در مورد یکی از
مدیونین متضا من زیر مرور زمان
آید، سایر مدیونین نمی توانند
از آن استفاده کنند. مگر بقدر
حصه مدیون مذکور.

(۲) هرگاه مرور زمان در مورد
یکی از مدیونین متضا من منقطع
و یا نفاذ آن متوقف گردد، دائن
نمی تواند در برابر سایر مدیونین
به آن تمسک نماید.

ماده ۸۸۷-

(۱) مدیون متضا من در اجرای
تعهدات خود صرف از عمل خود
مسؤلیت دارد. هرگاه داین بیک
از مدیونین متضا من اخطار دهد،
این امر بر سایر مدیونین کالیبری

سره سم گولی شی کومه اندازه پور
چه دمفلس متضامن به پور دحصی
خخه، ابراء کره شوی متضامن
پور وری ته رسیبری، ورته رجوع
وکی.

(۲) که پور ورکونکی، ابراء
کره شوی متضامن پور وری دپور
دهر قسم مسؤلیت خخه آزاد کری
وی نو دمفلس پور وری دپور حصه
پخبله به پور ورکونکی تحمیلیبری.

ماده ۸۸۶-

(۱) که پور دیوه متضامن پور وری
به باره کبسی دزمانی دتیریدو دحکم
لاندى راغی نور پور وری نه شی
کولی چه دهضی خخه استفاده وکی
مگر دذکر شوی پور وری دحصی به
اندازی.

(۲) که دزمانی تیریدل دیوه
متضامن پور وری به باره کبسی قطع
یا نافذیدل بی متوقف شی، پور
ورکونکی نه شی گولی دنورو پور
ور و به مقابل کبسی ور باندى
تمسک وکی.

ماده ۸۸۷-

متضامن پور وری دالتزا مونو به
تنفیذ کبسی یواخی دخپل فعل
مسؤل دی. که پور ورکونکی یوه
متضامن پور وری ته خبرتیا ورکی.
داخبر تیا به نورو متضامنو پور ورو

تأثيرنه لری مگر داچه موافقه بل
ډول شوی وی .

(۲) او که خبرتیا دیوه متضامن
پور وړی له خوا پور ورکوونکی ته
ورکول شوی وی نور پور وړی له دی
خبرتیا څخه گټه اخستی شی .

ماده ۸۸۸-

(۱) که پور ورکوونکی دیوه متضامن
پور وړی سره صلحه وکی، او
صلحه دپور څخه دابراء متضمنه وی
یا داچه دپور وړی دځمی برائت په یو
قسم داقسامو افاده کی نو ددی
صلحی څخه نور پور وړی گټه
اخستی شی .

(۲) که داصلاحه د پور وړو
په ذمه دالتزام متضمنه وه یا دهغه
التزام دزیاتیدو متضمنه وه چه
هغوی ورباندی ملزم دی، نو داصلاحه
دنورو پور وړو په حق کښی نه
نافذیږی، مگر که نور پور وړی یی
قبوله کی .

ماده ۸۸۹-

(۱) که دمتضامنو پور وړو څخه
یوپه پور اقرار وکی ، دا اقرار په
نورو پور وړو دتطبیق وړنه دی .

(۲) که دمتضامنو پور وړو څخه
یوه دقسم خوړلو څخه انکار وکه او
یا دهغه له خوا پور ورکوونکی ته
قسم متوجه شو او سوگند یی وکه،

ندارد. مگر اینکه موافقه طو ر
دیگری صورت گرفته باشد .

(۲) در صورتی که اخطار از
جانب یکی از مدیونین متضا من
بدان صورت گرفته باشد، سایر
مدیونین از آن مستفید شده می
توانند .

ماده ۸۸۸-

(۱) هرگاه دائن پایکی از
مدیونین متضا من در موضوع دین
طوری مصالحه نماید که این امر
متضمن ابراء از دین باشد یا اینکه
برائت ذمه مدیون را از دین به
نحوی از انطافاده کند، سایر
مدیونین از آن مستفید می گردند .

(۲) اگر مصالحه داین پایکی از
مدیونین متضا من ، افزونی در
وجایب قبلی ویا سبب بوجود آوردن
وجایب جدید گردد ، این گونه
مصالحه بر سایر مدیونین تأثیر
ندارد، مگر اینکه با آن موافقه کرده
باشند .

ماده ۸۸۹-

(۱) هر گاه یکی از مدیونین
متضامن به دین اقرار نماید ، اقرار او
در مورد سایر مدیونین اعتبار
ندارد.

(۲) هر گاه یکی از مدیونین
متضا من از سو گند نکول نماید و
یابه اثر توجیه آن دائن سو گند

یاد نماید، سایر مدیونین از آن متضرر نمی گردند .

(۳) هر گاه دائن به سو گند یکی از مدیونین متضا من اکتفاء نماید ، سایر مدیونین از آن مستفید می گردند .

ماده ۸۹۰-

(۱) هرگاه علیه یکی از مدیونین متضا من بنا بر سبب خاص حکمی صادر گردد، این حکم در مورد سایر مدیونین مورد تمسک قرار گرفته نمیتواند .

(۲) اگر بمفاد یکی از مدیونین متضا من حکمی صادر گردد ، سایر مدیونین از آن مستفید میگردند، مگر اینکه حکم متکی به سبب خاصی مربوط به مدیونیکه به مفاد او صادر شده ، باشد .

ماده ۸۹۱-

(۱) هر گاه یکی از مدیونین متضا من تمام می دین را بپیر دازد ، بالای سایر مدیونین به اندازه حصه خود آنها رجوع کرد میتواند .
و اگر مدیون اصلی شخص دیگری بود و بعضی او دین را پرداخت ، درین صورت به تمام می دین بالای مدیون اصلی ، بحیث دائن رجوع کرده می تواند .

نودا نورو پور وپو ته ضرر نه رسوی .

(۳) که پورور کونکی دمتضامنو پور وونکو خخه یوه ته دقسم به توجیه کولو اکتفاء وکړه او هغه سوگند وکه نو نوروپوره وپو ورخخه گټه اخستی شی .

ماده ۸۹۰-

(۱) که به یو خاص سبب دمتضامنو پوره وونکو خخه به یوه حکم صادر شونو دا حکم دنورو پور وپوباندی دتمسک وپ نه شی کیدای .

(۲) که حکم دیوه به گټه صادر شو په دی صورت کبسی نــــور متضامن پور وپو ورخخه گټه اخستی شی، مگر په هغه صورت کبسی چه حکم په داسی سبب بناوی چه دهغه پور وپو پوری چه حکم یی په گټه صادر شوی، خاص وی .

ماده ۸۹۱-

(۱) که دمتضامنو پوره وونکو خخه یو، ټول پور اداء کی نو کولی شی نورو پور وپو ته دهنوی دحصی په اندازی رجوع وکی . که داصلی پور وپو په خای بل چا پور اداکه ، په دی صورت کبسی ذکر شوی شخص کولی شی په اصلی پور وپو دپور ور کونکی په حیث رجوع وکی .

(۲) در صورتیکه یکی از مدیونین متضا من دین را پیر دازد ، دین در بین تمام مدیو نین متضا من به حصص مساوی تقسیم می شود ، مگر اینکه موافقه یا نص قانون طور دیگری باشد .

ماده ۸۹۲-

هر گاه یکی از مدیو نین متضامن مفلس گردد ، مدیو نیکه دین را اداع نموده و سایر مدیو نین که توان پرداخت دین را دارند ، هر یک بقدر حصه خود تادیه دین مدیو ن مفلس را متحمل می گردند .

ماده ۸۹۳-

هر گاه در بین مدیونین متضامن تنهائیک شخص ذی نفع در دین شنا خته شود، همین شخص در برابر سایر مدیونین مکلف به ادای دین می باشد .

ماده ۸۹۴-

وجیبه در حالات آتی قابل انقسام نیست:

۱- در حالتیکه موضوع وجیبه طبیعتاً قابل انقسام نباشد .

۲- در حالتیکه از منظور ویانیت متعا قدین واضح شود که تنفیذ وجیبه قابل انقسام نیست .

(۲) که دمتضامنو پوره وونکو خخه یوه پور ادا که دټولو متضامنو پور وړو، ترمنځ په مساوی حصو تقسیمیزی مگر دا چه موافقه یا دقانون حکم دهغی په خلاف وی .

ماده ۸۹۲-

که دمتضامنو پوره وونکو خخه یو مفلس شی ، نو هغه پور وړی چه پور یی اداء کړی او هم نور پور وړی چه دپور دور کولو قدرت لری، هر یو به دخپلی حصی په اندازی دمفلس پور وړی پور ادا کوی .

ماده ۸۹۳-

که دمتضا منو پور وړ کوونکو خخه یواځی یو په پور کښی دگټی خاوند وو ، نو یواځی هغه دنورو پوره وونکو په مقابل کښی دپور په ادا کو لو مکلف دی .

ماده ۸۹۴-

په راتلونکو حالونو کښی تمهد دتقسیمو لو وړنه دی :

۱- په هغه حالت کښی چه دتمهد موضوع پخپل طبیعت کښی تقسیم نه قبلوی .

۲- په هغه حالت کښی چه دعقد ددواړو خواوو دغرض اونیت خخه واضحه شی چه دتمهد تنفیذ دتقسیمولو وړنه دی .

۸۹۵- ماده

(۱) که به داسی تعهد کی چه دتقسیمولو ورنه وی، پور وری متعدد وی، هر یو دتول تعهد په ادا کولو مکلف گنل کیږی .

(۲) کوم پور وری چه پور اداء کی، کولی شی چه په نور و پور و پور دهغوی دحصو په اندازه رجوع وکی، مگر داچه دخالونو څخه دهنی عکس معلومه شی .

ماده ۸۹۵-

(۱) هرگاه در وجیبه غیر قابل انقسام مدیونین متعدد باشد، هر يك از آنها به ایفای تمام تعهد مکلف شناخته میشود .

(۲) مدیونیکه دین را قادیه نماید، میتواند بر سایر مدیونین به قدر حصه آنها رجوع نماید . مگر اینکه از اوضاع و شرایط عکس آن ظاهر گردد .

۸۹۶- ماده

(۱) که به داسی تعهد کی چه دتقسیمولو ورنه وی، پور و کونکی یا دپور و کونکی وارثان متعدد وی، نو هر پور و کونکی یا هر یو وارث کولی شی چه دپور و پوری څخه دتول تعهد دپوره کولو غوښتنه وکی، که کوم یو پور و کونکی یا وارث په دی اعتراض وکه ، نو پور و پوری تولو پور و کونکی ته یو ځای دالتزام په ادا کولو یا دالتزام د موضوع په ودیعت ایښودلو مکلف دی .

(۲) کوم پور و کونکی چه تولو حق تر لاسه کړی پرهغه به نور پور و کونکی دخپلو حصو په اندازه رجوع کوی .

ماده ۸۹۶-

(۱) هر گاه در و جیبه غیر قابل انقسام ، دائنین و یا ورثه دائن متعدد باشند ، هر يك از دائنین و یا ورثه میتواند از مدیون ایفای تمام و جیبه را مطالبه نماید . در صورت اعتراض یکی از دائنین یا ورثه بر آن ، مدیون مکلف است تعهد را بتمام دائنین یا ورثه بپردازد و یا دین موضوع تعهد را به امانت بگذارد .

(۲) دائنین میتوانند بر دائنیکه تمام حق را بدست آورده به اندازه حصه خویشس مراجعت نماید .

اووم فصل
دپور ادا کول

لمری قسمت - د اداء کولو طریقہ
ماده ۸۹۷-

دپور ادا کول دهنی په ور کولو
په نقدی، مجرا کولو، ابراء، حوالی
ورکولو او یا دنوی کولو په توگه،
صورت مومی .

دوهم قسمت
دپور ادا کولو دواړه خواوی
ماده ۸۹۸-

(۱) پور دپور وړی یا دهنه
دنائب یا دهنه چا له خوا چه دپور
ورکول دهنه په گته وړی، ددی قانون
(۸۱۹) مادی دحکمونو په نظر کبسی
نیولو سره، ورکول کیدای شی .
(۲) همدارنگه دپورتنی فقری په
مراعت کولو سره ، دپور ادا کول
دبل چا له خوا چه دپور ادا کول
دهنه په گته نه وی دپور وړی به
امر یا دهنه دامر په غیر صحیح دی.
که بور وړی دبل چا له خوا دپور په
ادا کولو اعتراض وکه او پور
ورکونکی یی په دی اعتراض خبر که
نو پور ورکونکی کولی شی چه
دبل چا ادا کول ونه منی .

فصل هفتم
وفاء دین

قسمت اول - طرق اداء
ماده ۸۹۷-

اداء دین ، به تادیه نقدی، مجرای
ابراء ، حواله و تجدید صورت می
کیرد.

قسمت دوم
طرفین و فا

ماده ۸۹۸ -

(۱) دین از طرف مدیون
یا نایب او و یا شخصیکه تا دپه دین
به مصلحت او باشد ، با در نظر
گرفتن احکام ماده (۸۱۹) این قانون
تادیه شده میتواند .
(۲) همچنان بار عایت فقره
فوق ادای دین ، از طرف شخص
غیر که ادای دین به مصلحت او
نباشد ، به امر مدیون و یا بدون
امر او صحیح است . چنانچه دائن
میتواند ادای دین را از شخص
غیر در صورت اعتراض مدیون
و ابلاغ این اعتراض به مدیون رد
نماید.

ماده ۸۹۹-

(۱) که بل چا دیور وپی به
خای پور اداء که نو کولی شی دهغه
خه په اندازه چه پور ورکونکسی ته
پی زر کپی دی ، دیور وپی خخه پی
وغواری .

(۲) سره ددی هغه پور وپی چه
پوری پی دهغه دارادی خخه ورکول
شوی دی ، کولی شی . دهغه چا
درجوع خخه چه پور پی تول یاخینی
ادا کپی دی ، خان وژ غوری، خوپه
دی شرط چه ثابتہ کی چه دیورپه
ادا کولو باندی ، اعتراض کولو کینی
دده کومه گته شته دی .

ماده ۹۰۰-

که پور وپی ممیز صغیروو یا
حجر کپی شوی وو او خیل پوری
اداء کپرو دیور ورکول پی صحیح دی
اوبری الذمه گنل کیری .

ماده ۹۰۱-

که پور وپی دمرگ په مرض
پروت وو اودیوه پور ورکونکسی
پور پی اداکه او نورو پور ورکونکو
ته ددی پور ورکولو خخه ضرر
ورسید، دهغه دا کار جواز نه لری.

ماده ۹۰۲-

دیور دور کولو دصحت دپاره
شرط ده چه دیور ادا کونکی دهغه
شی مالک وی چه پور پری اداء کوی

ماده ۸۹۹-

(۱) شخص غیر در صور تیکه
بتادیه دین اقدام نماید، میتواند
بقدر آنچه تادیه کرده است ، به
مدیون مراجعه کند .

(۲) باو جود آن مدیو نیکه ایفاء
دین بدون اراده او صورت گرفته،
میتواند از رجوع شخصیکه دین را
کلا و یا قسماً پرداخته است ،
امتناع و رزد . بشر طیکه ثابت
نماید که از اعتراض او فایده ای
مرتب است .

ماده ۹۰۰-

در صور تیکه صغیر ممیز ویا
مجبور علیه، دین خودرا بپیر دازد،
تادیه او صحیح بوده و بری الذمه
شناخته میشود .

ماده ۹۰۱-

مدیون نمیتواند در مرض موت،
دین یکی از دائنین را در صورتیکه
به ضرر سایر دائنین بانجا مد،
بپیر دازد .

ماده ۹۰۲-

برای صحت تادیه دین، لازم
است که اداء کننده مالک شی تادیه
شده بوده و اهلیت تصرف را درآن

داشته باشد . اگر شي پرداخته شده از طرف غير به استحقاق برده شود و يا بعد از تلف بدل آن اخذ شود، دائن مي تواند دين خود را از مديون مطالبه نمايد .

ماده ۹۰۳-

هرگاه غير مديون به تاديه دين بپردازد، در احوال آتي قايم مقام دائنيکه دين خود را حاصل نموده، شناخته ميشود :

۱- در حالیکه با مديون مشترکاً و يا از جانب او به تاديه دين مکلف باشد .

۲- در حالیکه تاديه کننده دائن بوده ، دين داييني را بپردازد که تا مين عيني داشته و از دائن مذکور مقدم باشد ، گر چه تاديه کنند . تا مين نداشته باشد .

۳- در حالیکه شخص عقاري را خريداري نمايد که تحت تضمين حقوق دائنين بوده ، لمن عقار مذکور جهت تاديه ديون شان پرداخته شده باشد .

۴- در حالیکه تاديه کنند ، بحکم صريح قانون قايم مقام شناخته شود .

او به هفي کبسي دتصرف کولو اهليت ولري . که ورکول شوي شي دبل چاله خوا په استحقاق ويورل شي يا دهفي دهلاکيدو وروسسته دهفي بدل واخستل شي ، نو پور ورکونکي کولي شي چه خبل پور دپوروي شخه واخلي .

ماده ۹۰۳-

که بل خوک دپور وي پور اداء کي نو په لاندنيو حالونو کبسي دپور ور کونکي قايم مقام گنل کي پري :

۱- که چيرته اداء کونکي دپور وي سره يو خاي او يا دهغه له خوا دپور په ورکولو مکلف وي .

۲- په هغه حالت کبسي چه دپور اداء کونکي ، پور ور کونکي وي او دداسي پور ور کونکي پورورکي چه عيني تا مين ولري او دهفي په نسبت دوړاندي والي حق ولري که شه هم دپور اداء کونکي تا مين ونه لري .

۳- که خوک داسي عقارواخلي چه دپور ورکونکو د حقوقو د تضمين لاندی وي اود ذکر شوي عقار لمن يي هغوي ته ورکړي وي .

۴- په هغه حالت کبسي چه دپور ادا کونکي دقانون په صريح حکم قايم مقام پيژندل شوي وي .

۹۰۴- ماده

کوم پور ور کونکی چه دخپل پور وړی په غیر دبل چا څخه پور حاصل کړی نو کولی شي چه ذکر شوی غیر په موافقه هغه خپل قایم مقام کی، که څه هم پور وړی په دی موافقه راضی نه وی، باید چه داموافقه داداکولو دوخته ورو سته نه شي کیدای .

۹۰۵- ماده

که پور وړی دپور داداء کو لوپه مقصد دبل چا څخه قرض واخلي، کولی شي چه قرض ورکوو نکسی دهغه چا قایم مقام کی چله هغه پوری ور کړی دی، که څه هم ذکر شوی پور ورکوونکی ور باندي موافقه ونه لری خو په دی شرط چه دقرض په عقد کبسی ددی خبری یادونه وشي چه کوم مال قرض اخیستل شوی دی دپور داداء کولو دپاره تخصیص شوی دی او دپور په رسید کبسی په ډاگه شي چه دپور ور کول دهمدی قرض شوی مال څخه صورت موندلی.

۹۰۶- ماده

که څوک دقانون په حکم یا په موافقی دپور ورکوو نکي قایم مقام گرځی دپور ورکوونکی ټول حقوق اوددی حقوقو ټول خصوصیات، توابع، تامينات او اداء کول چه پری مرتب کیزی، دهغه پوری تعلق نیسي،

۹۰۴- ماده

دائینیکه دین خود را از غیر مدیون حاصل نموده ، میتواند به موافقه طرفین، شخص مذکور را قایم مقام خود قرار دهد . گر چه مدیون به این موافقه رضایت نه داشته باشد . موافقه ازو وقت تادیه مؤخر شده نمیتواند.

۹۰۵- ماده

هرگاه مدیون بمقصد ادا ی دین از شخص ثالث قرض گیرد ، می تواند قرض دهنده را قایم مقام دائینیکه حق او را بر داخه است ، قرار دهد .

گر چه دائن مذکور په آن رضایت نداشته باشد ، مشروط بر اینکه در عقد قرض تذکر داد . شود که مال قرض گرفته شده بپر داخه دین اختصاص دارد ودر رسید دین تصریح شود که ادا ی دین از همین مال صورت گرفته است .

۹۰۶- ماده

شخصیکه به حکم قانون ویا موافقت قایم مقام دائن میشود ، حقوق دائن باتمام خصوصیات ، توابع، تا مینات و مدافعاتیکه به آن مرتب می گرد ، به اوتعلق

نو ذکر شوی شخص یواخی دهفی مال په اندازی چه پور ور کونکی ته یی ور کړی دی دهغه قایم مقام کیږی .

ماده ۹۰۷

(۱) که بل خوک دپور وړی یوه برخه پور ورکې او په هغی کښی دپور ورکونکی قایم مقام شی، پور ورکونکی ددی اداء کولو څخه نه متضرر کیږی نود خپلی پاتی برخي دپور په اخستلو کښی دهغه چا څخه وړاندی حق لری چه د پور یوه حصه یی اداء کړی ده ، مگر دا چه موافقه ددی په خلاف وی .

(۲) که دپور ور کونکی پاتسی برخه پور دبل چا دخوا ور کول شو او هغه هم دپور ور کونکی قایم مقام شو، هر یوه دپور په تقسیمو لوکښی دخپلی حصی په تناسب پور وړی ته مراجعه کولای شی .

ماده ۹۰۸

پور اساساً پور ور کونکی یا دهغه وکیل ته ورکول کیږی که پور ورکونکی محجو روی ، نو پور به دهغه ولی، وصی یا قییم ته چه دقبضولو صلاحیت ولری، ورکول کیږی .

می گیرد . این شخص تنها به اندازه مالیکه به دائن پرداخته ، قایم مقام او شناخته می شود .

ماده ۹۰۷

(۱) هرگاه غیر مدیون قسمتی از دین را بپور دازد و در آن قسمت قایم مقام دائن گردد، این امر دائن را متضرر نساخته و در مطالبه قسمت متبانی دین به غیر مدیون، مقدم شناخته میشود . مگر اینکه بخلاف آن موافقه صورت گرفته باشد .

(۲) هرگاه شخص دیگری در پرداخت قسمت باقی مانده دین قایم مقام دائن گردد، هر یک در تقسیم دین به تناسب حصه خود به مدیون مراجعه نموده میتواند .

ماده ۹۰۸

دین اساساً بدائن یا وکیل او پرداخته میشود . اگر دائن محجور باشد، دین به ولی وصی یا قییم او که صلاحیت قبض دین را داشته

باشد ، پرداخته میشود. اگر دین به دائن محجور پرداخته شود ، اعتبار نداشته مدیون از دین بری الذمه شناخته نمیشود ، در صورت هلاک و ضایع ساختن آن ولی وصی رقیم میتواند دین را مطالبه نمایند.

ماده ۹۰۹-

هرگاه دین به غیر داین یا غیر وکیل او پرداخته شود ، مدیون بری الذمه شناخته نمی شود . مگر اینکه دائن پرداخت دین را تأیید نماید و یا دین باحسن نیت به شخصی پرداخته شده باشد که در ظا هر حال مستحق آن شناخته شود .

ماده ۹۱۰-

(۱) هرگاه داین بعد از عرضه صحیح دین ، از قبول آن امتناع ورزد یا از اجرای اعمالیکه بدون آن تادیه صورت گرفته نتواند ، اباء آورد و یا به مدیون ابلاغ نماید که به هیچ صورت آماده قبول دین نیست ، مدیون میتواند به قبول دین در خلال میعاد معین به داین ، رسماً اخطار بدهد .

که پور ، محجور پور و رکونکی ته ورکپل شو ، اعتبار نلری او پور و پری دپورخه نه بری الذمه گیری . دهلاک او ضایع کولو به صورت کنبی دهغه ولی ، وصی او رقیم کولای شی چه پور و غواپی .

ماده ۹۰۹

که پور دپور و رکونکی یاددهغه دوکیل شخه غیر بل چاته ور کول شو ، پوروی بری الذمه نه گنل کپری مگر به هغه صورت کنبی چه پور و رکونکی دپور داداء کول تأیید کی یا پور به بنه نیت سره داسی شخص ته ور کول شوی وی چه به ظاهر حال کنبی دهغی مستحقوی .

ماده ۹۱۰-

(۱) که پور ور کونکی ته پوربه صحیحی توگه عرضه شو ا ودهغی قبلول یی رد کپل او یا یی هغه کارونه رد کپل چه پور اداء کول بی لهغی نه ترسره کپری یایی پوره و پری ته خبر ورکه چه به هیچ صورت به دپور اداء کول قبول نه کی ، پوروی کولی شی چه تا کلی مدی په او بردو کنبی دپور په قبلولو پور ور کونکی ته رسمی اخطار ورکی .

(۲) دپور وړی اخطارپور ورکونکی ته، لاندنی حقوقی نتیجی پیدا کوی:
 ۱- دپور دحلا کیدو او ضایع کیدو مسؤلیت نقلیدل دپور وړی د نسی خخه دپور ورکونکی نمی ته.
 ۲- دگټو دجریان متوقف کیدل.
 ۳- په بانک یاد دولت په خزانه کښی دپور په ودیعت ایښودل دپور ورکونکی په مصرف.
 ۴- دپور ورکونکی خخه درسیدلی خساری دجبری غوښتنه.

ماده ۹۱۱

دپور په ودیعت ایښودل هغه وخت دپور داداء کولو قایم مقام کیدی شی، چه پور ورکونکی یی قبول او یا محکمه دهغی په صحت حکم وکی.
 ماده ۹۱۲

که دپور داداء کولو موضوع عقار وی یا بل داسی شی وی چه د دوام دپاره تیار شوی وی او په هر وخت کښی دهغی دوام په نظر کښی وی، پور وړی دمحکمی خخه وغواړی چه یو عادل شخص ته دی ور گره شی، نود شی ورکول عادی شخص ته دودیعت قایم مقام گرخی .

ماده ۹۱۳

پور وړی دمحکمی داجازی وروسته کولی شی هغه شیان چه ژر تلفیږی یادچه دهغی په ودیعت ایښودل او

(۲) از اخطار مدیون به دانن نتایج حقوقی ذیل نشأت مینماید :
 ۱- انتقال مسؤلیت هلاک و ضیاع دین، ازضمه مدیون به دانن .
 ۲- متوقف شدن جریان فواید .
 ۳- امانت گذاشتن دین به بانک و یا خزانه دولت، به مصارف دین.
 ۴- مطالبه جبران خساره وارده از داین.

ماده ۹۱۱

امانت گذاشتن دین ، هنگا می قایم مقام تادیه شده میتواند، که داین آنرا قبول و یا محکمه بصحت آن حکم نماید .

ماده ۹۱۲

هر گاه موضوع اداء عقار و یا چیزی باشد که بقاء واستقرار آن در همان مطلوب باشد و مدیون از محکمه مطالبه گذاشتن آنرا تحت تصرف شخص امین نموده باشد ، این تسلیم وی قایم مقام امانت گذاشتن می گردد .

ماده ۹۱۳

مدیون بعد از استیذان محکمه مربوط ، میتواند اشیایی را که زود تلف باشد و یا حفاظت وامانت

گذاری آن مصارف هنگفت را ایجاب نماید، طور مزایده علنی به فروش برساند و ثمن آنرا به حساب امانت بانکی بگذارد.

ماده ۹۱۴-

مدیون میتواند به امانت گذاری دین و یا اجرائتی که قائم مقام آن می گردد، در حالتی اقدام نماید که هویت و محل اقامت دائن نزد او مجهول باشد و یا دائن فاقد ویاناقص اهلیت بوده و قائم مقامی نداشته باشد که پرداخت دین را قبول نماید و یا دین در بین چند شخص متنازع علیه باشد و یا عوامل عمده موجود گردد که اجرائت فوق را ایجاب نماید.

ماده ۹۱۵-

(۱) هرگاه مدیون دین را به دائن عرضه نماید و متعاقباً آنرا به امانت گذارد و یا به اجرائت مائل آن اقدام نماید، میتواند از عرضه خویش منصرف شود، مشروط بر اینکه دائن عرضه را قبول نکرده باشد و یا حکم نهایی محکمه مربوط به صحت آن صادر نشده باشد. در این صورت شرکاء و یا ضامنین دین بری الذمه شناخته نمیشوند.

ساتنه زیات مصرف ایجا بسوی د مزایدی په توگه خرڅ کي او ثمن یی دبانک په امانت حساب کښی په ودیعت کښیږدی.

ماده ۹۱۴-

پور وړی په هغه حالت کښی کولی چه ودیعت ایښودلو یا هغه اجرا آتو ته چه دودیعت قائم مقام وی اقدام وکي چمد پور ورکوونکی شخصیت یاد اوسیدلو ځای ورته معلوم نه وی، یاداچه پور ورکوونکی داهلیت نه لرونکی یاد اهلیت نقصان لرونکی وی او داسی نایب ونه لری چمد هغه په ځای دپورولید کول قبول کي، یاداچه په پور دخو نفرو ترمنځ جگړه وی یاداسی نور جدي سببونه موجود وی چه دپورتنیو اجرائتو ایجاب کوی.

ماده ۹۱۵-

(۱) که پور وړی، پور عرضه کښی او ورپسی یی په ودیعت کښیږدی او یا نور د مائلو اجرائتو ته اقدام وکي، نو که پور ورکوونکی عرضه نه وی قبوله کړی، کولی شی چمد خپلی عرضه څخه رجوع وکي، همدارنگه که د محکمی قطعی حکم د هغی په صحت نه وو صادر شوی، رجوع کولی شی. په دی صورت کښی شریکان او یا ضامنان دپور، پری الذمه نه پېژندل کېږی.

(۲) اگر مدیون از عرضه دین بعد از قبول دائن و یا بعد از صدور حکم محکمه مربوط به صحت آن منصرف شود و دائن نیز انصراف اوراق قبول نماید، دائن نمیتواند بعد از آن به تا میناتیکه متکفل حقوق اوست، تمسک نماید. در این صورت شرکاء و ضامنین دین بری الذمه شناخته میشوند.

قسمت سوم

موضوع ادای دین

ماده ۹۱۶-

(۱) هرگاه دین از جمله اشیا باشد که به تعیین معین شده بتواند، مدیون نمیتواند شی دیگری را بدون رضایت دائن بپردازد. گرچه ارزش بدل مساوی با قیمت و یا بیشتر از آن باشد.

(۲) اگر دین از جمله اشیا باشد که به تعیین معین گردیده، نتواند و به عقد معین شده باشد، مدیون می تواند مثل آن را بپردازد. گرچه دائن به آن رضایت نداشته باشد.

ماده ۹۱۷-

هرگاه دائن متاعی را از جنس حق خود از مال مدیون به طرق مجاز

(۲) که پور وری دیور دعرضی شخه دیور ورکوی نکي دقيلو لو یاد مربوطی محکمی شخه دهفی په صحت دحکم دصا درید لو ورو سته رجوع وکی اوپور ورکوی نکي هم دهغه رجوع قبوله کی، نودا پور ورکوی نکي تر هفی وروسته نه شی کولی پهغه تامیناتو تمسک وکی چه دهغه دحقوقو متکفل دی، په پور کبسی شریکان او ضامنان بری الذمه کتل کبزی.

دزیم قسمت

دیور اداء کولو موضوع

ماده ۹۱۶-

(۱) که پور داسی شی وی چه په تا کلو تا کل کیدی شی، نو پور وری نه شی کولی پور ورکونگی ته بی دهغه درضا نه بل شی ورکی، که خهم دبدل قیمت دهغه شی دقیمت سره مساوی یاور شخه زیات وی چه مستحق الاداء دی.

(۲) که پور دداسی شیانودجملی شخه وو چه په تا کلو نه شو تا کل کیدی او په عقد کبسی تا کل شوی وی، نوپور وری کولی شی چه مثل یی اداء کی، که خهم پور ورکوی نکي وربانندی راضی نهوی.

ماده ۹۱۷-

که پور ورکونگی یوه متاع دخپل حق دجنس شخه په مشروعه توگه

بدست آورد ، میتواند آنرا قیسه نماید. مشروط به اینکه متاع مذکور عین اوصاف را دارا باشد .

ماده ۹۱۸ -

در دین فوری ، مدیون نمیتواند دائن را به قبول قسمتی از دین مجبور گرداند، گر چه دین قابل تقسیم باشد .

ماده ۹۱۹ -

هرگاه مدیون یکی از دیون واجب الاداء را بپردازد که یکی با تامین و دیگر آن بدون تامین باشد یا یکی قرض و دیگر آن ثمن مبیعه باشد، و یا یکی دین مشترک و دیگر دین خاص باشد یا اینکه هر دو دین به نحوی از انحا از هم دیگر متباین باشند ، در صورت اختلاف دائن و مدیون در نوع دین، مدیون میتواند هنگام تادیه آنرا تمیین نماید .

ماده ۹۲۰ -

هرگاه مدیون مکلف باشد ، دین را با مصارف و تعویضات آن بپردازد و مقدار پرداخته شده ، دین و ملحقات آنرا کفایت نکند ، از این مقدار مصارف تعویضات و

ترلاسه کنی، کولی شی چه هفته جز کی، خویه دی شرط چه ذکر شوی متاع عین صفتونه ولری .

ماده ۹۱۸ -

به فوری پور کنبی، پور وپی نه شی کولی، پور ور کورونکی دیوی برخی پور به قبلو لو مجبور کی که خه هم پور دتقسیم وپی .

ماده ۹۱۹ -

که چیری به پور وپی دوه داسی پورونه وو چه یویی مطلق او بل یسی به کفالی یا به گروی تضمین کپی شوی وو، یا یوی قرض او بل یی دیبعی ثمن وو، یا یو شریک او بل یی خاص وو، یا دوازه پورونه په یو قسم داقسامو جلا وو، او اداء کول یی دهغه په ذمی واجب وو، او پور وپی ددی دوازه نوعو پورونو خغه یو اداء کولو، ولیکن پور وپی او پور ور کورونکی دیوربه نوعه کنبی اختلاف پیدا که، نو پور وپی کولی شی دپور داداء کولو به وخت کنبی هغه و تا کی .

ماده ۹۲۰ -

که پور وپی مکلف وی چه پور دهغی دمصر فو نو او تعویضو نو سره اداء کبی او هغه خه چه یی اداء کپی دی پور او دهغی ملحقات یی نه پوره کول ، نو ددی اندازی خغه

مصرفونه بیا تعویضونه او ورپسی داصلی پور وضع کپیری، مگر داچه موافقه دهغی په خلاف وی.

ماده ۹۲۱-

ماده ۹۲۱-

(۱) هرگاه دین مؤجل بوده ویا باقساط معین قسط شده باشد، دائن نمیتواند قبل از رسیدن موعد، دین را مطالبه نماید.

(۱) که پور مؤجل وو یا په ټاکلو قسطونو قسط شوی وو، نو پور ورکوونکې نه شی کولی چه دمیعاد درسیدو تر مخه دپور غوښتنه وکړي.

(۲) دین معجل بوده یا موعده تادیه آن رسیده باشد، مدیون بتادیه فوری دین مکلف میباشد. باآنهم محکمه میتواند عندالضرورت در صورت عدم موانع قانونی با در نظر داشت حالت مدیون، به مدیون مهلت بدهد. مشروط بر اینکه از آن ضرر فاحش بدائین نرسد.

(۲) که پور معجل وو یا دا دا کولو میعاد پوره شوی وو، نو پور پوروی دپور په فوری اداء کولو مکلف دی. سره ددی هم ضرورت په وخت کښی اود قانونی موا نعو دنیشتوالی په صورت کښی اود پور وړی دحالت په نظر کښی نیولو سره، محکمه کولی شی چه پوروی ته مهلت ور کی خو په دی شرط چه دمهلته شخه پور ورکوونکی ته زیات ضرر نه رسیږی.

ماده ۹۲۲-

ماده ۹۲۲-

(۱) هرگاه دین مؤجل بوده و تاخیر به مفاد مدیون باشد، مدیون می تواند قبل از رسیدن موعد بتادیه دین اقدام نماید. درین صورت دائن به قبول دین مجبور ساخته می شود، مگر اینکه به خلاف آن موافقه شده باشد ویا از این اجبار شخص دائن متضرر گردد.

(۱) که پور مؤجل وو، پور وړی کولی شی چه هغه دمدي درسیدو تر مخه اداء کی، خوبه دی شرط چه په تاخیر کښی دهغه گټه وی، په دی صورت کښی پور ورکوونکی دپور په قبولو مجبورول کپیری. مگر داچه دهغی په خلاف موافقه شوی وی یاددی مجبوره ولو شخه پور ورکوونکی متضرر شی.

(۲) اگر مدیون دین را قبل از رسیدن موعد بپزد و بعداً دین قبول شده به استحقاق برده شود، دین بحالت تأجيل قبلی بر مسمی گردد .

ماده ۹۲۳-

(۱) هر گاه مدیون به تسلیمی مالی تعهد کرده باشد که ایجاب حمل و مصارف را نماید و در عقد محل تسلیمی آن تعیین نه شده باشد ، مال مذکور در محلی تسلیم داده میشود که در حین عقد در آن موجود بوده است .

(۲) در سایر تعهدات، ادای دین در محل سکونت مدیون حین تادیه و یا در محل کار او صورت می گیرد ، مشروط بر اینکه تعهد مذکور بهمان کار تعلق داشته باشد . مگر اینکه بخلاف آن موافقه شده باشد .

ماده ۹۲۴-

هر گاه مدیون دین را توسط قاصد خود بفرستد و قبل از وصول آن بدائن تلف گردد ، مدیون از دین ببری الذمه شناخته نمیشود . در حالیکه تسلیمی به نماینده دائن با مرد این صورت گرفته باشد ، مدیون از آن ببری الذمه پنداشته می شود .

(۲) که پوروی خیل پور دتاجیل دمدی در سیدو ترمخه اداء کی ، او قبض شوی پور به استحقاق ویوپول شی ، به دی صورت کنبی پور دتاجیل لمربی حالت ته گرخی .

ماده ۹۲۳-

(۱) که پور وری دداسی شی به تسلیمو لو تعهد کری وو چه وپول او مصرف یی ایجابولو ، او به عقد کنبی دهفی دتسلیمو لوخای نه وی تاکل شوی نوذکر شوی مال به په هغه خای کنبی به تسلیم وری کول کیزی چند عقد به وخت کنبی به کی موجود وو .

۲- به نورو تعهدونو کنبی دپور اداء کول دپور وری داوسیدلو په هغه خای کنبی کیزی چه دپور داداء کولو دوجوب به وخت کنبی هلته اوسیزی یایی دکار کولو به خای کنبی صورت مومی .

ماده ۹۲۴-

که پوره وری خیل پور دخیل استاخی به وسیله ولیزی او پخوا لهدی چه پور وری کوونکی ته وری سیزی هغه تلف شی . نو پور وری دپور خخه نه ببری الذمه کیزی ، او که پور دپور وری کوونکی نماینده ته دهغه به امر وری کول شوی وی او تلف شی بهدی صورت کنبی پور وری ببری الذمه گنل کیزی .

ماده ۹۲۵-

دپور داداء کولو مصرف دپوروی په غاړه دی مگر داچه موافقه ، عرف اورد قانون صراحت دهغی په خلاف وی .

ماده ۹۲۵-

مصارف تادیه بدو ش مد یون مییاشد ، مگر اینکه اتفاق عرف یانص قانون بخلاف آن حکم کند .

خلروم قسمت

دعوض په مقابل گنسی دپور اداء

قسمت چهارم

ادای دین به عوض

ماده ۹۲۶-

که پور ور کورونکې دهغی شی به عوض چاه هغی مستحق دی بل شی قبول کی ، ذکر شوی تعویض دپور داداء کولو قایم مقام گرخی .

ماده ۹۲۶-

هر گاه داین شی دیگری را به عوض آنچه مستحق است ، قبول نماید ، تعویض مذکور قایم مقام تادیه شناخته می شود .

ماده ۹۲۷-

که دپور اداء کولو په عوض گنسی دملکیت انتقال ور کول شوی وی ، نور باندی دبیعی حکمونه خصوصاً هغه چه دعقد ددواړو خواوو داهلیت داستحقاق دضمان ، او دپتو عیبونو دضمان پوری تعلق لری ، تطبیقیری . اود پور داداء کولو له حیثه داداء کولو حکمونه خصوصاً هغه چه داداء کولو دنوعیت د تا کلو او د تامیناتو دمیخته تللو پوری تعلق لری ، تطبیقیری .

ماده ۹۲۷-

هر گاه اداء دین به عوض ، توسط انتقال ملکیت شی ایکه مقابل دین برداخته شده صورت گرفته باشد ، احکام بیع خصوصاً آنچه متعلق به اهلیت متعاقدین ، ضمان استحقاق و عیوب خفی است ، در مورد رعایت می شود . واز حیث ادای دین ، احکام تادیه خصوصاً آنچه متعلق به تعیین نوعیت تادیه واز بین رفتن تا مینات است ، مرعی می گردد .

پنجم قسمت

دپور نوی گول اونیا بت

ماده ۹۲۸-

دپور نوی گول دیو نوی عقدیه
اساس چند موضوع له لحاظ دلمرئی
عقد سره توپیر ولری ، جواز لری .

ماده ۹۲۹-

به راتلو نکو حالونو کبسی دپور
نوی والی جواز لری:
۱- دخای په اختلاف دپور تغیر،
یاددراو خواوو په موافقه دلمرئی
پور تغیر .

۲- دپور ور کوونکی تغیر دپور
ورکوونکی پور وپی اوبه دریم شخص
په موافقه په دی ډول چه دریم شخص
نوی پور ورکوونکی وگنل شی .

۳- په هغه حالت کبسی چه
پور وپی تغیر وکی په داسی ډول
چه پور ورکوونکی اوبل څوک موافقه
وکی چه ذکر شوی شخص به داصلی
پور وپی په خای وی او اصلی
پور وپی به بی له دی چه دهغه
رضائیت په نظر کبسی ونیول شی
دپور څخه بری الذمه و پیژندل شی .

۴- په هغه حالت کبسی چه بل
څوک داقبوله کی چه نوی پور وپی
دی وگنل شی ، او اصلی پور وپی

قسمت پنجم

تجدید ونیا بت

ماده ۹۲۸-

تجدید دین به اساس عقد
جدید ی که از لحاظ موضوع ، سبب
یا تغیر یکی از طرفین تصد با
تصد اولی . اختلاف داشته باشد ،
جواز دارد .

ماده ۹۲۹-

تجدید دین در حالات آتی جواز
دارد :

۱- تغیر دین با اختلاف محل
یا سبب دین او لی بموافقه طرفین .

۲- تغیر دائن بموافقه دائن،
مدیون و شخص ثالث ، طوریکه
شخص ثالث، دائن جدید تلقی
گردد .

۳- در حالت تغیر مدیون ، به
نحویکه دائن و شخص غیر موافقه
نمایند که شخص مذکور به جای
مدیون اصلی قرار گرفته و مدیون
اصلی بدون در نظر داشت رضای
او از دین بری الذمه شناخته شود .

۴- در حالتیکه شخص غیر قبول
نماید که مدیون جدید شناخته شود

به دی باره کنبی دپور ور کونکی
موافقه حاصله کړی وی .

ماده - ۹۳۰

ومدیون اصلی موافقه دائن را در
مورد حاصل نموده باشد .

ماده ۹۳۰-

دعقد دنوی والی به صورت کنبی
اصلی پور ساقط اونوی پور دهفی
قایم مقام کیری .

ماده - ۹۳۱

در صورت تجدید عقد ، دین
اصلی ساقط و دین جدید قایم مقام
آن می گردد .

ماده ۹۳۱-

که اصلی پور دشخصی یاعینی
تا میناتو لرونکی وو، دپور دنوی
والی به صورت کنبی دهفی تامینات
ساقطیری ، مگر دا چه دهفی بهنوی
والی موافقه شوی وی .

ماده - ۹۳۲

هر گاه دین اصلی دارای تامینات
شخصی یاعینی باشد ، در صورت
تجدید دین ، تا مینات آن ساقط
میگردد . مگر اینکه به تجدید آن
موافقه شده باشد .

ماده ۹۳۲-

(۱) دپور نوی والی هغه وخت
اعتبار لری چه پخوانی پور اونوی
پور دواړه دباطلیدلو سببونه ونه
لری .

(۱) تجدید دین و قتی اعتبار
دارد که دین سابقه و جدید عاری
از اسباب بطلان باشد .

(۲) که پخوانی پور دداسی عقد
خخه پیدا شوی وی چه دباطلیدلو
وړوی ، نونوی والی یی جواز نه لری،
مگر دا چه دنوی والی خخه دعقد
اجازه او دپخوانی عقد به خای دهفی
قایم مقام کول منظوروی .

(۲) هرگاه دین سابقه ناشی از
عقد باشد که قابل ابطال شناخته
شود، تجدید آن جواز ندارد. مگر
اینکه تجدید به منظور اجازة عقد
وقایم مقام ساختن آن به جای
عقد سابق، صورت گرفته باشد .

ماده ۹۳۳-

ماده - ۹۳۳

دپور نوی والی چه به صریحی
موافقی صورت ونیسی او یا داچه
داوضاعو او حالونو خخه په وضاحت
معلومه شی، دپور نوی والی به
تخمینی صورت جواز نه لری .

تجدید دین باید بموافقه صریح
صورت گرفته یا از اوضاع و
حالات بوضاحت معلوم شود ،
که تجدید دین بصورت قرض
جواز ندارد .

۹۳۴- ماده

په پور کښی نیابت هغه وخت جواز لری چه پور ور کوونکسی دبل چا تصد دپور داداء کولو په باره کښی دپور وړی پر خای قبول کی، دی کار ته دپور نوی والسی دپور وړی په تغییر ویل کیږی. په نیابت کښی دپور نوی والی په تخمیني ډول اعتبار نه لری. که په نوی والی موافقه نه وی شوی نو نوی تصد دلمړنی تصد پخوا کښی موجودیږی .

۹۳۵- ماده

د نائب تصد دپورور کوونکسی په مقابل کښی صحیح دی که شه هم دهغه تصد دپور وړی په مقابل کښی دباطلیدو او یا رده ولووړوی، په دی صورت کښی نائب یواخی په پور وړی درجوع حق لری .

شپږم قسمت

مجرا کول

۹۳۶- ماده

مجرائی دهغه پور دساقطیدلو څخه عبارت ده چه یو څوک یی په پور وړی طلب لری دیو پور په مقابل کښی چه دهمدی شخص څخه دهغه دپور ور کوونکی له خوا طلبوی.

۹۳۷- ماده

مجرائی به یا دقانون په قدرت صورت مومی چه دجبری مجرائی په

۹۳۴- ماده

نیابت در دین و قتی اعتبار دارد که دائن تصد شخص غیر را به پرداخت دین به عوض مدیون قبول نماید، این امر، تجدید دین به تغییر مدیون شناخته میشود .

تجدید دین در نیابت به صورت فرض اعتبار ندارد . اگر موافقه به تجدید موجود نباشد ، تصد جدید در پهلوی تصد قدیم، بوجود می آید.

۹۳۵- ماده

تصد نایب در برابر دائن صحیح است. گر چه تصد او در برابر مدیون باطل یا قابل دفع باشد. درین صورت نایب تنها به مدیون حق رجوع را دارد.

قسمت ششم

مجرائی

۹۳۶- ماده

مجرائی، اسقاط دینی است که دوشخص متقابلاً بالای یک دیگر طلب دارند .

۹۳۷- ماده

مجرائی ، یاجبری است که به حکم قانون صورت میگیرد و

نامه یادگیری او یا به اختیاری وی چه
دداور و خاورو په رضاء صورت
مومی .

ماده ۹۳۸-

په جبری مجرائی کبسی ددواور
پورونو دجنسونو ، صفتونو او
استحقاق یو والی شرط دی اما
دایو والی په اختیاری مجرائی کبسی
شرطونه دی . که چیرته ددواور
پورونو په جنسیت یا صفت کبسی
اختلاف موجود وو یا یوپور معجل
اوایل مؤجل وو مجرائی بی ددواور
خاورو درضائیت خخه صورت نه شی
نیولی، عام له دی چه سبب بی یووی
اوکه مختلف وی .

ماده ۹۳۹-

که ودیعت اخستونکی په ودیعت
اینبو دونکی داسی پور ولری چه
دپه ودیعت اینبودل شوی مال سره
دیوه جنس خخه وی او یاغصبونکی
دعین غصب شوی پر مالک داسی
پورولری چه دهفی سره دیوه جنس
خخه وی نوددواور و خاورو درضائیت
په غیر، مجرائی صورت موندلی
نه شی .

ماده ۹۴۰-

که پور ورکونکی دیور وپی مال
چه دیور دجنس خخه وی تلف کی،
پور مجری کیژی . که جنس اختلاف

اختیاری است که به رضا نیست
طرفین ، به عمل می آید .

ماده ۹۳۸-

در مجرای جبری، اتحاد جنس،
وصف واستحقاق هر دو دین شرط
میباشد و در مجرای اختیاری
اتحاد مذکور شرط نمیباشد .

اگر بین جنس یاوصف هر دو
دین اختلاف موجود باشد، هر يك
دین مؤجل و دیگری معجل باشد ،
مجرای صورت گرفته نمیتواند .
مگر به رضای طرفین خواه سبب
دین واحد یا مختلف باشد .

ماده ۹۳۹-

هر گاه ودیعت گیر نده ، با لای
ودیعت گزار دینی داشته باشد
که با مال ودیعت گذاشته شده از
يك جنس باشد و یا غاصب بالا ی
مالك عین مقصو به دینی داشته
باشد که باعین مقصو به از يك
جنس باشد، مجرای بی بدون
رضائیت طرفین صورت گرفته
نمیتواند .

ماده ۹۴۰-

هر گاه دائن مال مدیون را که از
جنس دین باشند، تلف نماید، دین

لرلو دپور مجرائی بی ددواپوخواوو
درضائیت خخه صورت نه شی
نیولی .

۹۴۱- ماده

مجری میشود . در صورت اختلاف
جنس، مجرای دین بدون رضائیت
طرفین صورت گرفته نمیتواند .

ماده ۹۴۱-

که چیری یو کفیل په هغه پور
ورکونکی چه دهغه دپاره یی کفالت
کړی دکفالت کړه شوی مال دجنس
خخه پور ولری، ددواپو پورونو
مجرائی بی ددواپو خواوو درضائیت
خخه صورت مومی ، او که دکفالت
کړه شوی پور دجنس خخه نه وونو
دکفالت کړه شوی پور ورکونکی او
دکفیل درضائیت خخه په غیر
مجرائی صورت موندلی نه شی . اما
مجرائی دپور وړی سره صورت
موندلی شی .

۹۴۲- ماده

مجرائی ددواپو پورونو په کمه
اندازه صورت موندلی شی او هغه
وخت اعتبار لری چه دگتیی خاوند
ورباندي تمسک وکی .

۹۴۳- ماده

که دپور ، دعوی په مجرائی باندي
دتمسک په وخت کتبی دزمانی
دتیریدلو له امله داوړیدلو وړنهوی،
دپور دمجرائی مانع کیدی نه شی
خوپه دی شرط چه دهغی دمجراکولو
امکان دزمانی دتیریدو ترمنځه موجود
وی .

هرگاه ضامن از جنس دین
بالای دائن مضمون له ، دین داشته
باشد، مجرای هر دو دین بدون
رضائیت طرفین صورت میگیرد
حالت اختلاف، جنس دین مضمون
بها، مجرای بدون رضائیت داین
ضامن صورت گرفته نمیتواند .

ماده ۹۴۲-

مجرای به حد اقل هر دو دین
صورت گرفته ، وقتی اعتبار دارد
که ذی نفع بان تمسک نمود باشد.

ماده ۹۴۳-

هرگاه دعوی دین هنگام
تمسک به مجرای نسبت مرور زمان
قابل سمع نباشد ، مانع مجرای
دین شده نمیتواند . مشروط بر
اینکه امکان مجرای آن قبل از مرور
زمان موجود بوده باشد.

۹۴۴- ماده

(۱) هغه مجراکول چه دنور و کسب شوی حقوق متضرر کی جواز نه لری .
 (۲) که بل چا دیور وپی هغه مال چه دهغه په تصرف کنبی دی، حجز که او ترهغی وروسته پور وپی دخپل پور ور کوونکی ، پور ور کوونکی شو، نو پور وپی دحجز کوونکی په ضرر نه شی کولی چه دیور مجرا کولو ته اقدام وکی .
 (۳) دهغه پور مجری کول چه په ودیعت اینبودل شوی وی یا په عاریت ورکول شوی وی جواز نه لری .

۹۴۴- ماده

(۱) مجرایي که حقوق مکتسبه غیر رامتضرر سازد، جواز ندارد .
 (۲) اگر شخص غیر مال مدیون را که در تصرف او است ، حجز نماید وبعد از آن مدیون ، دائن دائن خود گردد ، مدیون به ضرر حجز کننده، نمی تواند به مجرایي دین اقدام نماید .
 (۳) مجرایي دینیکه به ودیعت گذاشته شده و یابه عاریت داده شده باشد . جواز ندارد .

۹۴۵- ماده

که پور وپی دمجرا کولو دغو بنیتنی دحق لرلو سره هم پور اداء که، نو نه شی کولی دبل په ضرر دهغه تا میناتو په باره کنبی چه دهغه دحق تضمین نی کپی تمسک وکی مگر داچه په ذکر شوی حق علم ونه لری .

۹۴۵- ماده

هرگاه مدیون باو جود داشتن حق طلب مجرایي ، دین را اداء نماید، نمیتواند به ضرر غیر درمورد تا میناتیکه تضمین حق اورانموده به مجرایي تمسک نماید. مگر اینکه به حق مذکور علم نداشته باشد .

۹۴۶- ماده

(۱) که پور ور کوونکی دخپل حق بل چاته حواله ورکی ، او پور وپی دا حواله په صراحت سره قبوله کی، پور وپی ترهغی وروسته نه شی کولی، په مجرا کولو دحوالی اخیستونکی بر علیه تمسک وکی، که

۹۴۶- ماده

(۱) هرگاه دائن حق خود را به شخص دیگر ی حواله دهد و مدیون این حواله را صراحتاً قبول نماید ، مدیون بعد از آن نمیتواند بمجرایي علیه حواله گیرنده، تمسک نماید .

گرچه پیش از قبولی حواله چنین حق را دارا بوده باشد، مدیون در این صورت حق رجوع را ندارد، مگر علیه حواله دهنده.

(۲) محض ابلاغ حواله بمدیون، بدون قبولی وی مانع تمسک به مجرای نمی گردد، مگر اینکه حق مورد ادعای مجرای بعد از ابلاغ حواله به ذمه حواله دهنده ثابت شده باشد.

قسمت هفتم

اتحاد ذمه

ماده ۹۴۷-

هرگاه در دین واحد صفات دائن و مدیون در یک شخص جمع گردد، دین مذکور به اندازه که اتحاد ذمه در آن صورت گرفته، ساقط می شود.

ماده ۹۴۸-

هرگاه سببیکه اتحاد ذمه را رابو جود آورده، زایل گردد و این زوال اثر رجعی داشته باشد، دین و ملحقات به نسبت اشخاص صذی علاقه اعاده می گردد. اتحاد ذمه در این صورت طوری تلقی می گردد که اصلاً به وجود نیامده است.

خه هم دحوالی دقبلولو تر مخه ددارنکه حق لرونکی وی، پوروی په دی صورت کبسی یواخی په حواله ور کونکی درجوع حق لری.

(۲) پور وپی ته یواخی دحوالی خبرتیا بی دهغه دقبلولو، په مجراء کولو دتمسک مانع نه گرخی مگر داچه دمجرا کولو ددعوی دموردحق دحوالی دخبرتیا وروسته دحوالی ورکونکی په ذمی ثابت شوی وی.

اووم قسمت

ذمی یو والی

ماده ۹۴۷-

که په یوه پور کبسی دپور وپی او پور ورکونکی صفتونه به یوه شخص کبسی جمع شی. ذکر شوی پور په هفی اندازی چه په کبسی دذمی یووالی صورت موندلی ساقطیری.

ماده ۹۴۸-

که هغه سبب چه دذمی یو والی ئی پیدا کړی زایل شی، او دازوال رجعی اثر ولری، پور او دهغی ملحقات دعلاقی لرونکو اشخاصوپه نسبت اعاده کیری. په دی صورت کبسی دذمی یووالی دا مفهوم لری چه هیخ پیدا شوی نه وه.

خلورم باب
دحق پای ته رسیدل
لمری فصل
ابراء

ماده ۹۴۹

دحق ابراء به یادساقطیدلو ابراء وی
اویا به دپوره اخستلو ابراء وی .

ماده ۹۵۰

دساقطیدلو ابراء داده چه پور
ورکونکی خپل پور وپی ته دخپل
ټول حق یا دخینی حق په ساقطیدلو
ابراء ورکی، دپوره اخیستلو ابراء
هغه ده چه پور وپی دخپل ټول حق
په قبضولو اقرار وکی .

ماده ۹۵۱

ابراء به یا دیوه حق یایوی دعوی
پوری خاصه وی او یا به عامه وی
چه دټولو حقوقو او دعوو څخه به وی .

ماده ۹۵۲

دابراء دصحت دپاره داشروط ده
چه ابراء کونکی دتبرع اهلیت
ولری .

ماده ۹۵۳

ابراء دپور وپی دقبلولو پوری
موقوفه نه ده ، خو په رده ولو یی
ردپیری . که پور وپی دابراء دقبلولو

باب چارم
انقضای عقد
فصل اول
ابراء

ماده ۹۴۹

ابرای حق، به شکل ابراء
اسقاط یا ابراء استیفا صورت می
گیرد .

ماده ۹۵۰

ابرای اسقاط، آن است که
دائن مدیون خود را از تمام یا از
تسمتی حق خود بری الذمه
گرداند. ابراء استیفا آن است که
داین بهقبض حق خود اقرار
نماید .

ماده ۹۵۱

ابراء یا بصورت خاص ، ازیک
حق یا دعوی ویابصورت عام، از
جمیع حقوق و دعاوی بعمل می آید .

ماده ۹۵۲

برای صحت ابراء ، داشتن
اهلیت تبرع ابراء دهند شرط است .

ماده ۹۵۳

ابراءعوقف به قبول مدیون نمی
باشد، مگر به رد مدیون رد میشود .
اگر مدیون قبل از قبول ابراء

ترمخه مړ شو نو پور دهغه دترکی
خخه نه اخیستل کیږی .

ماده ۹۵۴-

ابراء دتملیک معنی افاده کوی
دهغی تعلیق دشروط پوری صحیح
دی .

ماده ۹۵۵-

که پور ورکوونکی دخپل یو ی
برخی پور خخه په دی شرطپوروی
ته ابراء وکی چه پوروی به دپور
پاتی برخه په ټاکلی وخت کنبسی
اداءکوی، نو که پوروی شرط په
خای کړو، بری الذمه گنل کیږی
اوکه یی شرط په خای نه کړو نو
پول پور دهغه به ذمه پاتی کیږی .

ماده ۹۵۶-

هر حق چه ساقطیدل نه قبلوی،
ابراء ورخخه هم نه قبلیری .

ماده ۹۵۷-

که پور وړی متعددوی نو، به ابراء
کنبسی دهریو پوره ټاکل هرو مرو
دی .

ماده ۹۵۸-

ابراء دهغه حقوقو خخه کیدای
شی چه دابراء کولو ترمخه ثابت
وی. او هغه پور چه لزوم نی دابراء
کولو خخه وروسته تحقق پیداکوی
هغی ته نه ده شامله ، که خه هم

وفات نماید، دین ازترکه گرفته
نمی شود.

ماده ۹۵۴-

ابراء معنای تملیک را افاده
نموده و تعلیق آن به شرط صحیح
می باشد .

ماده ۹۵۵-

هرگاه دائن ازیک قسمت دین به
این شرط ابراء دهد که مدیون
قسمت باقیمانده دین را به وقت
معین اداء نماید، در صورت ایفای
شرط، مدیون بری الذمه شناخته
میشود، درغیرآن تمام دین به ذمه
اوباقی می ماند.

ماده ۹۵۶-

حقیکه اسقاط رانمی پذیرد، ابراء
ازآن جواز ندارد .

ماده ۹۵۷-

هر گاه مدیونین متعدد باشند ،
تعیین کامل هریک از آنها درابراء
ضرور میباشد .

ماده ۹۵۸-

ابراء از حقوقی صورت می گیرد
که قبل از ابراء ثابت باشد و شما مل
دینیکه لزوم آن بعد از ابراء تحقق
پذیرد، نمی گردد .

دپور سبب دابراء کولو تر مخه پیدا شوی وی .

گرچه سبب دین قبل از ابراء موجود شده باشد .

ماده ۹۵۹

ماده ۹۵۹

هر هغه حق چه دخاصی یا عامی ابراء متضمن وی دهغی به باره کنبی دعوی داوریدلو و پنه ده .

دعوی، در هر حقیکه متضمن ابراء خاص یا ابراء عام باشد ، قابل سمح نیست .

دوهم فصل

فصل دوم

دتفید مجال والی

عدم امکان تفید

ماده ۹۶۰

ماده ۹۶۰

که پور و پری ثابتہ کی چه دتعهد اداء کول دهغه سبب له امله چه دهغه دارادی خخه دبانندی دی مجال شوی وی نو تعهد پای ته رسیری .

هر گاه مدیون ثابت نماید ، که وفا به تعهد به سببیکه خارج از اراده اوبود نا ممکن شده ، تعهد ساقط می گردد .

ماده ۹۶۱

ماده ۹۶۱

که یوشی د عقد په اساس یاد هغی به غیر د مالک خخه بل چاته انتقال وکی او بی له تیری او تقصیر خخه هلاک شی . نو که تصرف د ضمان سره وو . دهلاک تاوان په متصرف لازمیری او که تصرف دامانست تصرف وو نو تاوان نه لری .

هر گاه يك شی، به اسنا مس عقد یابدون آن به تصرف شخص غیر مالک در آید و شی مذکور بدون تجاوز و قصور از دست این شخص تلف گردد ، در صورتیکه تصرف باضمان باشد ، تاوان آن بر متصرف لازم می گردد و اگر تصرف به صفت امانت باشد ، تاوان ندارد .

ماده ۹۶۲

ماده ۹۶۲

تصرف هغه وخت د ضمان سره دی چه تصرف کوونکی یو شی دملکیت په قصد دخیل حیازت لاندی راویری وی، او که تصرف کوونکی

تصرف، وقتی باضمان شناخته می شود که متصرف شی را به قصد تملک به حیازت خود در آورده باشد . و اگر متصرف شی را به قصد نیابت از مالک به حیازت خود

در آورده باشد، این تصرف امانت شناخته می شود.

ماده ۹۶۳-

تصرف امانت، وقتی به تصرف باضا من مبدل می گردد که متصرف مالک شی را بغیر حق از تصرف مانع گردد یا آنرا بدون اجاز مالک اخذ نماید، گر چه به قصد تملک صورت نگر فته باشد.

ماده ۹۶۴-

(۱) هر گاه ملکیت شی به اساس عقد انتقال نماید، تصرف مالک سابقه قبل از تسلیمی شی، تصرف باضمان شناخته می شود.

(۲) در صور تیکه مالک، بنا بر اسباب حق نگهداشت، از تسلیمی شی امتناع ورزد، تصرف او به تصرف امانت مبدل می گردد.

فصل سوم

سقوط حق به

مرور زمانه

ماده ۹۶۵-

(۱) حق به مرور زمان ساقط نمی گردد.

(۲) دعوی مطالبه حق بنا بر هر سببی که باشد، علیه منکر، بعد از مرور پانزده سال بار عایت احکام

یوشی دمالک خخه دنیا بت به قصد پخپل حیات کنبسی راروی وی، داتصرف امانت گنل کبیری .

ماده ۹۶۳-

دامانت تصرف هغه وخت دضمان به تصرف بدلیری چه تصرف کوونکی دشی مالک، ناحقه دخپل مال دتصرف کولو خخه منع کی یانی بی دمالک داجازی واخلی، که خه هم دملکیت به قصدنه وی.

ماده ۹۶۴-

(۱) که دشی ملکیت دعهده به اساس انتقال شی، دپخوانی مالک تصرف دضمان سره تصرف گنل کبیری .

(۲) که نوی مالک چه دشی تسلیمیدل ورته واجب شوی. دشی دتسلیمیدو خخه خان وژغوری نو دپخوانی مالک تصرف دامانت به تصرف بدلیری .

ددریم فصل

دزمانی تیریدل چه حق پای

ته رسوی

ماده ۹۶۵-

(۱) حق دزمانی به تیریدلو پای ته نه رسیری .

(۲) به منکر دحق دعوی به هر سبب چه وی دبنخلسو کلو نو دتیریدو وروسته او دخاصو حکمونو به نظر کنبسی نیولو او دلا ندنیو

استثناء آتو په مراعت کولو سره،
نه اوریدله کیږی :

ماده ۹۶۶-

که استمراری ، دورانی نوی
کیدونکی حقوق لکه دکورونو کرا،
دمخکو اجاره، معاشونه ، بی دقانونی
عذر څخه دپنځو کلونو په اوږدو کښی
ونه غوښتل شی، نودعوی یی نه
اوریدل کیږی. دهغه حاصلاتو دعوی
چه دبد نیت تصرف کوونکی په ذمه
پاتی وی یا هغه مستحقه گټه چه
دوقف دناظر په ذمه پاتی وی دهغی
دعوی تر پنځلسو کلونو پوری
اوریدل کیږی .

ماده ۹۶۷-

په راتلونکو حقوقو کښی دپوه
کال وروسته ، دعوی داوریدلو
وړ نه ده :

۱- دطیب ، استاد ، دفاع
دوکیل او دمهندس، حقوق، چه دوظیفی
دسرته رسولو څخه پیدا شوی وی.
په عمومی ډول دهر شخص حقوق چه
آزاد کار ولری لکه دوا خرڅوونکی
دلال، کمیشن کار او پوهان .

۲- دتاجر او کسب کوونکی،
هغه حقوق چه شیان یی خلکو ته
وارد کړی نی یا صادر کړی وی او
په دی شیانو کښی تجارت نه کوی .
۳- دهوتلونو دځاوندانو او

خاص آن واستشنا آت ذیل شنید .
نمیشود:

ماده ۹۶۶-

هر گاه حقوق، مستمر دوری
متجدد، از قبیل کرایه منازل، اجاز .
اراضی و معاشات که بدون عذر
قانونی در ظرف مدت پنج سال
مطالبه نشود ، قابل سمع نمی
باشد . اما مدت مرور زمان در
حاصلاتی که بر ذمه متصرف دارای
نیت سوو یا بر ذمه ناظرو قف باشد،
پانزده سال است .

ماده ۹۶۷-

دعوی در حقوق آتی بعد از
انقضای مدت يك سال قابل سمع
نمی باشد :

۱- حقوق طیب ، استاد، مهندس
وکیل مدافع ناشی از انجام وظیفه
و بطور عموم حقوق هر شخصي که
شغل آزاد داشته باشد ، مانند ادویه
فروش دلال و کمیشن کار و اهل خبره .
۲- حقوق تا جرو صنعت گر ، در

مقابل اشیاء واردا تی و تولید تی
ایکه برای اشخاص دیگر داده شده
و اشخاص مذکور در آن تجارت نه
نمایند .

۳- حقوق صاحبان هو قمل و

رستورانونو حقوق د شیبې داوسیدلو او دطعام اونورو مصرفونو په مقابل کښی .

۴- دکارگر ، مستخدم او اجیر حقوق چه دورځنی یاغیر ورځنسی اجوری څخه پیدا شوی وی .

ماده ۹۶۸-

ددی قانون په (۹۶۷) مادی کښی په درج شوو جالونو کښی دعوی نه اوریدل کیږی، که څه هم ذکرشوی اشخاص په خدمتونو، کارونو او تولیدولو مشغول وی .

ماده ۹۶۹-

که څوک دیوه کال په تیریدو ددعوی په نه اوریدلو تمسک کوی، نوچه دمحکمی له خوا ورته قسم متوجه کیږی باید داسی سوگندیاد کی. چه زه دپورڅخه بری الذمه یم، که قسم دپوروپی وارثانو، اولیاوو، وصیانو اوقیمانوته متوجه شو، باید چه دارنگه سوگند یاد کی. چه دپور په وجود یا دهقی په ادا کولو خبرنه یو .

ماده ۹۷۰-

(۱) ددی قانون د(۹۶۷) مادی درج شوی دزمانی تیریدل دورسپارل شوی وظیفی دپای ته رسیدوڅخه شروع کیږی، که څه هم پور

رستورانته، در مقابل اجرت شب باش، قیمت طعام ودیگر بصراف.

۴-حقوق کارگر ،مستخدم و اجیر، ناشی از اجور و روز مره و یاغیر روز مره .

ماده ۹۶۸-

دعوی در موارد ماده (۹۶۷) این قانون، گر چه اشخاص مذکور به انجام خدمات، کار و تولیدات ادامه بدهند، قابل سمع نمی باشد.

ماده ۹۶۹-

شخصیکه به عدم سمع دعوی به سبب مرور زمان يك سال تمسك می نماید، باید در برابر تو جیه سوگند از جانب محکمه ، چنین سوگند یاد نماید. که ذمت او از دین بری می باشد. در صورت تو جیه سوگند به ورثه مد یون یا اولیاء، اوصیا و قیم شان، باید چنین سوگند یاد نمایند. که به وجود یا به تادیبه دین علم ندارد .

ماده ۹۷۰-

(۱) مدت مرور زمان مندر جماده (۹۶۷) این قانون از ختم وظیفه محوله شروع میشود ، گر چه

دائنین باجرای و ظایف دیگری ادامه دهند.

(۲) اگر حقی از حقوق مستند به سندی تحریر شده باشد، دعوی مطالبه چنین حق ساقط نمی شود. مگر اینکه بدون عنذر قانونی در ظرف مدت پانزده سال از تاریخ استحقاق مطالبه نشده باشد.

ماده ۹۷۱-

هرگاه سلف ترك دعوی نماید و خلف اونیز مدت دیگری ترك دعوی کند، طوریکه مجموع هر دو مدت معیار مقرر مرور زمان را تکمیل کند، دعوی قابل سمع نمی باشد.

ماده ۹۷۲-

مدت مرور زمان باعتبار روز محاسبه میشود نه باعتبار ساعت، روز اول در مدت حساب نشده و بانقضای روز اخیر مدت تکمیل می شود.

ماده ۹۷۳-

(۱) مدت معینه عدم سمع دعوی، از تاریخ استحقاق تا دینه دین شروع می شود.

(۲) مدت معینه عدم سمع در مورد دین معلق بشرط، از تاریخ تحقق شرط و در مورد ضمان استحقاق،

ورکونکی نورو وظیفو ته دوام ورکی.

(۲) که کوم حق ددی حقوقو خه به سند کنبی ولیکل شی، دداسی حق غوبنتنه نه ساقطیبری مگر دچه بی دکوم قانونی عنذر خه داستحقاق دنیتهی خه دینخلسو کلونو په اوپردو کنبی نه وی غوبنتل شوی.

ماده ۹۷۱-

که سلف دعوی پریردی او دهغه خلف هم یوخه مده دعوی پریردی او دا دواړه مدی دژمانی دتیریدلو تاکلی مده پوره کی، نو که دعوی کوی داوړیدلو وړنه ده.

ماده ۹۷۲-

دژمانی دتیریدلو مده په ورخو حسابیبری نه په ساعتونو، لمړنی ورخ په مدی کنبی نه حسابیبری او دآخرنی ورخی په تیریدلو، مده پوره کیږی.

ماده ۹۷۳-

(۱) ددعوی دنه منلو تاکلی مده دپور دادا کولو داستحقاق دنیتهی خه شروع کیږی.

(۲) ددعوی دنه منلو تاکلی مده دهغه پور په باره کنبی چه دشرط پوری معلق وی دشرط دتحقق دنیتهی خه، او دضمنان داستحقاق په باره کنبی داستحقاق دلایتیدو دنیتهی

از تاریخ تثبیت استحقاق و در مورد دین مؤجل ، از تاریخ انقضای میعاد ، شروع میشود .

(۳) اگر تعیین میعاد پرداخت دین باراده دائن موقوف باشد ، مدت مرور زمان از تاریخی شروع می شود که دائن به اظهار اراده خود قادر گردد .

ماده ۹۷۴ -

(۱) دعوی مالیات و محصول دولت مستحق آن شناخته میشود ، بعد از مرور پنج سال شنیده نمی شود . مدت مرور زمان در مالیات ، از انتهای تاریخ استحقاق و در محصول اوراق قضایی ، از تاریخ انتهای اقامه دعویکه اوراق مذکور در مورد آن تحریر یافته یا تاریخ تحریر اوراق ، در حالیکه دعوی اقامه نشده باشد ، شروع می شود .

(۲) دعوی استرداد مالیات و محصول لیکه به غیر حق پرداخته شده باشد ، بعد از پنج سال شنیده نمیشود ، مدت مذکور از تاریخ تادیه شروع میشود .

(۳) اگر احکام فوق به احکام قوانین خاص متناقض واقع شود ،

بخه ، ا و د مؤجل پور به باره کنبی دمدی دتیریدو دنیتهی خخه ، شروع کیری .

(۲) که دپور داداء کولو دمدی تاکل ، دپور ور کوونکسی دارای پوری موقوف وی نو دزمانی دتیریدلو مده دهفی نیتهی خخه شروع کیری چه پور ور کوونکی دخپلی ارادی به ظاهره ولو قادر شی .

ماده ۹۷۴ -

(۱) دمالیو او محصول دعوی چه دولت نی مستحق وی دپنخو کلونو دتیریدلو وروسته نه اوریدله کیری ، دمالیو په باره کنبی دزمانی دتیریدلو مده داستحقاق دنیتهی دپای ته رسیدو خخه او دقضائی پانـو دمحصلو په باره کنبی دهفی دعوی دپای ته رسیدو دنیتهی خخه چه ذکر شوی پانی دهفی په باره کنبی لیکل شوی او یا دپانو دلیکلودنیتهی خخه که چیرته دعوی نه وی اقامه شوی ، شروع کیری .

(۲) دمالیو دبیرته اخیستلو دعوی او دهغه محصول دعوی چه بل چاته ورکول شوی وی ، دپنخو کلونو وروسته نه اوریدله کیری ، ذکر شوی مده دادا کولو دنیتهی خخه شروع کیری .

(۳) که پورتنی حکمونه دخاصو قانونو دحکمو نو ضد واقع شی ،

نو خاصو قانونوته ترجیح ورکول کیزی

ماده ۹۷۵

(۱) ددعوی دنه منلو ټاکلی مده په قانونی عذر، معنوی موانعو، او په داسی مانع چه دپور ور کوونکی دحق غوښتنه محاله کی، متوقف کیزی.

(۲) کومه مده چه دعذر سره تیره شوی، اعتبار نه لری.

ماده ۹۷۶

که ځینی وارثان بی له عذره په ټاکلی مدی کښی دخپل مورث دپور دعوی ترک کی، اونور وارثان ددعوی په ترکه ولو کښی قانونی عذر ولری، نو دهغه وارثانو دعوی چه بی له عذره یی دعوی ترک کړی په پور کښی دهغوی دحصو په اندازه، داوریډلو وړ نه ده.

ماده ۹۷۷

ددعوو دنه اوریډلو ټاکلی مده په قضائی غوښتنی که څه هم دعوی غیر اختصاصی محکمی ته وړاندی شوی وی، په خبرتیا، په حجز، یا دهغی غوښتنی په اثر چه پورور کوونکی ئی په افلاس یا توزیع کښی دخپل حق دقبلولو دپاره وړاندی کوی. همدارنگه په هر عمل کښی چه پور ور کوونکی دکومی دعوی دجریان په وخت کښی

احکام قانون خاص تطبیق می گردد.

ماده ۹۷۵

(۱) مدت معینه عدم استماع دعوی، به عذر قانونی مانع معنوی ومانعیکه مطالبه حق داثن راغیر ممکن گرداند، متوقف می گردد.

(۲) مدتیکه باوجود عذر سپری گردیده، اعتبار ندارد.

ماده ۹۷۶

هر گاه بعضی از ورثه، بدون عذر، در مدت معینه، دعوی دین مورث خود را ترک نماید و باقی ورثه در ترک دعوی عذر قانونی داشته باشند، دعوی ورثه باقی مانده، به قدر حصه شان از دین قابل سمع میباشد.

ماده ۹۷۷

مدت معینه عدم استماع دعاوی، به مطالبه قضایی، گر چه دعوی به محکمه غیر مختص به آن تقدیم شده باشد، به اخطار به حجز یا بدرخواستی ایکه داثن جهت قبول حق خود، در تغلیس، یا در توزیع و تقسیم اموال مدیون مفلس بالا ی داثنین، تقدیم می نماید، همچنان در هر عملیه داثن در اثنای جریان

پخپل حق تمسك و كی ، قطع كیږی .

ماده - ۹۷۸

(۱) كه پوز وړی دپوروركوونكی په حق په صراحت یا په دلالت اقرار وكی، ددعوی دنه اوریدلو ټاكلی مده قطع كیږی .

(۲) كه پور وړی دپور داداكولو دتامین دپاره دگروې په توگه پور وركوونكی ته څه مال وركی، نو دپور وړی په اقرار دلالت كوی.

ماده - ۹۷۹

(۱) كه ددعوی دنه اوریدلو ټاكلی مده قطع شی، نوی مده دلمړنی مدی په څیر دسره شروع كیږی .

(۲) كه حكم قطعی شی یا دا چه ددعوی دنه اوریدلو ټاكلی مده یو كال وی او دپور وړی په اقرار قطع شی، نو ددعوی دنه اوریدلو دپاره نوی مده ، پنځلس كاله ده .

ماده - ۹۸۰

كه دعوی دزمانی دتیریدو په سبب په اصلی پور داوریدلو وړ ونه گرځی، نو دهنی دملحقانو په باره كښی هم داوریدلو وړنه ده، كه څه هم ددعوی دنه اوریدلو ټاكلی مده دپور په ملحقانو كښی نه وی پوره شوی .

یكی از دعاوی به حق خود تمسك نماید، انقطاع می یابد.

ماده ۹۷۸-

(۱) هر گاه مدیون بحق دائن صراحتاً یا دلالتاً اقرار نماید، مدت معینه عدم استماع دعوی ، قطع می گردد .

(۲) اگر مدیون مالی را، طور گروې بمنظور تامین ادای دین، در تصرف دائن بگذارد ، دلالت باقرار مدیون می کند.

ماده ۹۷۹-

(۱) هر گاه مدت معینه عدم استماع دعوی انقطاع یابد ، مدت جدید مانند مدت اولی، مجدداً آغاز می یابد .

(۲) اگر حكم قطعی شود یا اینکه مدت معینه عدم استماع دعوی یکسال بوده و به اقرار مدیون قطع گردد ، مدت جدید برای عدم استماع دعوی، پانزده سال می باشد .

ماده ۹۸۰-

هرگاه دعوی راجع باصل دین به سبب مرور زمان قابل سمع نگردد، در مورد ملحقان آن نیز قابل سمع نمی باشد. گرچه مدت معینه عدم استماع دعوی درملحقان دین، تکمیل نه شده باشد .

۹۸۱- ماده

ماده ۹۸۱-

(۱) محکمه نه شی کولی چه مستقیماً دزمانی دتیریدو په نسبت ددعوی داوریدلو څخه ځان وژغوری مگر دپور ور کوونکی یا دپور وړی ددعوی په اساس یا دبل هرچا دغوښتنی په اساس چه دهغه گټه په غوښتنه کښی موجوده وی که څه هم پور وړی په هغی تمسک ونه کی.

(۲) دزمانی په تیریدو تمسک ددعوی په هری مرحلی کښی جواز لری، که څه هم داستیناف دمحکمی دپرانندی وی .

ماده ۹۸۲-

۹۸۲- ماده

(۱) انصراف از حق دفع بعد م استماع دعوی بسبب مرور زمان قبل از ثبوت حق، دفع در آن جواز ندارد، همچنین موافقه طرفین به عدم جواز استماع دعوی، در مدتی که خلاف مدت‌های باشد که درین قانون به منظور مرور زمان پیشبینی شده است، جواز ندارد .

(۲) شخصیکه قدرت تصرف فرا در حقوق خود داشته باشد، می تواند بعد از ثبوت حق خود در آن از حق دفع به مرور زمان انصراف نماید، گرچه دلا لتا باشد . این

به حق کبسی چه ورخه متضرر
کبیری، نافذ نه گهل کبیری .

انصراف درحق دائنین دیگریکه از
آن متضرر شو ند نافذ نمبیا شد .

پنجم باب
دحق تا بتول
لمری فصل
عمومی قاعدی

باب پنجم
اثبات حق
فصل اول
قواعد عمومی

۹۸۳- ماده

۹۸۳- ماده

به کوم دلیل کبسی چه احتمال
پیدا شی، استدلال ور بانسدی
ساقطیری .

دلیلکه احتمال در آن راه یابد،
استدلال به آن ساقط میگردد .

۹۸۴- ماده

۹۸۴- ماده

کوم شی چه به دلیل ثابتیری لکه
چه به مشاهدی ثابت شوی وی .

ثابت به بر هان، مانند ثابت
به مشاهده است .

۹۸۵- ماده

۹۸۵- ماده

دزمی برانت اصلی حالت دی .

برانت ذمه حالت اصلی است .

۹۸۶- ماده

۹۸۶- ماده

یقین به شك نه زائلیری .

یقین به شك زایل نمی شود .

۹۸۷- ماده

۹۸۷- ماده

شاهدان به مدعی او قسم سه
منکر دی .

شهود برمدعی و قسم بر منکر
است .

۹۸۸- ماده

۹۸۸- ماده

شاهدان دظاهر دخلاف دثابتولو
دپاره دی او قسم داصل دپاتی کیدو
دپاره دی .

شهود جهت اثبات خلاف ظاهر
وقسم جهت ابقای اصل است .

۹۸۹- ماده

۹۸۹- ماده

دنوی پیدا شوی شی اضافست
دهفی دیر نزدی وخت ته کبیری .

اضافت حادث، به نزدیک ترین
وقت آن تعیین میشود .

۹۹۰- ماده

دشی پاتی کیدل پخپل حالت ، اصل دی . او په معارضو صفتونو کښی نشتوالی دی .

دوهم فصل

سندونه

لمړی قسمت

رسمی سند

۹۹۱- ماده

(۱) رسمی سند یوه پانه ده چه عمومي موظف یا دعمومي خدمتونو کار کوونکی دقانون دحکمونو په اساس دخپل اختصاصی واک په حدودو کښی کوم شی چه دهغوی په حضور کښی پای ته رسیدلی یائی دعلاقی لرونکو اشخاصو څخه ترلاسه کوی په کښی ئی درج او ثبته وی .

(۲) که ذکر شوی پانه درسمی سند صفت پیدانه کی مگر علاقه لرونکی اشخاص هغه امضاء ، مهر یا په گوته نښه کړی وی دعرفی سند حیثیت لری .

۹۹۲- ماده

درسمی سندونو محتویات چه ددی قانون د(۹۹۱) مادې کښی درج شوی دی ، حجت گڼل کیږی خو په دی شرط چه په هغی کښی داسی تزویر ښکاره نه شی چه په قانون کښی توضیح شوی دی .

۹۹۰- ماده

اصل بقای شی به حالت اصلیو در صفات معارض، عدم است .

فصل دوم

اسناد

قسمت اول

سند رسمی

۹۹۱- ماده

(۱) سند رسمی ورقي است که موظف عمومی یا کارکنان خدمات عامه به اساس احکام قانون در حدود صلاحیت اختصاص خویش آنچه را بحضور شان گذارشی میباید یا از اشخاص ذی‌علاقه کسب میکند، در آن درج و ثبت نمود . باشند .

(۲) در صور تیکه ورق مذکور صفت سند رسمی را کسب ننموده، مگر اشخاص ذی‌علاقه به آن امضاء ، مهر یا نشان انگشت نموده باشند، حیثیت سند عرفی را دارد .

۹۹۲- ماده

محتویات اسناد رسمی مندرج ماده (۹۹۱) این قانون حجت شمرده میشود ، بشرطیکه از جعل و تزویریکه قانوناً تصریح شده ، خالی باشد .

ماده ۹۹۳-

(۱) که در رسمی سند اصل موجود وی نو رسمی نقل ئی عام له دی چه لیکلی وی او که فوتو کاپی شوی وی تر هغی اندازی چه داصل سره مطابقت ولری حجت گنهل کیزی.

(۲) ترخو چه ددواو و خواوو خخه کوم یو دسند دنقل په مطابقت باندی دسند داصل سره اعتراض ونه لری ، دسند نقل داصل مطابق گنهل کیزی او که اعتراض پیدا شونو اصلی سند ته رجوع کیزی .

ماده ۹۹۳-

(۱) هرگاه اصل سند رسمی موجود باشد ، سواد رسمی آن اعم از خطی و فوتو گرافی ، در حدودیکه بااصل مطابقت داشته باشد، حجت تلقی میشود .

(۲) مادامیکه یکی از طرفین در مطابقت سواد سند با اصل سند اعتراض نداشته باشد ، کاپی سند مطابق اصل تلقی میشود و در صورت اعتراض ، به اصل سند مراجعه می گردد .

ماده ۹۹۴-

که اصلی سند موجودنه وو نو دسند نقل په لاندنی ډول حجت گنهل کیزی :

۱- په هغه صورت کبسی چه رسمی نقل داصلی سند خخه اخستل شوی وی او دهغی ظاهری شکل داصل سره بی دکوم شک او تردید خخه دمطابقت تائید وکی په دی حالت کبسی دواړه خواوی کولی شی چه دهغی دتطبیق غوښتنه داصل سره وکی .

۲- په هغه صورت کبسی چه رسمی نقل داصلی سند دنقل خخه اخستل شوی وی ، حجت نه گنهل کیزی مگر قاضی کولی شی چه

ماده ۹۹۴-

هرگاه اصل سند رسمی موجود نباشد، به کاپی سند بصورت ذیل اعتبار داده میشود :

۱- در صورت تیکه سواد رسمی از اصل سند گرفته شده و شکل ظاهری آن مطابقت آنرا با اصل ، بدون هیچگونه شک و تردید تائید نماید. درین حالت طرفین میتوانند، تطبیق آنرا بااصل سند مطابقت نمایند .

۲- در صورتیکه سواد رسمی از سواد اصل سند گرفته شده باشد، حجت تلقی نمیشود ، مگر قاضی

دهغي څخه دقضائي قرينو په حيث استفاده وکي .
 ميتواند از آن بحيث قرينه قضايي استفاده نمايد .

دو هم قسمت

قسمت دوم

عرفي سند

سند عرفي

ماده - ۹۹۵

ماده ۹۹۵ -

(۱) کومه عرفي پاڼه چه دامضاء کونکي ، مهر لگونکي او گوتی لگونکي له خوا صادره شوی وی ، اعتبار لری ، مگر داچه شخص دخپلي امضاء ، مهر او گوتی لگولو څخه په صراحت سره منکر شی او یا داچه خاص قانون بل رنگه حکم کړی وی .

(۱) صدور ورق عرفي از طرف امضا کننده اعتبار داده میشود ، مگر اینکه شخص از امضاء ، مهر و نشان انگشت خود صراحتاً انکار نماید . مگر اینکه قانون خاص طور دیگری حکم نموده باشد .

(۲) دوارث یا خلف په باره کښی همدو مړه کفایت کوی چه دبی خبری قسم وکي .

(۲) در مورد خلف و وارث قسم بعدم علم کفایت میکند .

ماده - ۹۹۶

ماده ۹۹۶ -

(۱) دتاریخ له امله عرفي سند پر نورو حجت کیدای نه شی مگر له هغه وخته چه ثابت تاریخ ولری .
 (۲) دسند تاریخ په لاندنی توگه نابتیری :

(۱) تاریخ سند عرفي بر دیگری حجت شده نمیتواند ، مگر اینکه تاریخ آن ثابت باشد .
 (۲) تثبیت تاریخ به ترتیب ذیل صورت میگیرد :

۱- دهغي ورځی څخه چه په مخصوص دفتر کښی درج شوی وی .
 ۲- دهغي ورځی څخه چه مضمون یی په بلی داسی پاڼی کښی ثبت شوی وی چه ثابت تاریخ ولری .

۱- از روز يکه در دفتر مخصوص درج گردد .
 ۲- از روزيکه مضمون آن در ورق دیگری که تاریخ ثابت دارد ، به ثبت رسیده باشد .

۳- از روزیکه موظف عام مربوطه، آن را ملاحظه شد کرده باشد .

۴- از روز وفات یکی از کسانی که در سند تاثیر معتبر از او بجا مانده باشد یا از روز حادثه ایکه صدور سند قبل از وقوع آن به صورت قطع دانسته شود .

(۳) محکمه میتواند حسب احوال از تطبیق حکم این ماده در رسیدات صرف نظر نماید.

ماده ۹۹۷-

(۱) مکاتیب امضاء شده حیثیت اسناد عرفی را دارد .
 (۲) اوراق تلگراف میکه اصل آن به امضاء تلگرام دهنده در دفتر تلگرام خانه موجود باشد ، حیثیت اسناد عرفی را دارد. ورق تلگرام طبق اصل پنداشته میشود ، تا زمانیکه دلیلی بخلاف آن ظاهر نشود و در صورت تیکه اصل آن از بین رفته باشد ، از اعتبار ساقط میگردد .

ماده ۹۹۸-

(۱) دفاتر تجار تی بر غیر تجار دلیل شده نمیتواند ، مگر اظهاراتیکه در دفاتر مذکور به ثبت رسیده باشد ، اساس توجیه

۳- له هفی ورخی شخه چه مربوط عمومی موظف هغه ملاحظه او امضاء کبری وی .

۴- دهغه چا دمیرینی دورخی شخه چه به سند ئی داعتراف وپ تاثیر پریبسی وی . یا دداسی حادثی دورخی شخه چه دهغی دواقع کیدو ترمخه دسند صا دریدل به قطعی صورت معلوم شی .

(۳) محکمه کولی شی دحالونو سره سم ددی مادی دحکم دتطبیق شخه به رسیداتو کبسی صرف نظر وکی .

ماده ۹۹۷-

(۱) امضاء شوی لیکونه د عرفی سند حیثیت لری .
 (۲) تلگرافی پانی چه اصل یی دتلگراف خانی به دفتر کبسی دتلگرافی به امضاء موجود وی، دعرفی سند حیثیت لری ، دتلگرام پانه دهغی پوری داصل گنل کیزی چه دهغی به خلاف کوم دلیل ظاهر نه شی ، او که ئی اصل دمینخه تللی وونو داعتبار وپ نه دی .

ماده ۹۹۸-

(۱) تجار تی دفترونه دتجارانو به غیر به بل چاحجت کیدای نه شی، مگر هغه اظهارات چه به دی دفترانو کبسی ثبت شوی وی نو دمحکمی به

نزد ددواړو خواوو څخه یوی خوانه دقسم دتوجیه کولو اساس کیدای شی اودا په هغی حالت کبسی چه ثابتول یی دشاهدانو په شهادت جواز ولری.

(۲) کوم تجار تی دفترونه چه په منظمه توگه ترتیب شوی وی به دی تجارانو حجت کیدای شی ، که څوک په دی دفترونو تمسک کوی نونه شی کولی یواخی په هغه څه تمسک وکی چه گټه نی ثابتوی ، او هغه څه چه دهغه ددعوی نقیض دی هغه ردکی.

ماده ۹۹۹-

دفاتر واوراق غیر تجار تی بر کسیکه ازطرف اوتر تیب و تحریر شده دلیل شده نمیتواند، مگر در دو حالت ذیل :

- ۱- در حالیکه بصراحت در آن تذکر داده شده باشد که دین خود را کاملا بدست آورده .
- ۲- در حالیکه به صراحت تذکر داده شده باشد که مقصد از تحریر اوراق این بود که اوراق تحریر شده برای ثبوت حق، صاحب مصلحت قایم مقام سند باشد .

ماده ۱۰۰۰-

(۱) تحریر آنچه برائت میو ن را افاده کند، در اصل سند تا

ماده ۹۹۹-

کورنی دفترونه او پانی په هغه چاچه هغه نی لیکلی دی حجت کیدای نه شی مگر په لاندنیو دوه حالونو کبسی :

- ۱- په هغه حالت کبسی چه په هغی کبسی په صراحت ذکر شوی وی چه خپل پورمی پوره اخستی دی.
- ۲- په هغه حالت کبسی چه په کبسی نی په صراحت ذکر کړی وی چه دپانو دلیکلو څخه دا مقصد وو چه ذکر شوی پانی دگټی دځاوند دحق دثابتولو دپاره دسند قایم مقام وی .

ماده ۱۰۰۰-

(۱) په اصلی سند کبسی دهغه څه لیکنه چه دپور وپی برائت افاده

زمانیکه عکس آن ثابت نشود، بر دائن حجت تلقی میشود.

گرچه تحریر مذکور به امضاء او نرسیده باشد، این حکم در صورتی است که سند مذکور قطعاً از تصرف دائن خارج نشده باشد.

(۲) تحریریکه بخط دائن بدون امضاء در نسخه اصلی سند علیحده یارسید مبنی به برائت مدیون، صورت گرفته و بدسترس مدیون قرار داشته باشد، نیز حجت شمرده می شود.

فصل سوم

اقرار

ماده ۱۰۰۱-

اقرار، عبارت است از اعتراف خصم نسبت به حق غیر، بالای خودش در محکمه.

ماده ۱۰۰۲-

اقرار به قبول مقر له منسوط نبوده، مگر از طرف او رد شده می تواند، اگر بعضی از آن رد شود اقرار در باقی صحیح است.

ماده ۱۰۰۳-

(۱) برای صحت اقرار شرط

کوی ترخو چه دهغی په ضد دلیل پیدانه شی، په پور ورکونکی حجت دی، که څه هم ذکر شوی لیکنه هغه نه وی امضاء کړی، دا حکم په هغه صورت کښی دی چه ذکر شوی سند دپور ورکونکی دتصرف څخه بیخی نه وی وتلی.

(۲) کومه لیکنه چه دپور ورکونکی په لیک بی دهغه دامضاء په اصلی سند کښی شوی وی یا په ځانگړی سند کښی یا په رسید کښی شوی وی او دهغی څخه دپوروپی برائت ثابت شی او هغه دپوروپی په لاس کښی وی، هم حجت گڼل کیږی.

دریم فصل

اقرار

ماده ۱۰۰۱-

اقرار دجگړی کونکی دداسی اعتراف څخه عبارت دی چه په محکمی کی بی دبل به حق، چه په ده دی، کوی.

ماده ۱۰۰۲-

اقرار دچا دپاره چه اقرار شوی دهغه دقبلولو پوری موقوف نه دی ولیکن دهغه په رده ولو ردیږی، که بی ځینی اقرار رد کړو په پاتی کښی صحیح گڼل کیږی.

ماده ۱۰۰۳-

(۱) داقرار دصحت دپاره شرط

ده چه اقرار کوونکي عاقل ، بالغ او حجر کړی شوی نه وی .

(۲) دمميز صغیر اقرار چه ورته اجازه کړه شوی په هغی امورو کښی صحیح دی چه په هغی کښی ورته اجازه شوی وی .

ماده ۱۰۰۴-

په مجهول شی اقرار صحیح دی، مگر په هغی عقودنو کښی چه جهالت دهغی دصحت مانع گرخی .

ماده ۱۰۰۵-

داقرار کوونکي داقرار دصحت دپاره شرط ده چه دهغه ظاهری حال دهغه اقرار دروغ نه کی .

ماده ۱۰۰۶-

داقرار په سبب کښی داقرار کوونکي او اقرار کړه شوی اختلاف داقرار دصحت مانع نه گرخی .

ماده ۱۰۰۷-

دشرط پوری داقرار معلق کول صحیح نه دی ، مگر که دداسی زمانی پوری معلق شوی وی چه په عرف کښی دهغی دمدی رسیدل ممکن وی .

ماده ۱۰۰۸-

اقرار کوونکي پخپل اقرار ملزم دی مگر دا چه دمحکمې په حکم

است که مقر عاقل ، بالغ وغیرر محجور علیه باشد .

(۲) اقرار صغیر ممیز ما ذون، در اموریکه برایشس اجازه داد ه شده، صحت دارد.

ماده ۱۰۰۴-

اقرار به مجهول صحیح است ، مگر در عقودیکه جهالت مانع صحت آن باشد.

ماده ۱۰۰۵-

برای صحت اقرار مقر ، شرط است که ظاهر حال مکذب آن نباشد.

ماده ۱۰۰۶-

اختلاف مقر و مقرله در سبب اقرار، مانع صحت آن نمی گردد.

ماده ۱۰۰۷-

معلق ساختن اقرار بشرط جواز ندارد ، مگر آنکه به زمانی معلق شده باشد که حلول میعاد آن ، عرفاً ممکن باشد .

ماده ۱۰۰۸-

مقر به اقرار خود ملزم می باشد، مگر اینکه از طرف محکمه حکم به کذب اقرار اوصادر شود . در این

صورت به اقرار اووقعی داده نمی شود .

ماده ۱۰۰۹-

رجوع از اقرار اعتبار ندارد .

ماده ۱۰۱۰-

اقرار حجت قاصره است بر مقرر .

ماده ۱۰۱۱-

اقرار تجزیه را نمی پذیرد ، مگر اینکه بروقایع متعدد غیر مرتبط نسبت شده که وجود یکی ازوقایع ، مستلزم وجود وقایع دیگر نباشد .

فصل چهارم

قسم

قسمت اول

قسم قاطع

ماده ۱۰۱۲-

طرفین دعوی میتوانند بهاجاز . محکمه ، قسم قاطع را بیکدیگر توجیه نمایند .

ماده ۱۰۱۳-

توجیه قسم قاطع در تمام منازعات مدنی جواز دارد ، مگر اینکه واقعه مخالف نظام یا آداب عامه باشد .

دروغچن شوی وی به دی صورت کتبی دهغه اقرار هیخ تاثیر نه لری .

ماده ۱۰۰۹-

داقرار خخه رجوع کول صحیح نه دی .

ماده ۱۰۱۰-

اقرار به اقرار کونکی حجت قاصره دی .

ماده ۱۰۱۱-

اقرار نه تجزیه کبیری مگر دا چه به متعددو نامر بوطو واقعو بناوی ، اودیوی واقعی وجود هرو مردنورو واقعو دوجود مستلزم نه وی .

خلووم فصل

قسم

لمری قسمت

قاطع قسم

ماده ۱۰۱۲-

دجگری دواړه خواوی کولی شی چه دمحکمی به اجازی یو بل ته قاطع قسم متوجه کی .

ماده ۱۰۱۳-

دقاطع قسم متوجه کول په ټولو مدنی جگړو کتبی جواز لری مگر دقسم توجیه کول په هغی واقعو کتبی چه دعمومی نظام یاد آدابو مخالفی وی جواز نه لری .

۱۰۱۴- ماده

کله چه په یوی دعوی کنبی
مختلفی غوښتنی یو خای شی جواز
لری چه به هغی کنبی په یوه قسم
اكتفاء وشی .

۱۰۱۵- ماده

چاته چه قسم متوجه کیری کولی
شی چه هغه خپل جکره مار نه ردکی
مگر دا چه قسم په داسی واقعی
بناوی چه په هغی کنبی دجگری
دواړه خواوی گهون ونه لری بلکه
یواخی هغه شخص په هغی کنبی
مستقل وی چه قسم ورته متوجه
شوی .

۱۰۱۶- ماده

چا چه قسم توجیه او یایی رد
کړی دی نه شی کولی چه ددواړو
خواوو دموافقی وروسته په هغی
کنبی دسوگند کولو څخه رجوع
وکی .

۱۰۱۷- ماده

دمحکمی څخه دباندی قسم او
نکول اعتبار نه لری .

۱۰۱۸- ماده

په قاطع قسم کنبی شرط ده چه
قسم په داسی واقعی او عمل بناوی
چه پخپله سوگند کوونکی هغه
انجام کړی وی او که سوگنددبل چا
په عمل وی نو په علم قسم ورکول

۱۰۱۴- ماده

در دعوی واحدیکه مشتمل بر
طلبات متعدد باشد، به يك قسم
اكتفاء کرده میشود .

۱۰۱۵- ماده

طرفیکه قسم به او متوجه
گردیده ، میتواند قسم را به طرف
دیگر رد نماید. مگر اینکه قسم
بنابه واقعه باشد که به اشتراک
طرفین صورت نگرفته ، صرفاً
جانب طرفیکه توجیه قسم به او
شده، انجام یافته باشد .

۱۰۱۶- ماده

طرفیکه قسم را توجیه یا رد
نموده، نمیتواند بعد از قبولی طرف
مقابل به تحلیف از توجیه یا رد
رجوع نماید.

۱۰۱۷- ماده

قسم ونکول خارج محکمه اعتبار
ندارد.

۱۰۱۸- ماده

در قسم قاطع ، شرط است که
قسم بنابه واقعه و عملی باشد که
خودشخص سوگند کننده ، آنرا

ایجاد نموده باشد، و اگر سو گند بعمل غیر باشد، قسم به علم داده میشود.

ماده ۱۰۱۹-

در اموریکه سبب از بیسبب نیست، قسم به سبب و در اموری که سبب ازین میروند، قسم به حاصل داده میشود.

ماده ۱۰۲۰-

هرگاه طرفیکه قسم باو تو جیه گردیده، بدون رد آن بطرف دیگر از آن نکول نماید یا طرفیکه قسم باورد شده، نکول اختیار کند، دعوی به ضرر او خاتمه می یابد.

ماده ۱۰۲۱-

هرگاه در حکم جزایی، کذب قسم ثابت شود، شخص متضرر از قسم می تواند، بدون اینکه حق وی در اعتراض بر حکم صادره علیه او اخلال گردد، جبران خساره مطالبه نماید.

کیزی . که چا پخپل فعل سو گند و که نودی ته قاطع سو گند و یسل کیزی او که دبل چا په فعل یی سو گند و که نو دهغه قسم یواخی دهغه په علم دبل چا په فعل بنادی .

ماده ۱۰۱۹-

په هفی مواردو کنبی چه سبب یی دمینه نه خی قسم به سبب او په هفی مواردو کنبی سبب نی دمینه خی په حاصل قسم و رکول کیزی .

ماده ۱۰۲۰-

چا ته چه قسم توجیه شی بی له دی چه خپل جگړه مار ته نی ردکی ورڅخه نکول وکی، او چا ته چه قسم رد شوی وی او ورڅخه نکول وکی، دعوی بایلی .

ماده ۱۰۲۱-

که په یوه جنائی حکم کنبی قسم دروغ ثابت شو نو کوم جگړه مازته چه له دی قسم څخه ضرر رسیدلی دی کولی شی چه د تعویض غوښتنه وکی او دهغه داغوښتنه په هغه حکم چه دهغه په ضد، ددی دروغجن قسم به سبب صادر شوی دی، د اعتراض کولو مانع نه گرځی.

دو هم قسمت
پوره کوونگی قسم

۱۰۲۲- ماده

(۱) محکمه کولی شی چه دخپله خانه دجگره والو خواوو رخه یوی ته قسم متوجه کی چه ور بانندی خپل حکم ددعوی په موضوع کبسی بناکی او یا دهغه شی په قیمت چه وربانندی حکم کوی .

(۲) ددی قسم په توجیه کولو کبسی شرط ده چه په دعوی کبسی پوره دلیل موجودنه وی او هم دعوی دکوم دلیل رخه خالی نه وی .

۱۰۲۳- ماده

محکمه کولی شی چه په راتلونکو حالونو کبسی دخپله خانه قسم متوجه کی :

۱- په هغه حالت کبسی چه په ترکه کبسی دحق دعوی وشی او ثابته کوی شی ، محکمه به مدعی ته قسم متوجه کوی چه دحق یی دخان دپاره یا دبل چا دپاره په هیخ صورت دمپی رخه نه دی حاصل کوی، په هغی کبسی ابراء یا حواله نه ده واقع شوی، او ذکر شوی حق یی دمپی نه په غیر دبل چا رخه هم نه دی اخستی، او ددی حق په مقابل کبسی دمپی کوم شی هم راسره گرونه شته دی .

قسمت دوم

قسم متمم

۱۰۲۲- ماده

(۱) محکمه می تواند، مستقیماً قسم رابیکی از طرفین ، جهت استناد حکم در موضوع دعوی یا قیمت آنچه به آن حکم می نماید، راجع نماید.

(۲) این نوع قسم و قتی توجیه شده میتواند که در دعوی دلیل کامل وجود نداشته و خالی از دلیل هم نباشد .

۱۰۲۳- ماده

محکمه می تواند در احوال آتی مستقیماً قسم را توجیه نماید :

۱- درحالیکه دعوی حق، راجع به ترکه ثابت شود، محکمه مدعی را قسم میدهد که این حق را برای خود یا شخص دیگری بهیچ صورت از متوفا حاصل نکرده ، ابراء و حواله در آن صورت نکر فته ، حق مذکور را از غیر متوفا نیز بدست نیاورد و از متوفا در مقابل دین، رهن نزد او وجود ندارد .

۲- در حالیکه مشتری رد مبیمه را مبنی بر عیب تقاضا نماید، محکمه باوقسم میدهد که صراحتاً یا دلالتا بعیب رضائیت نشان نداده است .

ماده ۱۰۲۴-

شخصیکه قسم متممه باو توجیه شده ، نمی تواند آنرا بطرفمقابل رد نماید.

فصل پنجم

شهود

ماده ۱۰۲۵-

در اثبات تصرف قانونی ، در غیر امور تجارتي شهادت شهود وقتی کافی شمرده میشود که قیمت آن، متجاوز از هزار افغانسی ویاغیر معین نباشد .

ماده ۱۰۲۶-

قیمت تصرف، در وقت تصرف آن، اندازه می شود، اگر تصرف از هزار افغانی بیشتر باشد واز زیادات ملحقات به اصل نشات کرده باشد، دراین صورت اثبات به شهادت شهود جواز دارد .

۲- که اخستونکی وغوینتل چه دیو عیب له امله مبیمه رد کی نومحکمه به ورته قسم متوجه کوی چه په صراحت یا دلالت یی به عیب رضاء نه ده ښکاره کړی .

ماده ۱۰۲۴-

کوم جگړه وال ته چه پوره کوونکی قسم متوجه شوی ، هغه نه شی کولی چه قسم دجگړی بلی خواته رد کی .

پنجم فصل

شاهدان

ماده ۱۰۲۵-

د تجارتي امورو په غیر دقانو نی تصرف په نابتولو کښی دشاهدانو شاهدی هغه وخت کافی گڼل کیږی چه قیمت یی دزررو افغانیو څخه زیات نه وی او یایی قیمت نه وی ټاکل شوی .

ماده ۱۰۲۶-

د تصرف قیمت دهنی دصادریدلو په وخت کښی اندازه کیږی، که دتصرف دقیمت دزررو افغانیو څخه زیات وو او دا زیادت په اصل بانندی دملحقاتو دزیاتوالی څخه پیدا شوی وو نو په دی صورت کښی دشاهدانو په شهادت نابتول روا دی .

۱۰۲۷- ماده

که دعوی داسی متعدد و غوښتنوته شامله وه چه د متعددو مصدرنو څخه پیدا شوی وه، نو دهر جزء اثبات چه قیمت ئی دزرو افغانیو څخه زیات نه وی، د شاهدانو په شهادت ئی ثابتول جواز لری. که څه هم ددی ټولو غوښتنو قیمت دزرو افغانیو څخه زیات وی او که څه هم دهغی منشا پخپله د جگړه والو خواوو علاقې یا داسی تصرفونه وی چه دیوه طبیعت لرونکی وی. دا حکم د ټولو هغو تادیاتو په باره کښی چه قیمت ئی دزرو افغانیو څخه زیات وی هم تطبیقیری.

ماده ۱۰۲۷-

هرگاه دعوی شامل مطالب متعددی ناشی از مصادر متعدد باشد، اثبات هر جزء ایکه مقدار آن متجاوز از هزار افغانی نباشد، به شهادت شهود جواز دارد. گر چه مجموع مطالبات متجاوز از مقدار مذکور ناشی از علایق بین طرفین دعوی یا ناشی از تصرفاتی باشد که دارای طبیعت واحد است. این حکم در مورد تادیاتی که قیمت آن از هزار افغانی تجاوز کند، نیز تطبیق میشود.

۱۰۲۸- ماده

په لاندنیو مواردو کښی د شاهدانو په شاهدی ثابتول جواز نه لری که څه هم قیمت ئی دزرو افغانیو څخه زیات نه وی :

- ۱- په هغه صورت کښی چه غوښتنه د تحریری سند ددرج شوی اندازی څخه مخالفه او یا زیاته وی.
- ۲- په هغه صورت کښی چه غوښتنه د داسی یو حق جزء وی چه دهغی ثابتول د شاهدانو په شاهدی کافی ونه گڼل شی.
- ۳- په هغه صورت کښی چه غوښتنه دزرو افغانیو څخه زیاته

ماده ۱۰۲۸-

اثبات به شهادت شهود در موارد ذیل جواز ندارد، گرچه قیمت آن متجاوز از هزار افغانی نباشد :

- ۱- در صورتیکه مطالبه، مخالف یا متجاوز از مقدار مندرج سند تحریری باشد.
- ۲- در صورتیکه مطالبه جز چنان حقی باشد که اثبات آن به شهادت ناکافی دانسته شده باشد، گرچه جزء باقیمانده همان حق باشد.
- ۳- در صورتیکه مطالبه بمقدار بیش از هزار افغانی صورت گرفته

ومتعاقباً به مقدار کمتر از هزار
افغانی تعدیل شود .

ماده ۱۰۲۹-

(۱) اثبات به شهادت شهود در
آنچه اثبات آن به سند تحریر ی
لازم باشد جواز دارد، بشرطیکه
مبداء ثبوت تحریر ی موجود شود.

(۲) صدور سند تحریر ی که
وجود تصرف مدعی به را فریب
الاحتمال گرداند ، مبداء ثبوت سند
تحریری شناخته میشود .

ماده ۱۰۳۰-

اثبات به شهادت شهود در
آنچه اثبات آن بر سند تحریر ی
لازم باشد، در موارد ذیل جواز
دارد :

۱- در صورتیکه اسباب مادی
یا معنوی مانع حصول سند تحریری
شود.

۲- در صورتیکه سند تحریر ی
به اسباب خارج از اراده دانستن
مفقود گردد .

فصل ششم

قرائن

ماده ۱۰۳۱-

(۱) قرینه قانونی که به مصلحت

شوی وی او ورپسی دزرو افغانیو
خخه کمی اندازی ته تعدیل شی .

ماده ۱۰۲۹-

(۱) به هغه خه کمی چه اثبات نی
به لیکلی سند لازم وی نودشاهدانو
به شاهدی نی ثابتول هم جواز لری .
خوبه دی شرط چه دثبوت لیکلی
مبداء پیدا شی .

(۲) هره لیکنه چه ددعوی کړی
شوی شی تصرف قریب الاحتمال
گرخوی او دجکړه والی خوا خخه
صادر شوی وی، دلیکلی سند
دثابتولو مبداء گنل کیری .

ماده ۱۰۳۰-

دکوم شی چه به لیکلی سند
ثابتول واجب دی په لاندنیو مواردو
کښی دشاهدانو په شاهدی دهغی
ثابتول جواز لری :

۱- به هغه صورت کښی چه مادی
یا معنوی سببونه دلیکلی سند
دحاصلولو مانع شی .

۲- به هغه صورت کښی چه
لیکلی سند دپور ورکوونکی دارادی
خخه دباندی سببونو باندی وردک
شی .

شپږم فصل

قرینسی

ماده ۱۰۳۱-

(۱) که دچا په گڼه قانونی قرینه

پیداشی نو هغه دثابتو لو دټولو و سیلو څخه بی نیازه کوی مکرهغه وخت چه قانونی صراحت دهفی په خلاف پیدا شی .

(۲) دقانونی قرینی نقضه ول دهفی دعکس په دلیل جواز لری .

ماده ۱۰۳۲-

شخص موجود شود و ی را از سایر طرق اثبات بی نیاز میسازد ، مگر تا زمانیکه نص قانون بخلاف آن موجود نشود .

(۲) نقض قرینه قانونی به دلیل عکس آن جواز دارد .

ماده ۱۰۳۲-

کوم حکمونه چه دقلمی حکم دقوت لرونکی وی ، دخپلو ټولو مندرجاتو سره حجت گنل کیږی او دهفی په نقضولو بل دلیل نه قبلېږی خو په دی شرط چه جگړه دعینو اشخاصو ترمنځ صورت ونیسی او دحق دعین محل اوسبب پوری تعلق ونیسی .

ماده ۱۰۳۳-

احکا میکه حایز قوت حکم قلمی باشد، باتمام مندرجات آن حجت شمرده می شود و دلیل دیگر ی به نقض آن پذیرفته نمی شود . مشروط به اینکه منازعه بین عین اشخاص صورت گرفته و به عین محل وسبب حق ، تعلق گیرد .

ماده ۱۰۳۳-

جزائی حکم دمدنی قاضی پوری تعلق نه لری ، مگر په هغو واقعو کښی چه دضرورت په ایجاب کښی په کښی حکم صادر کړی وی .

۱۰۳۴-

حکم جزایی به قاضی مدنی ارتباط ندارد ، مگر در وقایعیکه بنا بر ایجاب ضرورت حکم صادر نموده باشد .

ماده ۱۰۳۴-

قاضی کولی شی هغه قرینی چه په قانون کښی نه شته او ددعوی پوری دمربوطو حالونو څخه استنباط شی په نظر کښی ونیسی . مگر په هفی استنادیواخی به هغه صورت کښی کیدای شی چه قانون په کښی ثابتول د شاهدانو په شاهدی مجاز گنلی وی .

قاضی میتواند قرائینی را که توسط قانون پیش بینی نشده و از حالات مربوط به دعوی استنباط شود، در نظر گیرد . مگر استناد به آن تنها در صورتی شده میتواند که قانون در آن اثبات رابه شهادت مجاز دانسته باشد .